

CAPÍTOL 1. L'ECONOMIA CATALANA L'ANY 2006

1. MARC EXTERIOR DE REFERÈNCIA

1.1. EVOLUCIÓ TENDENCIAL DELS PRINCIPALS AGREGATS MACROECONÒMICS A LA UE

1.1.1. Evolució econòmica a la UE

1.1.1.1. Evolució de la demanda, del producte i del mercat de treball

L'any 2006, el creixement del PIB real de la zona de l'euro ascendí al 2,8%. Aquest registre, el més elevat des de l'any 2000, fou 1,3 punts percentuals (p.p.) superior al de l'exercici 2005 (taula 1). Els motors del creixement foren tant la demanda interna, que creixé el 2,5%, front l'1,8% de l'any anterior, com les exportacions que, amb un augment del 8,1%, pràcticament doblaren el creixement que experimentaren l'exercici anterior (4,5%) .

L'any 2006, el creixement del PIB real de la zona de l'euro ascendí al 2,8%, 1,3 punts percentuals (p.p.)

En termes generals, la major intensitat del creixement de l'activitat econòmica estigué associada, entre altres factors, al bon comportament del mercat de treball i a la millora significativa de la confiança d'empresaris i consumidors (taula 2). En termes inter trimestrals, el procés d'expansió fou gradual i refermà la seva solidesa en el darrer trimestre de l'any, període en el que tant la demanda interna, exclosa la variació d'existències, com la demanda exterior neta experimentaren un creixement intens i a l'albiri, en aquest darrer cas, de l'acceleració notable de les exportacions de béns i serveis.

TAULA 1. PIB I COMPONENTS DE DESPESA. ZONA DE L'EURO
2005 I 2006

Unitats: taxes de variació interanuals.

	2005	2006	1 ^{er} T	2 ^{on} T	3 ^{er} T	4 ^{rt} T
PIB	1,5	2,8	2,2	2,8	2,7	3,3
Demanda interna(1)	1,8	2,5	2,2	2,5	2,8	2,3
Consum privat	1,5	1,8	1,8	1,7	1,7	2,1
Consum públic	1,4	2,3	2,5	2,0	2,1	2,5
Formació bruta de capital fix	2,7	4,3	3,6	4,7	4,0	4,8
Variació d'existències	0,0	0,0	-0,1	0,2	0,5	-0,5
Demanda exterior neta (1)	-0,2	0,3	0,0	0,3	0,0	1,1
Exportacions de béns i serveis (2)	4,5	8,1	8,4	7,5	6,7	9,8
Importacions de béns i serveis (2)	5,4	7,5	8,8	6,9	7,0	7,3

Font: elaboració pròpia a partir d'Eurostat.

Nota (1): contribució al creixement del PIB real, en punts percentuals.

Nota (2): inclou les realitzades entre els països de la zona de l'euro.

Entre els components de la demanda interna destacà el comportament de la formació bruta de capital fix, l'augment de la qual es situà en el 4,3%, registre significativament superior al 2,7% corresponent a l'exercici 2005. La millora notable de les expectatives empresarials (taula 2), les encara laxes condicions monetàries i la correcció parcial, en el segon semestre, de l'augment significatiu del preu del petroli que s'havia produït durant els mesos anteriors, actuaren com a estímul a l'acceleració del dinamisme de la inversió. En aquest context, el fet que la utilització de la capacitat productiva en la indústria manufacturera assolís el 83,3%, superant amb escreix els valors dels anys anteriors, pot induir a pensar en la continuïtat del dinamisme de la formació bruta de capital en els propers mesos.

El consum privat també accelerà el seu creixement l'any 2006, fins a situar-se en l'1,8%, 0,3 p.p. superior al de l'any precedent. La recuperació de la

Destacà el creixement de la formació bruta de capital fix (4,3%).

confiança dels consumidors (taula 2), així com el major dinamisme del mercat de treball, de les rendes diferents de les del treball i del patrimoni de les llars incidiren en l'augment de la renda real disponible, circumstància que afavorí l'acceleració de la despesa del sector famílies.

TAULA 2. ENQUESTES D'OPINIÓ DE LA COMISSIÓ EUROPEA 2006

Unitats: indicadors diversos en percentatge.

	2006	1 ^{er} T	2 ^{on} T	3 ^{er} T	4 ^{rt} T
Clima econòmic	106,6	102,6	106,8	108,2	109,9
Confiança industrial	2,0	-2,0	2,0	4,0	6,0
Confiança dels consumidors	-9,0	-11,0	-10,0	-8,0	-7,0
Confiança dels serveis	18,0	15,0	19,0	19,0	20,0
Confiança de la construcció	0,0	-2,0	-1,0	3,0	3,0

Font: Comissió Europea. Direcció General d'Assumptes Econòmics i Financers.

Pel que fa a la demanda exterior neta destacà, a diferència de l'exercici anterior, la seva contribució positiva, tot i que lleugera (0,3%), al creixement del PIB. Aquest resultat fou imputable al bon comportament registrat al darrer trimestre de l'any, gràcies al fort creixement de les exportacions. El creixement notable que experimentaren les importacions al llarg de l'any, a l'albir del fort dinamisme de la demanda interna i de l'encariment del petroli, obstaculitzaren la possibilitat que la contribució al creixement de la demanda exterior neta fos més elevada.

L'evolució del valor afegit brut (VAB) per sectors d'activitat econòmica (taula 3) denota, com a factor més rellevant i en relació amb l'exercici anterior, que el creixement més intens (4,0%) correspongué a la indústria (exclosa la construcció), seguida de la construcció (3,9%), que mostrà una acceleració significativa respecte l'any 2005.

A diferència de l'any anterior, la demanda exterior neta contribuï de forma positiva al creixement gràcies, especialment, al fort creixement de les exportacions.

Per sectors d'activitat, l'any 2006 el creixement més intens del VAB correspongué a la indústria.

TAULA 3. VALOR AFEGIT BRUT A PREUS BÀSICS PER
BRANQUES D'ACTIVITAT. ZONA DE L'EURO 2005 I 2006

Unitats: taxes de variació interanuals.

	2005	2006	1 ^{er} T	2 ^{on} T	3 ^{er} T	4 ^{rt} T
TOTAL	1,4	2,8	2,1	2,8	2,8	3,2
Agricultura , caça, silvicultura i pesca	-6,3	-1,3	-3,0	-0,8	-1,3	0,7
Indústries extractiva, manufacturera i energia	1,2	4,0	3,8	4,4	4,7	4,6
Construcció	0,9	3,9	2,8	3,8	4,2	4,8
Comerç, hoteleria, transports i comunicacions	1,7	3,0	2,6	3,3	3,2	3,6
Int. financera, activ. immob. i de lloguer, i serveis empresarials	2,2	2,4	1,7	2,6	2,5	3,2
Adm. pública, educació, sanitat i altres serveis	1,1	1,1	1,0	1,2	1,2	1,3
Impostos nets de subvencions sobre els productes	1,4	3,4	3,1	3,2	2,5	4,8

Font: elaboració pròpia a partir d'Eurostat.

Tal i com es pot observar a la taula 4, la recuperació de la indústria estigué recolzada en l'acceleració notable del creixement de la producció industrial que assolí el 3,7% pel conjunt del sector, i el 4,2% en el cas de la indústria manufacturera. Per a la indústria, exclosa la construcció i l'energia, a aquest creixement contribuí especialment la producció de béns d'equipament, de béns intermedis i, en menor mesura, tot i que continuà sent apreciable, la de béns de consum.

TAULA 4. PRODUCCIÓ INDUSTRIAL. ZONA DE L'EURO 2005 I 2006

Unitats: taxes de variació interanuals.

	2005	2006	1 ^{er} T	2 ^{on} T	3 ^{er} T	4 ^{rt} T
TOTAL	1,1	3,7	3,8	3,1	4,2	3,8
Indústria, exclosa la construcció	103,7	107,7	106,1	107,4	108,4	108,9
Total Índex 2000=100						
Indústria, exclosa la construcció i l'energia	1,1	4,2	3,5	4,6	4,3	4,4
Béns intermedis	0,9	4,9	3,0	5,8	5,8	5,2
Béns d'equipament	2,8	5,5	5,0	5,3	5,5	6,2
Béns de consum	0,5	2,4	2,2	2,6	1,6	3,0
Energia	1,2	0,7	3,8	0,9	1,5	-3,2
Construcció	-0,2	4,4	2,1	3,8	4,6	6,7
Indústria manufacturera	1,3	4,2	3,6	4,3	4,4	4,5

Font: elaboració pròpia a partir d'Eurostat.

En aquest context, el mercat de treball presentà una trajectòria expansiva: la taxa de variació interanual de l'ocupació es situà en l'1,4%, 0,6 p.p. superior a la corresponent a l'any anterior (taula 5). Aquest registre suposà un augment de l'ocupació xifrat en 1.924.000 persones. L'expansió de l'ocupació es veié afavorida, entre altres factors, per la contenció dels costos laborals reals, així com per una tendència a la reducció de les hores treballades per assalariat. Per sectors d'activitat econòmica, destacà el manteniment, respecte l'exercici anterior, del dinamisme del creixement de l'ocupació en la construcció (2,7%) i la intensificació general als serveis, especialment en les branques que engloben, per una banda, la intermediació financera i els serveis empresarials, amb un creixement del 3,5% (1,4 p.p. més que un any abans) i, per una altra banda, el comerç, reparacions, hoteleria, transports i comunicacions, a on el creixement de l'ocupació es situà en l'1,4%, front el 0,8% de l'exercici anterior.

TAULA 5. CREIXEMENT DE L'OCUPACIÓ. ZONA DE L'EURO
2005 I 2006

	2005	2006	1 ^{er} T	2 ^{on} T	3 ^{er} T	4 ^{rt} T
	Taxes interanuals					
TOTAL de l'economia	0,8	1,4	1,0	1,5	1,5	1,6
Agricultura , caça, silvicultura i pesca	-1,4	0,0	0,2	1,2	-0,6	-1,0
Indústria extractives, manufactureres i energia	-1,2	-0,2	-0,6	-0,1	0,1	-0,3
Construcció	2,7	2,7	2,0	1,9	2,8	4,0
Serveis						
Comerç, reparacions, hoteleria, transport i comunicacions	0,7	1,2	0,8	1,5	1,2	1,4
Intermediació financera i serveis empresarials	2,1	3,5	2,8	3,4	3,8	3,9
Administració Pública	1,3	1,4	1,2	1,3	1,3	1,6

Font: elaboració pròpia a partir d'Eurostat.

En aquest context i seguint la tendència decreixent iniciada a mitjans de l'any 2004, el 2006 continuà descendint la taxa d'atur (taula 6), fins a situar-se en el 7,9% de la població activa, 0,7 p.p. inferior a la de l'exercici anterior. Aquesta pauta és comuna tant per als diferents grups d'edat com per sexe, sent però lleugerament més intensa en el cas dels homes i dels adults.

L'increment de l'ocupació i la reducció de l'atur es produïren de forma paral·lela a la intensificació lleugera del creixement de la productivitat del treball, després de la pauta de desacceleració observada durant el segon quinquenni de la dècada de 1990 i el primer de la del 2000. No obstant, cal matisar que el repunt apreciat en la productivitat del factor treball durant el darrer exercici fou imputable pràcticament en exclusiva a l'avenç de la productivitat a la indústria, que presentà a finals de l'any una taxa de variació interanual aproximadament del 5,0%, mentre que al sector serveis va romandre pràcticament estable.

Seguint la tendència decreixent iniciada a mitjans de l'any 2004, el 2006 continuà descendint la taxa d'atur fins a situar-se en el 7,9% de la població activa, 0,7 p.p. inferior a la de l'exercici anterior.

TAULA 6. TAXES D'ATUR PER GRUPS D'EDAT I SEXE. ZONA DE L'EURO 2005 I 2006

Unitats: % població activa. Dades desestacionalitzades.

	2005	2006	1 ^{er} T	2 ^{on} T	3 ^{er} T	4 ^{rt} T
TOTAL	8,6	7,9	8,2	7,9	7,8	7,6
Adults	7,4	6,7	7,0	6,8	6,6	6,4
Joves	17,7	16,8	17,4	16,6	16,7	16,6
Homes	7,4	6,8	7,0	6,8	6,6	6,4
Dones	10,0	9,3	9,7	9,3	9,2	9,1

Font: elaboració pròpia a partir d'Eurostat.

1.1.1.2. Evolució financera i de la política monetària

Durant l'any 2006, el comportament significativament dinàmic de l'ocupació, un ritme d'expansió de l'economia superior al creixement potencial, el manteniment de la taxa d'inflació en valors lleugerament superiors al 2% i el fet que el creixement de l'oferta monetària, representada per la M3, hagi estat significativament superior¹ al què es considera que no fa perillar l'estabilitat dels preus (4,5%), han induït al Banc Central Europeu (BCE) a modificar el biaix de la política monetària acomodatícia que ha practicat en els darrers exercicis, elevat fins a cinc cops les taxes d'interès, des del 2,25% corresponent a l'inici de l'any fins el 3,5% de finals de l'exercici.

Una de les característiques més significatives de l'evolució monetària l'any 2006 ha estat la continuïtat del creixement de l'oferta monetària, concretament, de la M3. El comportament d'aquest agregat ha estat determinat de forma significativa pel manteniment de les taxes d'interès en nivells encara moderats, malgrat el canvi de to de la política monetària, així com també per l'expansió significativa de l'activitat econòmica i del crèdit al sector privat, creixement que en aquest darrer cas es situà en l'11,9% en el

L'any 2006, el BCE modificà el biaix de la política monetària acomodatícia dels darrers exercicis, elevat les taxes d'interès des del 2,25% al 3,5%.

El manteniment de les taxes d'interès en nivells encara moderats, l'expansió de l'activitat econòmica i del crèdit al sector privat, determinaren la continuïtat del creixement de l'oferta monetària.

¹ La taxa interanual de creixement de la m3 creixé novament fins a situar-se el mes de desembre en el 9,7%, front al 7,3% d'un any abans.

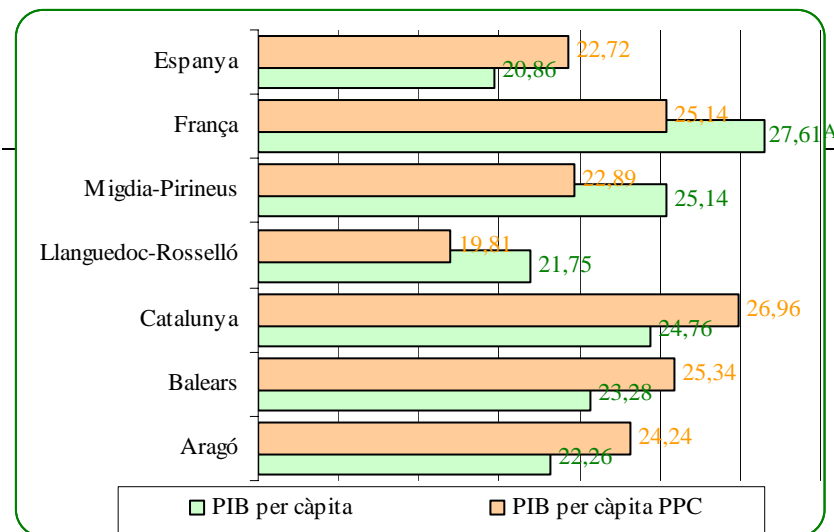
darrer trimestre de l'any, després de registrar variacions pràcticament idèntiques en els dos trimestres anteriors i del 10,5% en el primer.

Pel que fa a algunes de les contrapartides d'M3 que presentaren una evolució més significativa, cal emfasitzar els aspectes següents: en el creixement del crèdit de les institucions financeres monetàries (IFM) al sector privat (que es mantingué al llarg de la major part de l'any en taxes d'aproximadament l'11,0%), destacà l'acceleració gradual, al llarg de l'any, de la taxa de creixement dels préstecs a les societats no financeres, fins a situar-se en el 13,0% el darrer trimestre, acceleració que es produí en tots els terminis de venciment. Aquest comportament no fou aliè a la millora del dinamisme de la inversió empresarial que es produí en aquest període, com tampoc ho fou als processos de fusions i d'adquisicions empresarials viscuts en els darrers mesos. En canvi, la taxa de variació interanual dels préstecs concedits a les llars mostrà una certa ralentització en el decurs de l'any, des del 9,5% del primer trimestre al 8,6% del darrer. Aquesta pauta de ralentització podria estar determinada per l'increment paulatí del les taxes d'interès, així com per la contenció incipient dels preus de l'habitatge en alguns països de la zona de l'euro, contenció que també es veié reflectida, tot i que tímidament, en el ritme de creixement dels préstecs a les llars per a l'adquisició d'habitatge, que passà de l'11,7% del primer trimestre al 10,2% del quart i que, no obstant, no han mitigat l'endeutament intens que en l'actualitat presenten les llars, que supera el 90,0% de la renda disponible.

5.1.1.2. Evolució general de l'economia de l'Euroregió mediterrània

L'any 2005, el PIB per càpita més alt en termes nominals de tota l'Euroregió es corresponia al de Migdia-Pirineus, que amb prop de 25.140 euros per persona sobrepassava per poc el de Catalunya, en segona posició, que abastava els 24.760 euros per habitant. Els seguien les Balears, amb 23.280 euros, Aragó, amb 22.260 i finalment Lluçanoves-Rosselló, amb 21.750 euros per persona.

GRÀFIC 1. PIB PER CÀPITA EN TERMES NOMINALS I EN PARITATS DE PODER DE COMPRAI DE LES DIFERENTS REGIONS DE L'EUROREGIÓ, 2005

Unitats: milers d'euros / any.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE i de l'INSÉE i Eurostat.

1) Les paritats de poder de compra han estat, a falta de dades ja calculades, estimades a partir del càlcul de la relació de PPC per a l'any 2005, exercici que s'ha fet emprant les PPC del 2004 i l'evolució dels IPCH que dona Eurostat.

Si prenem, però, el nivell relatiu de producte per càpita en relació amb la seva capacitat de compra (paritats de poder adquisitiu, PPA) la correlació de regions varia i Catalunya passa a ser la primera, atesos els preus més baixos a l'Estat Espanyol, superant la regió francesa de Migdia-Pirineus, que queda relegada, juntament amb Llanguedoc-Rosselló a les darreres posicions.

L'any 2005, el PIB per càpita en paritats de poder adquisitiu més elevat de l'Euroregió fou el de Catalunya.

TAULA 7. QUADRE COMPARATIU DELS RITMES DE CREIXEMENT DE LES ECONOMIES DE LES REGIONS DE L'EUROREGIÓ.

Unitats: taxes de creixement.

Taxes de creixement anual acumulatiu pel període 2000-2005	PIB nominal	PIB real	PIB/h nominal	PIB/h real	deflactor
Aragó	7,3%	3,2%	6,4%	2,3%	4,0%
Balears	7,0%	2,1%	3,9%	-1,0%	4,9%

Catalunya	7,4%	3,1%	5,4%	1,2%	4,1%
Llanguedoc-Rosselló	4,4%	2,0%	3,5%	1,1%	2,4%
Migdia-Pirineus	4,7%	2,5%	3,9%	1,7%	2,1%
França	3,5%	1,5%	3,1%	1,1%	2,0%
Espanya	7,5%	3,2%	5,9%	1,7%	4,1%
Taxes de creixement anual (2005-2006)					
Aragó	8,0%	4,0%	6,8%	2,8%	3,8%
Balears	7,8%	3,5%	5,0%	0,8%	4,2%
Catalunya	7,6%	3,8%	5,4%	1,7%	3,7%
Llanguedoc-Rosselló	-	-	-	-	-
Migdia-Pirineus	-	-	-	-	-
França	4,3%	2,0%	4,0%	1,7%	2,3%
Espanya	7,8%	3,9%	6,2%	2,3%	3,8%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE i de l'INSÉE.

Les taxes de creixement del PIB en termes tant nominals com reals han estat sistemàticament més altes per les regions espanyoles, essent les més elevades la catalana i l'aragonesa. Aquest creixement es modera pel cas de Catalunya quan tenim en compte el creixement demogràfic. El comportament de les regions franceses, tot i no ser dolent, no abasta la mateixa intensitat, i esdevé lleugerament més intens per a la regió de Migdia-Pirineus, precisament la que manté un nivell de renda més elevat. El creixement dels preus, però, ha estat més elevat per a les regions espanyoles, totes elles amb creixements mitjans dels deflactors del PIB per sobre del 4%.

El creixement que han experimentat les economies de l'Euroregió ha estat força similar des del punt de vista sectorial. Resulta destacable la recuperació del creixement del sector industrial, que creix a un ritme espectacular a

Des del punt de vista de l'oferta, el creixement que han experimentat l'any 2006 les economies de l'Euroregió ha estat força similar.

l'Aragó l'any 2006 (4,9%), i també es recupera a Catalunya (2,9%), tot i que no es recupera a Balears, una economia altament terciaritzada². A les regions franceses el comportament és similar, atesa la recuperació industrial que es fa palesa tant al Llanguedoc-Rosselló, on la indústria s'estabilitza en termes d'ocupació i creix lleugerament després d'un període de recessió³, com a la regió de Migdia-Pirineus, on l'activitat industrial s'ha beneficiat de la bona marxa de l'activitat aeronàutica⁴.

En relació amb la construcció, els ritmes de creixement han estat molt intensos encara en el conjunt de les regions espanyoles, tot i que mentre que a Aragó el ritme s'ha frenat l'any 2006, a Catalunya s'ha mantingut i a Balears ha augmentat, essent encara el més alt el de l'economia aragonesa (5,9%)⁵. A les regions franceses, la construcció també ha mantingut un dinamisme important l'any 2006, que segons les dades de l'indicador de clima industrial podria fins i tot créixer amb més força l'any 2006 a Migdia-Pirineus, tot i que l'estoc d'habitatges construïts en els primers mesos de l'any hagi crescut menys intensament que al 2005⁶, un fet que també s'observa a la regió del Llanguedoc-Rosselló, on els habitatges acabats també reculen lleugerament⁷.

El creixement encara intens del sector serveis, que s'emmarca en una situació de terciarització de les economies es repeteix arreu. El sector creix l'any 2006 a l'Aragó (3,6%) i a Catalunya (3,5%), tot i que amb un creixement més moderat que l'any anterior. A Balears el creixement és molt similar, del 3,5%, tot i que s'accelerà respecte de l'any 2005. A l'altre banda dels Pirineus, a la regió del Llanguedoc-Rosselló, les poques dades de les que disposem assenyalen una evolució positiva del sector, per bé que relativament moderada; de fet, les vendes de vehicles s'han estancat aquest darrer any al voltant de les 77.600 unitats, i la millora de les vendes es recolza en el sector d'equipament de la llar i l'oci i la cultura⁸. A la regió del Migdia-Pirineus, les dades de l'enquesta de clima industrial indiquen que s'accelera el creixement del sector serveis, un creixement recolzat, igual que en el cas català, en els serveis a les empreses, i també en el sector immobiliari, on el sector encara

El creixement intens del sector serveis també és una pauta comuna al conjunt de l'Euroregió.

² Dades d'elaboració pròpia a partir de la CRE, INE

³ INSÉE (2007) Synthèse régionale, pp. 6

⁴ INSÉE (2006) 6pages de l'Insée. En midi-Pyrénées, activité dynamique et chômage en baisse, Desembre, n.92, pp. 2

⁵ Els ritmes de creixement de l'activitat constructora en termes reals han estat a l'Aragó, Catalunya i balears respectivament del 5,9%, 5,3% i 4%. Elaboració a partir de dades CRE, INE

⁶ INSÉE (2006) 6pages de l'Insée. En midi-Pyrénées, activité dynamique et chômage en baisse, Desembre, n.92, pp. 2

⁷ INSÉE (2007) Synthèse régionale, pp. 7

⁸ Ibidem, pp. 7

s'ha beneficiat l'any 2006 d'una forta demanda d'habitatges⁹. Finalment, el turisme ha tingut uns resultats acceptables al Lluçanet Rosselló gràcies a una millora de les pernoctacions en càmpings, tot i que els hotels no hi hagin progressat de la mateixa manera¹⁰, mentre que per a la regió del Migdia-Pirineus l'any no ha estat massa bo pel sector turístic com a conseqüència d'una campanya d'estiu nefasta que no s'ha compensat amb una millora de la d'hivern.

La dinàmica econòmica de l'any 2006 ha comportat una millora també en la contractació per a totes les regions, que han vist reduir les seves taxes d'atur. A la taula 8 es presenta l'evolució de l'atur a Catalunya i el seu perfil trimestral. Per a les regions espanyoles les dades trimestrals no es troben corregides de variacions estacionals, element que fa desaconsellable la comparació, especialment amb les franceses. En qualsevol dels casos sí que s'observa que la millora de les mitjanes anuals es produeix indistintament per totes les economies de l'Euroregió.

L'any 2006 es produí una millora en la contractació per a totes les regions, que també veieren reduïdes les seves taxes d'atur.

TAULA 8. TAXES D'ATUR DE LES DIFERENTS ECONOMIES DE L'EUROREGIÓ, 2005-2006

Unitats: percentatges

	2005	2006	2006			
			T1	T2	T3	T4
Aragó	5,8	5,5	6,3	5,7	5,2	5,0
Balears	7,2	6,5	8,5	6,6	4,8	6,2
Catalunya	7,0	6,6	7,0	6,5	6,3	6,7

⁹ INSÉE (2006) Op. Cit., pp.3

¹⁰ INSÉE (2007) Synthèse régionale, pp. 7

Espanya	9,2	8,5	9,1	8,5	8,2	8,3
Llanguedoc-Rosselló ¹	13,6	12,4	12,9	12,5	12,2	11,9
Migdia-Pirineus ¹	9,8	9,0	9,4	9,1	8,9	8,7
França ¹	9,8	8,9	9,4	9,0	8,7	8,6

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE i de l'INSÉE.

1) Dades trimestrals corregides de variacions estacionals.

De fet, al Migdia-Pirineus s'han creat en un any més de 13.000 llocs de treball assalariat nets. Aquest bon comportament reflecteix també, igual que en el cas de Catalunya, un redreçament de l'ocupació industrial, que creix a la regió per primer cop després de quatre anys, un creixement que no es produeix ni per a Aragó ni per a Balears. També en la mateixa línia que l'economia catalana, i tot i comptar només amb dades registrades d'assalariats, el sector dels serveis a les empreses ha estat a la regió francesa de Migdia-Pirineus el principal motor de creixement de l'ocupació¹¹. De fet, l'ocupació al sector serveis creix a taxes importants tant a Aragó com a Balears, tot i que segurament més dispers cap a altres branques d'activitat.

Pel que fa a la construcció, per a l'any 2006 cau la seva ocupació total, segons dades EPA, tant a Aragó com a Balears, per bé que a Aragó hi creix el nombre d'assalariats; es frena el creixement de la construcció pel cas de Migdia-Pirineus i s'accelera fortament segons les estimacions disponibles a Catalunya¹².

1.2. EVOLUCIÓ DE L'ECONOMIA A LA RESTA DEL MÓN

L'any 2006, el ritme de creixement de l'economia mundial continuà sent, en conjunt, significatiu, tal i com ja va succeir els dos exercicis anteriors. El manteniment d'unes condicions de finançament favorables, la millora dels beneficis de les empreses i de la seva situació patrimonial han contribuït, entre altres, a l'expansió de l'activitat. Malgrat això i el manteniment en cotes elevades dels preus de l'energia, especialment del cru, les tensions

L'any 2006, el creixement de l'economia mundial ha continuat sent, en conjunt, significatiu, tal i com ja va succeir els dos exercicis anteriors.

¹¹ INSÉE (2006) Op. Cit., pp.4

¹² Ibídem, pp. 5.(Estem fent comparacions entre dades estimades i dades registrades i només per assalariats en el cas de França, per tant cal agafar-ho amb molta cautela. Per les regions espanyoles només en el cas de la construcció i de l'economia aragonesa hi ha comportaments divergents entre els assalariats i el conjunt dels ocupats).

inflacionistes s'han mantingut moderades i també en nivells pròxims al dels dos anys precedents. Per als països de la OCDE, la taxa interanual mitjana de la variació de l'IPC es situà l'any 2006 en el 2,6% i la de la inflació subjacent en el 2,0%.

En termes reals, el creixement de les economies dels Estats membres de l'UE no pertanyents a la zona de l'euro experimentà una intensificació significativa l'any 2006. La pauta observada en la reducció de les taxes d'atur (malgrat continuà sent molt elevat en països com Polònia i Eslovàquia) i en el creixement dels salaris, estimulà l'expansió de la renda real disponible, circumstància que incidí positivament sobre l'evolució del consum privat. Aquest fet, junt amb l'accentuació del dinamisme de la formació bruta de capital fix (estimulada pel propi dinamisme de l'activitat, pel manteniment d'unes condicions de finançament encara favorables i, especialment en alguns Estats, pel creixement de la inversió estrangera directa), determinaren que en bona part d'aquests països la demanda interna esdevingués un motor significatiu de creixement de l'economia. Aquest fet derivà, però, en el manteniment d'un creixement de les importacions notable, circumstància que implicà que, malgrat el creixement de les exportacions s'intensificà en bona part d'aquestes economies, la contribució de la demanda exterior neta al creixement del PIB real fos nul·la per al conjunt d'aquests Estats. Només a Suècia, Hongria, Eslovàquia i Malta va tenir una aportació al creixement significativament positiva.

En aquest context, les pressions inflacionistes s'intensificaren en el conjunt d'aquests països, especialment en els bàltics, i situaren la taxa interanual de l'índex harmonitzat dels preus al consum en valors pròxims o tímidament superiors als corresponents a la mitjana de la zona de l'euro. L'acceleració del creixement de la demanda interna, el ràpid creixement dels preus de l'energia, l'augment dels preus dels aliments, dels impostos indirectes i dels preus administrats, són alguns dels factors que determinaren aquest comportament en bona part d'aquests Estats.

Als EE.UU., el creixement interanual del PIB l'any 2006 fou del 3,3% (taula 9), apreciant-se, però, una pauta de desacceleració en el transcurs de l'exercici imputable a una reducció de la inversió residencial. Aquesta pauta de desacceleració no afectà, en canvi, a la despesa en consum privat¹³,

En termes reals, el creixement de les economies dels Estats membres de l'UE no pertanyents a la zona de l'euro experimentà una intensificació significativa l'any 2006.

Als EE.UU., el creixement interanual del PIB l'any 2006 fou del 3,3%.

¹³ El creixement robust del consum de les llars va propiciar l'increment del dèficit de la balança de béns, circumstància que contribueix a explicar el deteriorament del compte corrent en relació amb l'exercici anterior.

malgrat la pèrdua d'impuls del mercat de l'habitatge i de l'increment dels preus de l'energia, factors que es veieren compensats pel creixement de les rendes del treball i pel manteniment d'unes condicions de finançament laxes. Aquesta darrera circumstància, junt amb la millora de la rendibilitat de les empreses, també afavorí el creixement de la inversió empresarial no residencial, que fou significatiu. No succeí el mateix amb l'aportació de la demanda exterior neta al creixement, que fou nul·la en el conjunt de l'exercici.

TAULA 9. EVOLUCIÓ ECONÒMICA ALS EUA 2003 I 2004

Unitats: taxes de variació interanuals.

	2005	2006	1 ^{er} T	2 ^{on} T	3 ^{er} T	4 ^{rt} T
PIB (preus constants)	3,2	3,3	3,7	3,5	3,0	3,1
Índex de preus de consum	3,4	3,2	3,6	4,0	3,3	1,9
Costos laborals unitaris(1)	-0,1	-0,2	1,9	0,1	-2,2	-0,4
Índex de producció industrial	4,0	5,0	4,9	5,5	6,1	3,6
Taxa d'atur	5,1	4,6	4,7	4,6	4,7	4,5

Font: elaboració pròpia a partir de l'OCDE i d'Eurostat.

Nota (1): dades desestacionalitzades.

El creixement interanual de l'IPC es situà en el 3,3%, només una dècima superior al corresponent al de l'any anterior. Les pressions inflacionistes foren , però, més intenses durant el primer semestre, fruit, principalment, dels increments significatius dels preus de l'energia i del manteniment d'un nivell d'utilització elevat de la capacitat productiva.

En aquest context, l'evolució del mercat de treball fou favorable, apreciant-se una pauta de continuïtat en la trajectòria de creació de llocs de treball (excepte en les manufactures) iniciada a finals de l'any 2003. Aquesta circumstància redundà en la reducció de la taxa d'atur en 0,5 p.p. respecte l'exercici anterior, fins a situar-se l'any 2006 en 4,6% de la població activa. Al seu torn, l'evolució dels costos laborals unitaris continuà sent favorable, en línia amb l'exercici anterior i malgrat la pauta de desacceleració del

creixement de la productivitat que s'observa des de fa quatre anys i que s'estengué també al 2006, situant la seva variació en l'1,5%.

Al Japó, la recuperació econòmica de l'any 2005 tingué continuïtat durant el 2006, registrant-se una variació interanual del PIB del 2,2% (taula 10), fet que fa d'aquest exercici el tercer consecutiu en que l'expansió de l'activitat econòmica supera la taxa potencial de creixement. La recuperació es recolzà especialment, per una banda, en el dinamisme de la inversió privada no residencial (a l'albiri d'una situació financera sòlida i de la millora dels beneficis empresarials) i, per una altra banda, en la solidesa de les exportacions, afavorida especialment per la depreciació del ien. El consum privat, en canvi, mostrà una certa desacceleració.

Al Japó, la recuperació econòmica de l'any 2005 tingué continuïtat durant el 2006, registrant-se una variació interanual del PIB del 2.2%.

TAULA 10. EVOLUCIÓ ECONÒMICA AL JAPÓ 2003 I 2004

Unitats: taxes de variació interanuals.

	2005	2006	1 ^{er} T	2 ^{on} T	3 ^{er} T	4 ^{rt} T
PIB (preus constants)	1,9	2,2	2,7	2,1	1,5	2,5
Índex de preus de consum	-0,3	0,2	-0,1	0,2	0,6	0,3
Costos laborals unitaris (1)	-0,5	-2,6	-1,6	-2,4	-2,9	-3,6
Índex de producció industrial	1,1	4,6	3,2	4,2	5,4	5,7
Taxa d'atur	4,4	4,1	4,2	4,1	4,1	4,1

Font: elaboració pròpia a partir de l'OCDE i d'Eurostat.

La continuïtat del procés de recuperació econòmica afavorí l'allunyament d'un escenari de deflació. La taxa de variació interanual de l'IPC tornà a situar-se, pel conjunt de l'exercici, en terreny positiu (0,2%, front -0,3% l'any anterior). Les pressions a la baixa sobre els salaris continuaren sent responsables, de forma significativa, de la moderació en la variació dels preus.

Al seu torn, el creixement de l'exercici també es traslladà de forma positiva al mercat de treball, apreciant-se una reducció de 0,3 p.p en la taxa d'atur en relació amb l'exercici anterior, fet que la situà per l'any 2006 en el 4,1% de la població activa.

A la resta del continent asiàtic i, de forma significativa en les economies de major pes de la regió, el creixement econòmic continuà mostrant un dinamisme significatiu. La desacceleració de la demanda exterior observada en el segon semestre fou compensada amb una contribució especialment positiva de la demanda interna en el conjunt de l'exercici. El comportament expansiu de l'economia estigué acompanyat per una moderació del creixement de la inflació fruit de la correcció parcial del creixement del preu del petroli en els darrers mesos de l'exercici i de l'aplicació d'un biaix més restrictiu a les polítiques monetàries en el conjunt de la regió.

A la Xina, l'any 2006 el creixement del PIB fou del 10,7%, registre que suposà el 5,5% del PIB mundial i que implicà el 15% del consum energètic mundial. El dinamisme de les exportacions, que derivà en un nou màxim històric del superàvit comercial, i l'acceleració de la inversió en els sectors immobiliari i manufacturer expliquen el repunt de l'activitat econòmica observat en el primer semestre. Al segon, en canvi, s'aprecià una moderació de la formació bruta de capital en béns d'equipament, compensada però per la intensificació del dinamisme del consum privat i que en conjunt no afectà, per tant, al dinamisme del creixement de l'activitat. La inflació interanual mesurada pels preus de consum continuà sent moderada, tot i experimentar un cert repunt a finals d'any fins a situar-se, en termes interanuals, en el 2,8% el mes de desembre, principalment com a conseqüència de l'increment dels preus dels aliments.

A Amèrica Llatina, l'entorn internacional favorable, el creixement dels preus de les matèries primeres, de les quals la regió és exportadora neta, i la solidesa de la demanda interna determinaren que, en general, el creixement de l'activitat econòmica continués sent dinàmic durant l'any 2006, al temps que millorà la posició financera de la regió degut, en part, a l'existència d'un context financer internacional favorable. El ritme d'expansió de l'economia, en termes reals, fou especialment intens a Argentina, tot i que coexistí amb unes clares pressions inflacionistes que situaren la taxa de variació interanual dels preus de consum en el 9,8% el mes de desembre. Aquesta circumstància no es reproduí, en canvi, en els casos de Brasil i Mèxic, on la inflació es mantingué controlada i el creixement de l'economia continuà sent vigorós, especialment a Mèxic.

A la resta del continent asiàtic el creixement econòmic es continuà mostrant dinàmic.

A la Xina, l'any 2006 el creixement del PIB fou del 10,7%, registre que suposà el 5,5% del PIB mundial i que implicà el 15% del consum energètic mundial.

A Amèrica Llatina, l'entorn internacional favorable, el creixement dels preus de les matèries primeres i la solidesa de la demanda interna determinaren la continuïtat del dinamisme de l'activitat econòmica durant l'any 2006.

2. LA CONJUNTURA ECONÒMICA A ESPANYA

2.1. EVOLUCIÓ GENERAL

2.1.1. Anàlisi de l'evolució de l'economia espanyola des del punt de vista de la demanda

L'any 2006, el creixement del PIB de l'economia espanyola es situà en el 3,9%, per sobre del 3,5% de l'exercici 2005. Destacà la correcció significativa de l'aportació negativa de la demanda exterior neta, que se situà en -1,0 punts percentuals (pp.). Aquest darrer registre suposà una millora de 0,7 pp. en relació amb l'any anterior (taula 11).

TAULA 11. PRODUCTE INTERIOR BRUT (PIB PM). ESPANYA.
2005 I 2006

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Per components de la demanda % variació real respecte a l'any anterior.

	2005	2006
PIB pm	3,5	3,9
Demanda interna	5,0	4,6
Despesa en consum de les llars (1)	4,2	3,7
Despesa en consum de les adm. públiques	4,9	4,5
Formació bruta de capital (2)	6,9	6,5
Béns d'equipament i altres	8,4	6,9
Construcció	6,0	5,9
Saldo exterior (4)	-1,7	-1,0
Exportacions totals de béns i serveis	1,5	6,2

L'any 2006, el PIB creixé a Espanya el 3,9%, com a resultat d'una desacceleració lleu de la demanda interna i d'una correcció significativa de l'aportació negativa de la demanda exterior neta.

Exportacions de béns i serveis	1,4	7,2
Consum dels estrangers en el territori	2,0	1,7
Importacions totals de béns i serveis	7,0	8,4
importacions de béns i serveis *	6,5	8,4
Consum dels residents a l'estranger	21,4	7,0

(1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

(2) Inclou la variació d'existències.

(4) Aportació al creixement.

Font: elaboració pròpia a partir de l' Idescat.

El creixement de l'activitat econòmica es sostingué en la fortalesa de la demanda interna, impulsada per un comportament significativament dinàmic de la renda disponible (a l'albiri d'un ritme elevat de creació d'ocupació¹⁴) i per la contenció de la inflació en els darrers mesos de l'any. No obstant, l'enduriment paulatí de les encara folgades condicions monetàries pot contribuir a explicar la desacceleració en el creixement anual d'aquest agregat des del 5,0% de l'exercici 2005 al 4,6% del 2006. La desacceleració fou extensiva, amb diferents graus d'intensitat, a tots els seus components.

A l'igual que en l'exercici anterior, a més del propi creixement de l'ocupació, l'efecte riquesa associat a la revalorització dels actius immobiliaris¹⁵ i de la renda variable¹⁶ continuà afavorint el to expansiu de la renda disponible, circumstància que propicià un creixement anual de la despesa en consum de les llars del 3,7%, front el 4,2% de l'any 2005. Aquesta situació es produí de forma paral·lela a l'augment de la seva necessitat de finançament, del nivell d'endeutament (que es situà a finals de l'any 2006 en el 125% de la seva renda bruta disponible) i de la càrrega financera associada.

El creixement de l'ocupació, l'efecte riquesa associat a la revalorització dels actius immobiliaris i de la renda variable continuaren afavorint el to expansiu de la renda disponible.

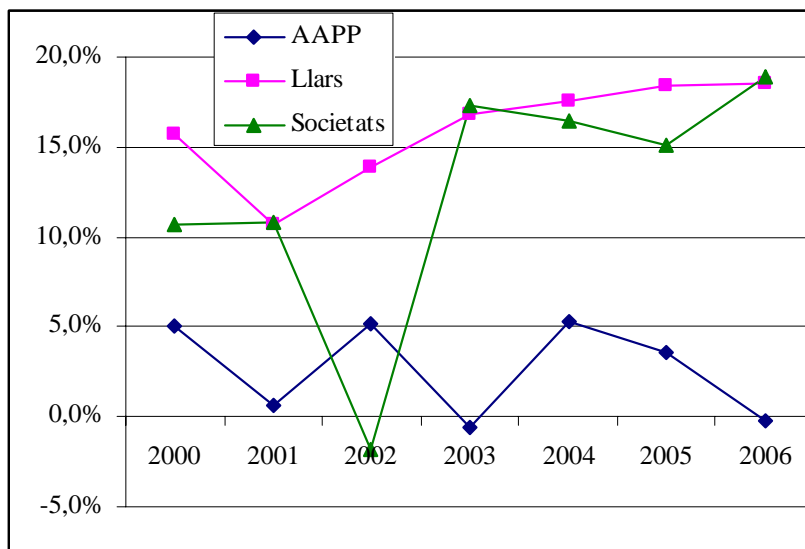
¹⁴ Per a una anàlisi detallada de l'evolució de l'ocupació, vegi's capítol tercer, epígraf primer.

¹⁵ L'exercici 2006 es tancà amb un increment mitjà del preu de l'habitatge del 9,1%, 3,7 p.p inferior al de l'any anterior.

¹⁶ A tall d'exemple, la revalorització anual de l'índex general de la Borsa de Madrid ascendí al 35%.

GRÀFIC 2. EVOLUCIÓ DE L'ENDEUTAMENT A ESPANYA PER SECTORS INSTITUCIONALS, 2000-2006

Unitats: Taxes de creixement anuals.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels comptes financers del Banc d'Espanya. (Les dades són taxes de creixement dels passius totals de cada any dels sectors institucionals).

AAPP: Administracions públiques.

Llars: Llars i institucions sense afany de lucre al Server de les llars.

Societats: només societats no financeres.

La despesa en consum de les administracions públiques també continuà mostrant durant l'exercici 2006 una dinàmica expansiva, registrant un creixement del 4,5%, un ritme intens, tot i que 0,4 p.p. inferior al de l'any anterior. Es confirmà, doncs, el manteniment de la trajectòria de desacceleració dels darrers anys.

La variació de la formació bruta de capital, tot i presentar un cert patró de desacceleració en relació amb l'exercici 2005, fou del 6,5%. El caràcter expansiu de la demanda nacional i, concretament, la intensificació del creixement de les exportacions, els bons resultats del sector empreses, i les expectatives que es puguin continuar produint en els propers mesos, determinaren el dinamisme de la inversió. Destacà el creixement de la inversió en béns d'equipament que, malgrat experimentar un cert alentiment respecte l'any anterior, assolí el 6,9%, fet que la situà com el component més dinàmic de la demanda interna i que confirmà el manteniment del

El caràcter expansiu de la demanda nacional i, concretament, la intensificació del creixement de les exportacions, els bons resultats del sector empreses, determinaren el dinamisme de la inversió, que creixé el 6,5%.

comportament notòriament expansiu iniciat l'any 2004. Destaca el fet que, a diferència de l'any anterior, el dinamisme d'aquest component de la inversió es produí en un context de reducció notable de les exportacions d'aquesta tipologia de béns i d'augment significatiu de la producció interior dels mateixos.

Per la seva banda, el creixement de la inversió en construcció (5,9%) mantingué pràcticament inalterat el vigor que mostrà l'exercici anterior, circumstància que es pot copsar també en el fet que el crèdit hipotecari a les llars per a l'adquisició d'habitatge presentà el mes de novembre de l'any 2006 una taxa de creixement interanual lleugerament superior al 20%.

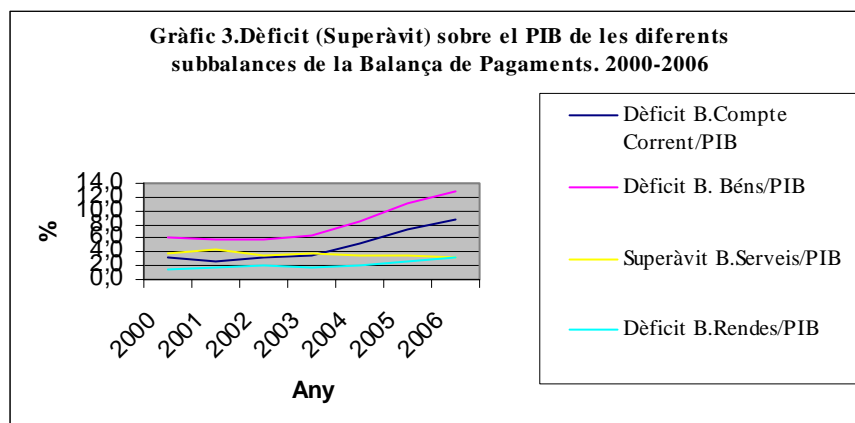
Tot i que en conjunt aquest escenari reflecteix una evolució positiva de l'activitat econòmica, és convenient emfasitzar la persistència de desequilibris estructurals significatius en les pautes de creixement de l'economia espanyola, caracteritzats per les aportacions desiguals al creixement de la demanda interna i l'externa. Com s'ha apuntat prèviament, la contribució negativa del sector exterior al creixement del PIB es moderà l'any 2006, però continuà sent elevada (-1,0%). La causa d'aquesta moderació fou l'acceleració notable del creixement de les exportacions de béns i serveis (6,2% l'any 2006, front l'1,5% de l'exercici anterior). Aquesta circumstància no impedí, però, que el dèficit comercial es situés en 80.544 milions d'euros a finals d'any, amb un creixement del 16,8%, 11,7 pp. per sota del que empitjorà l'any 2005. El dèficit estructural de la sub-balança de béns, que ha passat de representar el 6,0% del PIB l'any 2000 al 12,8% el 2006 (gràfic 3), resulta especialment onerosa atesa la senda de desacceleració del superàvit de la sub-balança de serveis. L'any 2006, aquest darrer, que tradicionalment havia actuat com a compensador del dèficit comercial, ascendí a 20.115 milions d'euros, l'11,1% inferior al de l'exercici anterior, registre que el situà en el 3,2% del PIB, 0,6 pp. inferior al del 2000.

Malgrat aquests resultats indiquen que l'exercici 2006 es produí un cert reequilibri del patró de creixement en relació amb el dels anys anteriors, l'evolució negativa ininterrompuda del saldo exterior denota una pèrdua de competitivitat acumulada en els darrers anys envers l'Eurozona, però també respecte a la resta de països desenvolupats. El baix creixement de la productivitat i el diferencial d'inflació persistent en relació amb l'UEM, que augmentà dos dècimes durant l'exercici 2006, fins a situar-se en 1,4 pp, així com el manteniment de l'apreciació de l'euro, continuaren minvant la competitivitat de l'economia espanyola. La pèrdua de competitivitat pressionà a l'alça el dèficit de la balança per compte corrent, que es situà l'any 2006 en el 8,8% del PIB, front el 7,4% de l'exercici anterior (gràfic 3).

El creixement de la inversió en construcció (5,9%) mantingué pràcticament inalterat el vigor que mostrà l'exercici anterior.

Malgrat la moderació de la contribució negativa del sector exterior al creixement del PIB, les aportacions al creixement de la demanda interna i l'externa continuen sent força desiguals a l'economia espanyola.

GRÀFIC 3. DÈFICIT (SUPERÀVIT SOBRE EL PIB DE LES DIFERENTS SUBBALANCES DE LA BALANÇA DE PAGAMENTS. 2000-2006

Font: elaboració pròpia a partir del Banc d'Espanya i l'INE.

A aquest escenari caldria afegir el deteriorament progressiu del dèficit de la sub-balança de rendes, que creixé l'any 2006 el 18,7% respecte l'exercici anterior, fins a situar-se en el 3,2% del PIB, l'1,8% superior al de l'any 2000. El finançament dels dèficits passats n'és la principal causa.

2.1.1. Anàlisi de l'evolució de l'economia espanyola des del punt de vista de l'oferta

Des de l'òptica de l'oferta, l'any 2006 el dinamisme de les activitats de mercat fou generalitzat, a excepció de les corresponents a l'agricultura, el valor afegit brut de la qual creixé el 0,3%. Aquest registre, no obstant, superà en 9,7 p.p. el de l'any anterior.

En canvi, l'activitat productiva no agrícola mostrà una dinàmica expansiva notable (taula 12).

L'any 2006 el dinamisme de les activitats de mercat fou generalitzat, a excepció de l'agricultura, el valor afegit brut de la qual creixé el 0,3%.

TAULA 12. PIB PER BRANQUES D'ACTIVITAT. ESPANYA 2005 I 2006

Unitats: taxes de creixement interanuals del VAB a preus constants.

	2005	2006
Espanya		
TOTAL	3,5	3,9
Agricultura	-10,0	0,3
Indústria	0,7	3,1
Construcció	5,4	5,3
Serveis	4,4	3,6
Impostos	5,7	6,3

Font: elaboració pròpia a partir de l'Idescat.

En línia amb el comportament dels anys anteriors, s'aprecià la continuïtat de la fortalesa del creixement del valor afegit brut de la construcció, que fou del 5,3%.

Destacà especialment la recuperació de l'activitat industrial, que tancà l'exercici amb un creixement del valor afegit brut del 3,1%, 2,4 p.p. superior a l'enregistrat l'any anterior. A aquesta recuperació ha contribuït de forma significativa el major creixement de la producció destinada a les exportacions, que s'han vist beneficiades pel fort creixement de la UE, especialment d'Alemanya. Pel que fa a la producció interior, tal i com es pot apreciar a la taula 13, les bases de la recuperació del sector industrial descansaren sobre la producció de béns d'equipament i de béns intermedis (sovint associats a la demanda de la construcció) i en menor mesura, dels béns vinculats al sector de l'energia i dels béns de consum.

Destacà la recuperació de l'activitat industrial, el valor afegit brut de la qual creixé el 3,1%, 2,4 p.p. superior a l'enregistrat l'any anterior.

TAULA 13. ÍNDEX DE PRODUCCIÓ INDUSTRIAL (IPI) PER GRANS SECTORS INDUSTRIALS. ESPANYA 2006. BASE 2000=100

Unitats: taxes de variació interanuals acumulades.

	Índex general	Béns consum	Béns equipament	Béns intermedis	Energia
Desembre	3,7	2,1	8,2	3,8	0,9
Novembre	4,0	2,3	8,4	4,1	1,3
Octubre	4,0	2,1	7,9	4,1	2,1
Setembre	3,6	1,5	7,4	3,8	2,3
Agost	3,9	1,8	8,0	4,1	2,6
Juliol	3,8	1,8	7,5	4,0	2,5
Juny	3,7	1,8	7,6	3,8	2,2
Maig	3,4	1,7	7,3	3,3	2,1
Abril	2,2	0,1	5,7	2,1	1,9
Març	6,4	4,7	11,6	6,5	3,5
Febrer	4,0	2,3	8,1	3,7	3,4
Gener	5,4	3,0	12,0	4,9	3,8

Font: elaboració pròpia a partir de l'Idescat.

Per la seva part, el sector serveis, tot i presentar una certa moderació de l'activitat, continuà mostrant un comportament expansiu notable, amb un creixement del valor afegit brut del 3,6%, 0,8 p.p. inferior a l'enregistrat l'any 2005. Per branques d'activitat, segons informació encara provisional, el PIB (índexs de volum encadenat) dels serveis de mercat i de no mercat fou similar durant el primer semestre de l'any. En canvi, durant el segon semestre, i especialment en el darrer trimestre, l'activitat dels serveis de no mercat mostrà un comportament significativament més dinàmic.

L'activitat turística contribuï de forma significativa al to expansiu del sector serveis durant l'any 2006. El nombre de viatgers en establiments hotelers i de pernoctacions creixeren el 16,1% i el 8,5%, respectivament, en relació amb l'any anterior, mentre que l'ocupació i l'afiliació a la Seguretat Social en el conjunt del sector serveis augmentaren el 5,1% i el 5,5%, respectivament (taula 14).

TAULA 14. VIATGERS I PERNOCTACIONS EN ESTABLIMENTS HOTELERS, OCUPACIÓ I AFILIACIÓ AL SECTOR SERVEIS. ESPANYA 2005 I 2006

Unitats: taxes de variació interanuals i mensuals. Valors en milers de persones.

	Espanya		
	Valor		Variació (%)
Viatgers	2005	2006	2005-2006
Total	70.629,0	82.031,6	16,1
turisme domèstic	41.600,3	47.539,2	14,3
turisme estranger	29.028,7	34.492,4	18,8
Pernoctacions	2005	2006	Var. 2005-06
Total	245.637,2	266.588,2	8,5
turisme domèstic	106.875,3	114.825,5	7,4
turisme estranger	138.761,8	151.762,7	9,4
Ocupació	2005	2006	Var. 2005-06
Ocupats al sector serveis	12.335,4	12.968,4	5,1
Afiliats SS.SS. Sector serveis	9.343,5	9.854,3	5,5

Font: elaboració pròpia a partir de l'Idescat.

3. LA CONJUNTURA ECONÒMICA A CATALUNYA

3.1. EVOLUCIÓ GENERAL

3.1.1. Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana des del punt de vista de la demanda.

El creixement de l'economia catalana ha estat l'any 2006 encara més accelerat que l'any 2005. Amb un creixement del PIB del 3,9% en termes reals, i un creixement de l'ocupació, segons dades estimades, també del 3,9%, l'economia catalana ha perllongat un any més el seu creixement contenint cada cop més, a mesura que avançava l'any 2006, les tensions inflacionistes i corregint el diferencial inflacionista tant amb el conjunt de l'economia espanyola, com també, en certa mesura amb el conjunt de l'eurozona.¹⁷ El perfil trimestral de l'evolució del PIB, que mostra creixements més intensos en el primer i el darrer trimestre, no permet identificar de moment cap indicatiu de refredament plenament conclouent.

El creixement de l'economia catalana ha estat més intens que el de l'any anterior i tot i pujar la inflació no ho ha fet tant intensament com l'any passat..

Tanmateix però, es pot identificar un canvi en la composició dels components de la demanda del producte, atès que augmenten les exportacions a un bon ritme mentre que el creixement de les importacions es fa cada cop més lent al llarg de l'any. Per altra banda, la inversió en bens de la construcció mostra, tot i que encara ha crescut a un bon ritme, un progressiu refredament en el seu comportament trimestral, mentre que les inversions en bens d'equipament, tot i créixer menys enguany, s'han accelerat a partir del segon trimestre. Aquest comportament es pot llegir en el context d'un retraïment del creixement de la demanda interna i un cert canvi en la seva composició, atès que el creixement més baix ha estat el del consum de les famílies, per sota del del PIB, mentre que la formació bruta de capital fix, tot i créixer una mica menys, encara ho ha fet a un molt bon ritme. El menor creixement de la demanda interna ha estat tanmateix compensat per la correcció de l'aportació negativa al creixement del sector exterior. Finalment, la despesa en consum de les administracions públiques ha crescut per sobre del PIB, si bé s'ha frenat respecte de l'any anterior.

¹⁷ A l'epígraf 4 del Capítol I s'analitza amb profunditat el comportament dels preus a Catalunya.

Entre les causes que expliquen aquesta situació val a dir que la contenció de la demanda esdevé perfectament lògica en un context de canvi d'orientació de la política monetària i de creixement dels tipus d'interès. Malgrat això, el creixement del consum de les famílies encara s'ha mantingut força alt, per bé que alguns indicadors més sensibles com ara les matriculacions de vehicles han començat ja a caure sensiblement.¹⁸ Tot i que no tenim dades sobre com s'ha finançat aquest consum de les llars a Catalunya, pel conjunt d'Espanya l'evolució de l'endeutament de les famílies encara ha mostrat l'any 2006 símptomes de fort creixement.

Tot i que la base del creixement ha estat el consum intern, especialment la inversió, el saldo exterior s'ha corregit lleugerament i ha disminuït la seva aportació negativa.

TAULA 15. PRODUCTE INTERIOR BRUT I COMPONENTS DE DEMANDA. CATALUNYA, 2005-2006

Unitats: percentatges (incrementos corregits d'efectes estacionals).

Unitats: % variació interanual	2005	2006	2006			
			1er T	2n T	3er T	4rt T
PIB pm	3,3	3,9	4,1	3,8	3,8	4
Demanda interna	5,7	4,6	5	4	4,3	4,9
despesa en consum de les llars	4,5	3,6	3,6	3,4	3,3	4,1
despesa en consum de les adm. públiques ¹	7,7	4,9	5,4	4,5	4,8	4,9
formació bruta de capital ²	7,2	6,4	7,9	5,1	6,2	6,5
béns d'equipament i altres	8,9	6,7	8,9	3,1	6,6	8,3
construcció	6	6	6,8	6,4	5,6	5,2
Saldo exterior ^{3 4}	-2,1	-0,5	-0,7	0	-0,3	-0,7
saldo amb l'estranger ⁴	-1,9	-0,9	-4,3	-0,6	-0,3	0,7
exportacions totals de béns i serveis (a + b)	3,5	6,4	7,6	7,5	3,5	7,2

¹⁸ Segons les dades de la DG Tràfic, la mitjana calculada de matriculacions de turismes del darrer trimestre del 2006 resulta el 6% més baixa que la del darrer trimestre de l'any 2005.

exportacions de béns i serveis (a)	3,7	7,4	8,8	8,5	4,2	8,2
consum dels estrangers en el territori (b)	2,4	1,1	1,2	2	-0,1	1,3
importacions totals de béns i serveis (a + b)	8,1	7,3	15,4	7,4	3,5	3,6
importacions de béns i serveis (a)	7,7	7,3	15,4	7,5	3,5	3,5
consum dels residents a l'estranger (b)	20,7	7	14,2	4,8	4,1	5,6

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Idescat (dades pel 2006 provisionals. Dades corregides d'estacionalitat).

- 1) Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.
- 2) Inclou la variació d'existències.
- 3) Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.
- 4) Aportació al creixement del PIB.

El menor creixement de la demanda interna, tal com avançàvem, s'ha vist compensat pel millor comportament del sector exterior. Les exportacions de béns i serveis han mostrat el comportament més dinàmic entre els components de la demanda amb un augment del 7,4%, superior a les importacions (7,3%), un balanç favorable que hauria estat encara millor en termes totals si no hagués estat pel consum molt més dinàmic dels residents catalans a l'estranger que no pas el dels no residents a Catalunya. Aquesta darrera qüestió evidencia el fet que, tot i que el sector turístic continua creixent, fet que s'analitza més endavant, l'evolució de la demanda turística catalana a l'estranger ha evolucionat encara més favorablement, deteriorant el saldo que genera aquesta activitat amb l'estranger.

La millora del saldo exterior hauria estat millor si no hagués estat pel consum més dinàmic dels residents a l'estranger que el dels no residents a Catalunya.

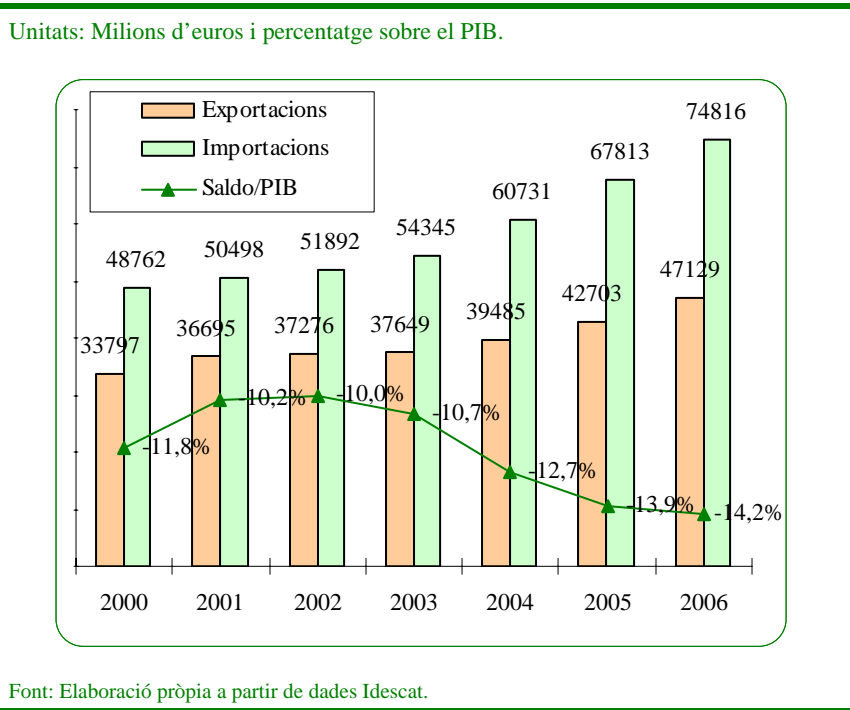
EL SALDO COMERCIAL DE CATALUNYA AMB L'ESTRANGER

Un dels desequilibris destacables del creixement econòmic dels darrers anys a Catalunya, i també pel conjunt d'Espanya ha estat el dèficit cada cop més gran en els intercanvis comercials amb l'exterior. Al gràfic I, que mostra també l'evolució de les exportacions i importacions en valor, s'observa l'evolució del dèficit comercial en relació al PIB. D'ençà del 2002, moment en que el dèficit fou més reduït (10%) aquest no ha parat de créixer fins arribar al 14,2% del producte.

Entre els factors que expliquen aquest desajustament de l'economia catalana hi trobem, primerament, la conjuntura monetària derivada de les condicions establertes des del BCE. Des de l'arribada de l'euro s'ha produït un progressiu enfortiment de la moneda que ha restat competitivitat i ha frenat les exportacions a l'economia de l'eurozona i òbviament també a la catalana; per altra banda, la laxitud de les condicions creditícies derivades del baix preu del diner ha generat un creixement de la demanda que no ha facilitat la contenció de les importacions.

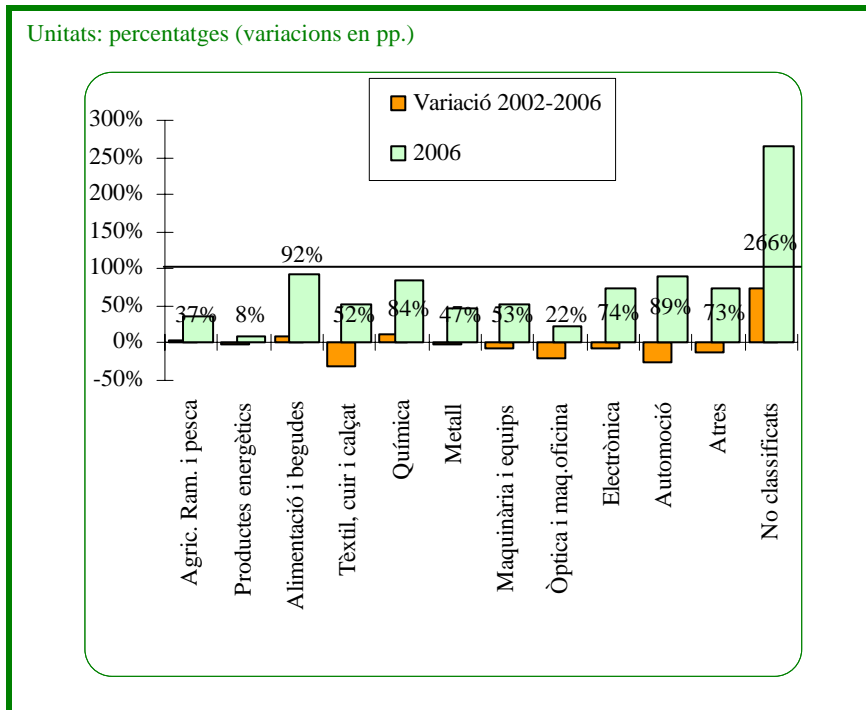
En segon lloc, cal tenir en compte els pocs progressos i en algun moment retrocessos que l'economia catalana ha patit en el terreny de la competitivitat. Aquest tema, que també ha estat una característica que ha acompanyat l'evolució de l'economia catalana darrerament es desenvolupa monogràficament més endavant.

GRÀFIC 4. EVOLUCIÓ DE LES EXPORTACIONS, LES IMPORTACIONS I EL SALDO COMERCIAL SOBRE EL PIB. CATALUNYA, 2000-2006

Al marge dels factors canviari i monetari, que lògicament hauran afectat, no cal obviar el fet que l'evolució de les balances bilaterals amb altres països de l'eurozona, sotmesos a la mateixa laxitud monetària, no ha estat precisament positiva. A banda de França, país amb el qual la balança s'ha decantat des de l'any 2002 cap al nostre favor, durant el mateix període altres països com Alemanya o Itàlia confirmen aquest extrem i semblen indicar també una certa pèrdua de competitivitat amb altres països de l'eurozona. Aquest fet denota que, al factor canviari caldria sumar-li, tal com apuntàvem, un segon factor explicatiu de caràcter més estructural com és l'evolució de la productivitat. Per entendre millor la magnitud del deteriorament de la competitivitat de l'economia catalana, en el present requadre s'analitza la composició del dèficit per branques d'activitat, contingut tecnològic, destinació econòmica i destinació geogràfica dels bens.

GRÀFIC 5. EVOLUCIÓ DE LA TAXA DE COBERTURA DEL COMERÇ CATALÀ AMB L'ESTRANGER PER BRANQUES D'ACTIVITAT, 2002-2006

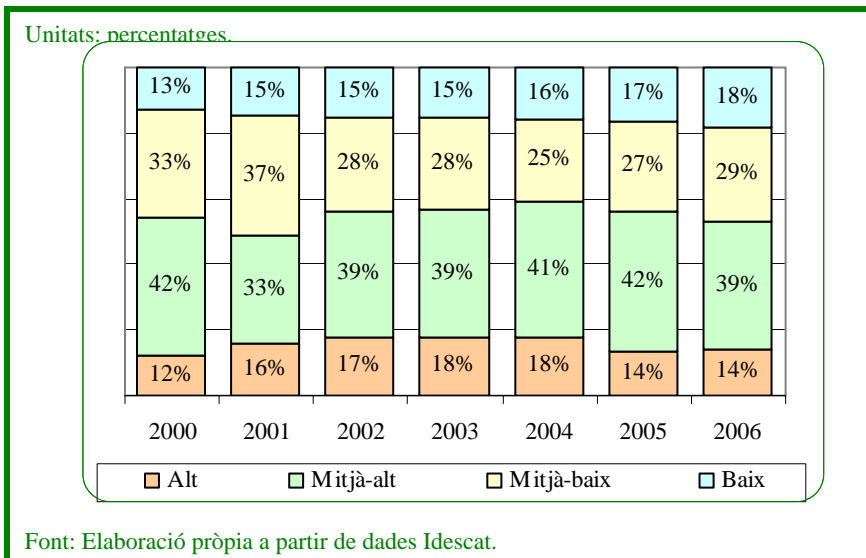

Font: Elaboració pròpia a partir de dades Idescat.

Per branques d'activitat, tal i com resulta observable al gràfic II només els sectors de l'alimentació, el químic i el conjunt d'activitats minoritàries aplegades sota la categoria de no classificats han mostrat un avenç positiu en la seva taxa de cobertura. La resta d'activitats han vist com es deteriorava. Cal destacar en aquest sentit l'evolució més negativa del sector tèxtil, també el de l'automoció, que ha depassat el límit inferior del 100% durant el període, i el de l'òptica, i maquinària de precisió i d'oficina.

Tot i l'evolució sectorial del dèficit, per a l'any 2006 la taxa de cobertura dels sectors d'alta i mitjana alta tecnologia, amb un 72%, és més alta que la dels sectors de mitjana baixa i baixa tecnologia, on la taxa abasta només el 61%. Tal i com es pot veure al gràfic III, la contribució al dèficit comercial dels productes d'alt contingut tecnològic ha disminuït, mentre que ha augmentat pels de baix contingut tecnològic, element que focalitza el deteriorament progressiu del dèficit en els intercanvis d'aquells productes de menys valor afegit, tot i que encara de manera tímida i poc evident.

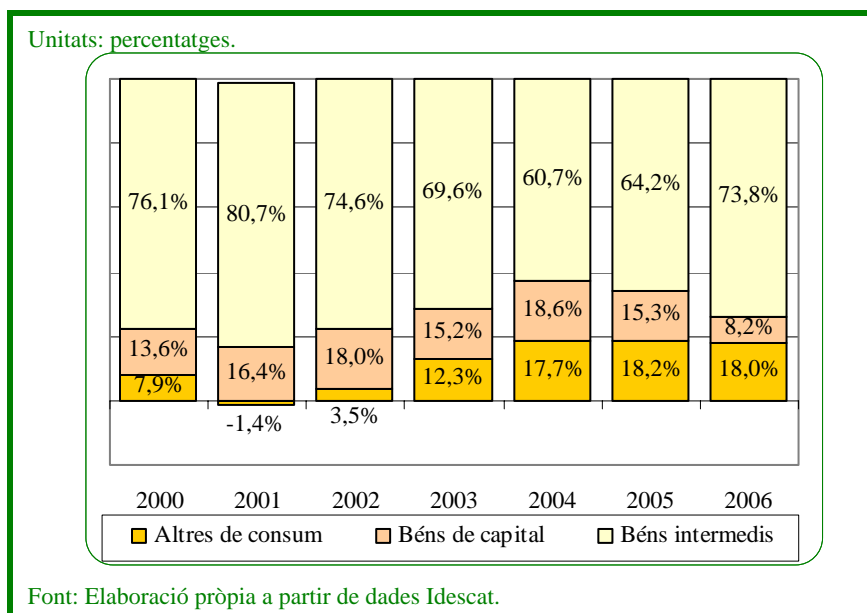
GRÀFIC 6. CONTRIBUCIÓ AL DÈFICIT DEL SALDO COMERCIAL AMB L'ESTRANGER SEGONS CONTINGUT TECNOLÒGIC DE LES MERCADERIES. CATALUNYA, 2000-2006

Centrant-nos en el destí econòmic dels bens, les dades del gràfic IV mostren, des del 2002, un deteriorament de la contribució relativa dels bens de consum al dèficit comercial que es corregeix modestament pel 2006. Aquest comportament aniria segurament vinculat a la forta progressió de la demanda de les llars. Per altra banda, el bon comportament del saldo comercial en bens de capital, perfilable des del 2002 però sobretot per l'any 2006, deixa entreveure un millor comportament de l'activitat productora de bens d'equipament.

L'evolució que mostren les transaccions internacionals de bens intermedis a Catalunya perfilen també un bon comportament inicial que s'estronca a partir del 2004, probablement influït per l'evolució del preu del cru, que en euros s'enfila des de llavors, passant des d'una taxa de creixement anual acumulatiu del 5,9% del 2002 al 2004, període en que el tipus de canvi de l'euro evoluciona molt favorablement a les importacions, a una taxa del 30,3% des del 2004 fins al 2006.

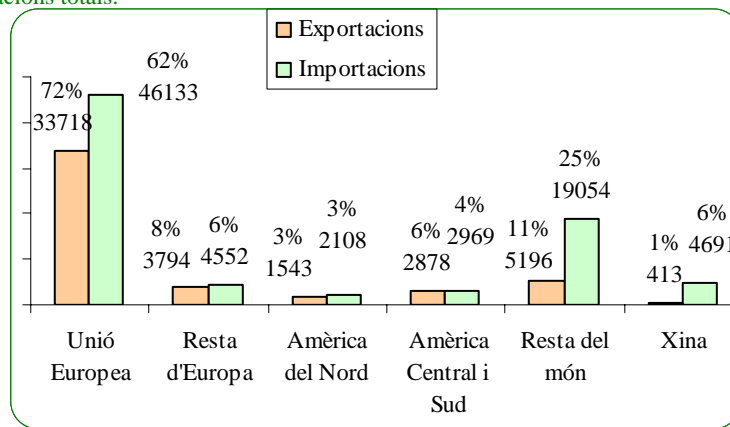
GRÀFIC 7. CONTRIBUTIÓ AL DÈFICIT DEL SALDO COMERCIAL AMB L'ESTRANGER SEGONS DESTÍ ECONÒMIC DE LES MERCADERIES. CATALUNYA, 2000-2006

Finalment, el gràfic V permet visualitzar la magnitud de les exportacions i les importacions del comerç català segons àrees geogràfiques. Tal i com es pot comprovar més endavant al gràfic VI, el comerç de Catalunya mostra un saldo negatiu per a qualsevol de les cinc àrees geogràfiques representades. El gràfic també inclou la Xina, que gràcies al seu dinamisme econòmic i a la seva forta competitivitat ha anat guanyant mercats a Europa i l'any 2006 suposava l'origen del 6% de les nostres importacions i el destí de només el 1% de les nostres exportacions.

GRÀFIC 8. EXPORTACIONS I IMPORTACIONS PER PAÍS DE DESTÍ I D'ORÍGEN. CATALUNYA, 2006.

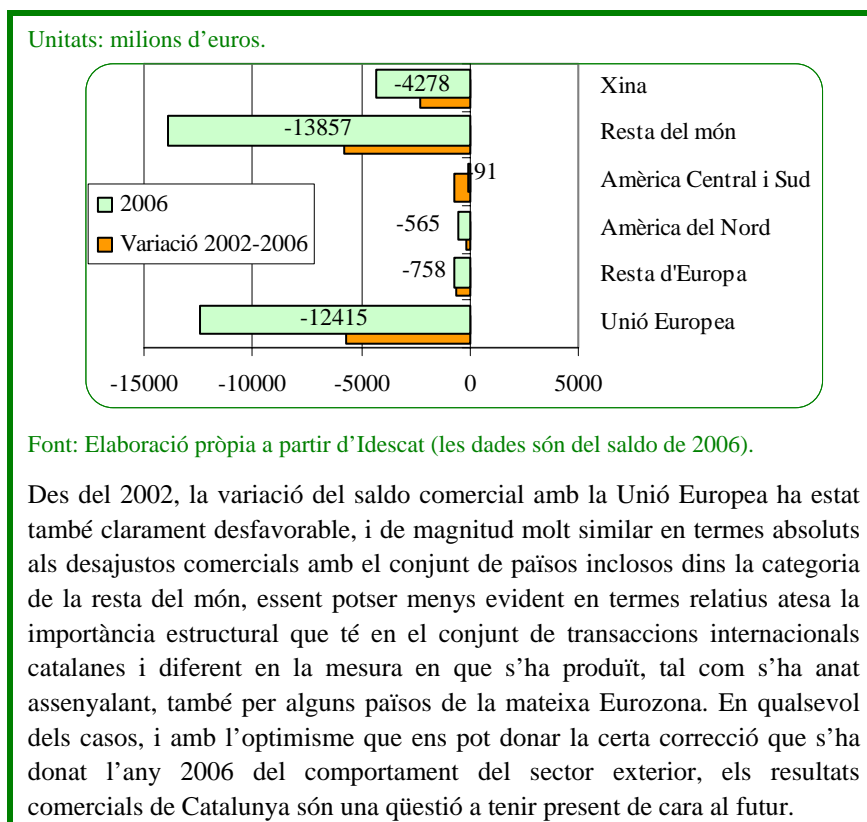
Unitats: en milions d'euros (representades) i percentatges sobre les exportacions i importacions totals.

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat.

Amb un dèficit de 12.415 milions d'euros, l'aportació al desequilibri comercial català del comerç amb la Unió Europea també ha estat important l'any 2006.

GRÀFIC 9. SALDO COMERCIAL DE CATALUNYA SEGONS ÀREES GEOGRÀFIQUES DEL 2006 I VARIACIÓ DES DEL 2002.

3.1.2. Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana des del punt de vista de l'oferta

A diferència que l'any 2005, enguany l'empenta esdevé sectorialment generalitzada. Resulta destacable el paper del sector industrial que amb un creixement del 2,9% s'ha mostrat força més dinàmic que en els anys precedents. La recuperació industrial també ha vingut acompanyada per una recuperació del dinamisme del sector primari, un manteniment del sector de la construcció i una lleugera davallada del creixement dels serveis.

TAULA 16. PRODUCTE INTERIOR BRUT A PREUS CONSTANTS
PER GRANS SECTORS. CATALUNYA, 2005-2006

Unitats: taxes de variació interanuals.

	2005	2006	2006			
			1er T	2n T	3er T	4rt T
Total	3,3	3,9	4,1	3,8	3,8	4
Agricultura	-2,6	3,8	2,5	4,1	3,2	5,4
Indústria	-0,1	2,9	2,7	2,1	3,1	3,6
Construcció	5,4	5,4	6,3	5,7	5	4,6
Serveis	4,3	3,8	4,2	3,8	3,7	3,5
Impostos nets sobre productes	3,8	5,7	4,9	5,9	5,2	6,5

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Idescat.

En termes d'ocupació, tal i com s'analitza més endavant a l'epígraf 1.2 del capítol III, el creixement del nombre de persones ocupades ha estat del 3,9%, el mateix ritme de creixement que ha experimentat el PIB. De la mateixa manera que el producte el creixement de la ocupació ha afectat a tots els grans sectors de l'economia, essent la indústria la que ha experimentat un creixement més baix dels ocupats, del 0,6%, a continuació els serveis 2,6%, Agricultura 8,9% i finalment la construcció, que ha augmentat el seu nombre d'ocupats en el 17,8%, un valor que apunta a una caiguda de la productivitat del sector en el cas de confirmar-se aquestes primeres estimacions. De fet, l'economia catalana ha patit precisament una caiguda sistemàtica de la productivitat en els darrers anys que sembla que es corregeix a partir del 2006. Òbviament, el llast que ha suposat en termes de competitivitat aquesta pèrdua de productivitat s'hauria d'afegir a l'evolució del tipus de canvi i del creixement de la oferta monetària com a factors explicatius dels desequilibris comercials de Catalunya que s'han analitzat anteriorment. Per altra banda, cal tenir en compte que tot i la pèrdua de competitivitat, el creixement econòmic català ha assegurat un creixement de l'ocupació que ha permès la

Des del punt de vista de l'oferta tots els sectors intervenen en el creixement, també la indústria per primer cop des de feia temps.

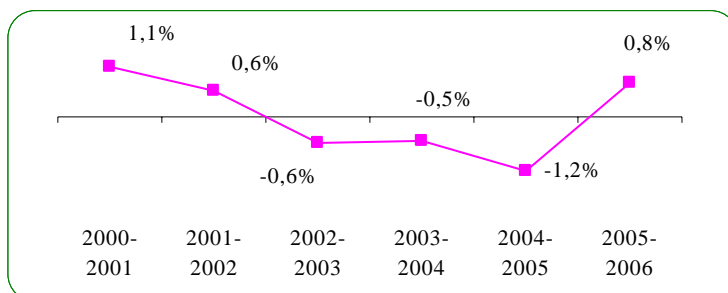
incorporació de noves persones al mercat de treball fins i tot reduint la taxa d'atur de manera sistemàtica any rere any.

CREIXEMENT, PRODUCTIVITAT I OCUPACIÓ.

Una característica del creixement que ha experimentat l'economia catalana des de l'any 2002 ha estat, paral·lelament al desequilibri comercial amb l'exterior, el creixement negatiu de la productivitat des del 2002 que, amb les primeres estimacions per a l'any 2006, sembla que s'hauria corregit i hauria pujat per primer cop des de fa quatre anys. Tot i això el creixement del 0,8% o de l'1% de la productivitat catalana pel 2006, segons si es calcula amb el VAB o el PIB respectivament, encara es troba per sota del creixement de la productivitat per treballador del 1,5% a la UE15 o del 1,6% a la UE27 calculada amb l'evolució del PIB real.

GRÀFIC 10. GRÀFIC I. CREIXEMENTS DE LA PRODUCTIVITAT APARENT DEL TREBALL EN TERMES REALS DE L'ECONOMIA CATALANA, 2000-2006.

Unitats: taxes de creixement anual.

Font: Elaboració pròpia a partir de les estimacions de la Comptabilitat Regional d'Espanya (CRE) de l'INE. (Productivitat calculada amb el VAB).

Per altra banda, el creixement real de l'economia catalana ha estat cada cop millor des del 2002 fins al 2006, amb una acceleració progressiva del creixement que l'ha situat, l'any 2006, al 3,8% (veure gràfic II, recordem que l'estimació és de 3,9% segons Idescat).

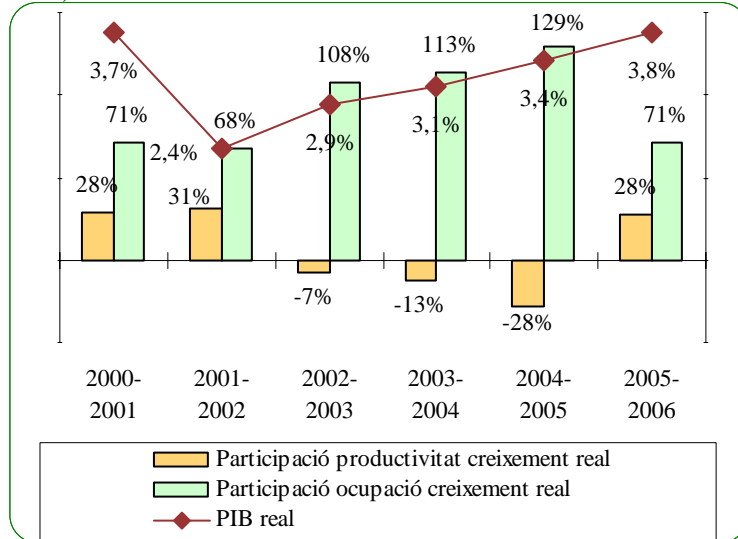
Els darrers quatre anys hem observat un creixement cada cop més accelerat de l'economia catalana, unit a una evolució, fins el 2005, cada cop més

negativa de la productivitat. En termes d'ocupació això s'ha traduït en un creixement espectacular dels ocupats, un comportament de l'ocupació que explica en més del 100% el creixement de l'economia des de l'any 2002 fins al 2005.

Aquest patró de creixement extensiu de l'economia catalana no hauria estat possible si no hagués estat per la incorporació de nova població activa procedent de fora. La immigració ha estat una peça clau per entendre l'evolució del mercat de treball durant aquest període.

GRÀFIC 11. CREIXEMENT REAL DEL PIB I CONTRIBUCIÓ AL CREIXEMENT REAL DE LA PRODUCTIVITAT APARENT DEL TREBALL EN TERMES REALS I DE LA OCUPACIÓ.

Unitats: taxes de creixement anual i percentatges de contribució (ocupació en llocs de treball).

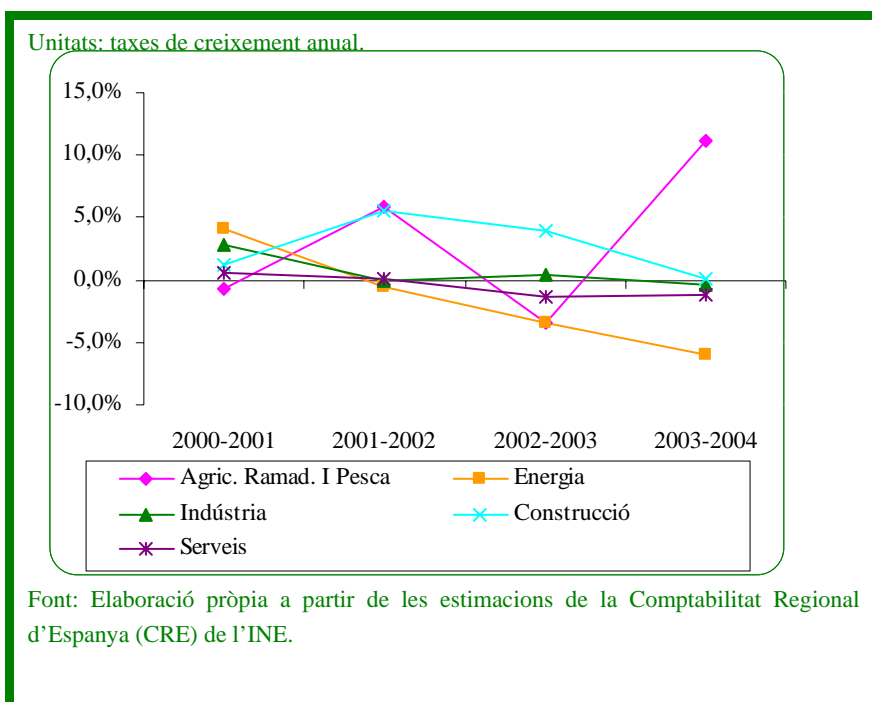
Font: Elaboració pròpia a partir de les estimacions de la Comptabilitat Regional d'Espanya (CRE) de l'INE.

L'economia catalana per tant ha estat capaç de traduir el creixement en llocs de treball però a canvi ha vist decreixer la seva productivitat des de l'any 2002. En termes de competitivitat això es tradueix sens dubte en un acotament dels nostres límits, especialment en la mesura en que aquest comportament de la productivitat pressiona els nostres costos laborals

unitaris a l'alça (per un anàlisi més acurat dels preus i costos laborals veure l'epígraf 4 del Capítol 1). Atesa l'evolució de la productivitat, part del creixement de preus que hem tingut els darrers anys, i que aprofundia en el diferencial inflacionista català,

Sectorialment, la tendència ha estat fins al 2004, pel que fa a la productivitat al creixement cada cop més moderat de la productivitat pels sectors de la construcció i dels serveis, els que generaven més ocupació i creixement, mentre que es produeix una atonia permanent al sector industrial, on la productivitat pràcticament no varia i a voltes decau durant el mateix període.

GRÀFIC 12. CREIXEMENTS DE LA PRODUCTIVITAT APARENT DEL TREBALL EN TERMES REALS PER SECTORS. CATALUNYA, 2000-2004.

Sectorialment, i pel que fa a l'agricultura, la recuperació s'ha produït, segons les estimacions del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, sobretot gràcies a la recuperació de la producció final agrícola (PFA) que

amb un creixement del 5,1% ha crescut molt per sobre de la producció final ramadera (PFR), aquesta darrera amb una recuperació més modesta del 1,3%.¹⁹ La recuperació relativa de les collites de cereals, la fruita seca, i la vinya, així com també dels productes d'horta expliquen bona part del creixement de la PFA, mentre que el tímid augment de la PFR s'explica per l'evolució dels efectius porcíns, els únics que han crescut l'any 2006.

La construcció, per altra banda, encadena un any més de creixement, un creixement que l'any 2006 s'ha mostrat encara en el 5,4%, molt per sobre de la mitjana de l'economia. El sector de la construcció ha repetit doncs el dinamisme del 2005 tot i els símptomes evidents de refredament que sembla que manifesta l'activitat a l'hora de vendre, tal com s'analitza amb més profunditat al capítol V, una qüestió que va lligada a l'encariment tant dels pisos com de les hipoteques. El perfil trimestral que mostra el sector, evidencia de fet alguns símptomes de frenada de l'evolució de l'activitat atesa la sistemàtica caiguda dels ritmes de creixement, element que indueix a pensar que aquests creixements no es perllongaran gaire més enllà.

La recuperació de l'activitat industrial és potser la característica més destacable del nou perfil de creixement del VAB l'any 2006. L'evolució de l'índex de producció industrial deixa entreveure la naturalesa d'aquest nou comportament més dinàmic del sector.²⁰ La producció de bens d'equipament ha estat sens dubte la branca més dinàmica, amb un creixement acumulat interanual que supera el 10% respecte del 2005. Aquesta característica de l'economia catalana ha estat compartida, tal com s'ha vist, pel conjunt de l'economia espanyola, per bé que amb menys intensitat. Per altra banda, el dinamisme de la producció energètica que ha mostrat la indústria catalana no s'ha vist acompanyat per una evolució semblant pel conjunt d'Espanya, on per contra, i tal com s'ha vist, va créixer més la producció de bens intermedis. Tant pel cas de Catalunya com pel conjunt de l'Estat, el dinamisme més alt de la producció de bens d'equipament ha permès doncs en qualsevol cas equiparar l'oferta a la demanda en la mesura en que el creixement de la FBCF, tal com s'havia vist, s'ha pogut satisfer amb l'augment de la producció interior sense necessitat d'empitjorar la situació de desequilibri exterior.

La construcció, tot i créixer al mateix ritme que l'any 2005, un 5,4%, mostra certs símptomes de refredament.

La recuperació de l'activitat industrial va molt lligada al dinamisme de la producció de bens d'equipament.

¹⁹ Full de Novetats Estadístiques, 1/07. Direcció General de Planificació i Relacions Agràries i Gabinet Tècnic. Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

²⁰ Segons Idescat, IPI, índex base 2000.

Finalment, el sector serveis ha crescut l'any 2006 al 3,8%, un bon ritme, però per sota del de l'any precedent. El perfil trimestral del sector ha evidenciat una desacceleració progressiva al llarg de l'any. En termes de creació d'ocupació, el creixement del nombre de persones ocupades al sector serveis ha pujat un 2,6%, mentre que l'augment del nombre d'afiliacions a la Seguretat Social vinculades al sector serveis ha estat del 5,3%.

El sector serveis ha crescut a un bon ritme però inferior al de l'any precedent. En termes d'ocupació però l'evolució ha estat positiva.

TAULA 17. OCUPACIÓ I AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL EN EL SECTOR SERVEIS, 2005-2006

Unitats: milers de persones.

Ocupació	2005	2006	var. (2005-2006)
Ocupats al sector serveis	2.078,5	2.132,3	2,6
Afiliats SS.SS. Sector serveis	1.738,8	1.830,3	5,3

Font: Elaboració pròpia a partir de Idescat (Inclou només les afiliacions al Règim General i el Règim Especial de la Minería i el Carbó).

Les activitats terciàries més dinàmiques en termes d'ocupació, on s'han originat més llocs de treball, han estat l'hoteleria i els serveis a les empreses i immobiliaris, amb unes aportacions al creixement dels ocupats del sector serveis del 68% i del 80% respectivament, i a més distància els serveis personals i a la llar, la resta d'activitats han tingut aportacions negatives.

L'activitat turística ha tingut bons resultats, gràcies al fet que ha vingut més gent, ja que el nombre de pernотacions dels turistes cada cop són inferiors de mitjana.

Les taxes de creixement del nombre d'ocupats del sector hotelier emfasitzen el fet que l'activitat turística ha tingut bons resultats gràcies a un augment important del nombre de viatgers que en els establiments hotelers ha estat del 17,8% i del 18,2% als establiments de Turisme rural, mentre que als càmpings ha estat més modest. Aquest augment del nombre de viatgers ha més que compensat la disminució del nombre de pernотacions mitjanes per viatger que com es pot veure al gràfic 13 ha caigut per tot tipus de viatger.

TAULA 18. CREIXEMENT DEL NOMBRE DE VIATGERS I PERNOCTACIONS SEGONS TIPUS D'HOSTATGE.

Unitats: taxes de creixement interanuals.

Creixement del nombre de viatgers	Hotels	Campings	Turisme rural
Total	17,8	4,0	18,2
turisme domèstic	15,0	2,1	21,4
de Catalunya	22,5	2,0	23,0
resta d'Espanya	7,1	3,5	2,0
turisme estranger	20,2	7,1	-17,2
Creixement del nombre de pernoctacions	Hotels	Campings	Turisme rural
Total	4,9	4,8	18,6
turisme domèstic	0,4	4,4	22,9
de Catalunya	9,0	3,9	24,3
resta d'Espanya	-7,8	10,3	10,7
turisme estranger	7,5	5,2	-6,0

Font: Elaboració pròpia a partir de Idescat.

Tal i com es pot veure a la taula 18 només els allotjaments de turisme rural han mantingut i fins i tot augmentat lleugerament el nombre de pernoctacions per viatger per tot tipus de procedència, un comportament que reflecteix la fase d'expansió d'aquest producte turístic en concret. Tot i això, han estat els hotels i els càmpings els establiments que han guanyat quota de mercat entre els turistes estrangers. De fet, i tal i com es pot veure a la taula 19 el turisme rural és encara una opció minoritària al mercat, que tot i que creix amb força, abasta de moment només el 3,1% de la demanda espanyola, sobretot catalana.

Per l'any 2006, el nombre de viatgers a Catalunya ha estat aproximadament de 17,2 milions de persones, el 52,3% dels quals de procedència estrangera i la resta, gairebé la meitat, de procedència espanyola i majoritàriament catalana (30,2%). Si la referència són el nombre de pernотacions el percentatge de turistes estrangers puja fins al 60,9%. Aquesta diferència es podria explicar en la mesura en que el nombre de pernотacions, a igualtat de poder adquisitiu, descriu una relació inversament proporcional a la distància del viatge. Aquest augment dels viatgers s'ha produït amb una especial intensitat a la ciutat de Barcelona, que ha vist créixer el nombre de turistes l'any 2006 un 19%.²¹

TAULA 19. VARIACIÓ I DISTRIBUCIÓ DELS VIATGERS I PERNOCTACIONS SEGONS TIPUS D'HOSTATGE. CATALUNYA, 2005-06

Unitats: milers de persones, nits i percentatges.

	Viatgers		Variació viatgers 2005-05	Percentatge sobre el total 2006	percentatge sobre el total de viatgers (2006)		
	2005	2006			H	C	TR
Total viatgers	14915	17226	15,5	100,0	83,1	15,3	1,6
Viatgers turisme domèstic	7313	8220	12,4	47,7	77,3	19,6	3,1
Viatgers de Catalunya	4493	5206	15,9	30,2	67,0	28,4	4,6
Viatgers resta d'Espanya	2820	3015	6,9	17,5	95,2	4,3	0,5
Viatgers turisme estranger	7602	9006	18,5	52,3	88,4	11,4	0,2
	Pernотacions		Variació pernотacions	Percentatge sobre el total	Percentatge sobre el total de pernотacions		

²¹ Estadístiques de Turisme a Barcelona, 2006. Turisme de Barcelona, Barcelona.

					(2006)		
	2005	2006			2005-05	2006	H
Total viatgers	54176	56924	5,1	100,0	73,7	24,8	1,5
Viatgers turisme domèstic	21771	22257	2,2	39,1	66,9	29,7	3,4
Viatgers de Catalunya	13605	14616	7,4	25,7	54,3	41,1	4,7
Viatgers resta d'Espanya	8166	7641	-6,4	13,4	91,0	8,0	0,9
Viatgers turisme estranger	32405	34667	7,0	60,9	78,0	21,7	0,3

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat.

H) Hotels.

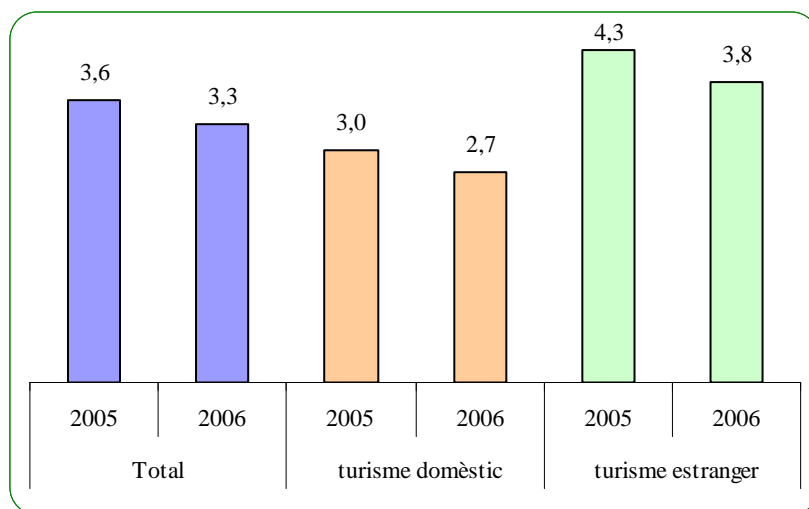
C) Càmpings.

TR) Turisme rural.

El gràfic 13 descompon les pernoctacions mitjanes per tipus d'hostes. La caiguda del nombre de pernoctacions per viatger fa que la mitjana passi de 3,6 nits per persona a 3,3. Aquesta caiguda es reproduïx per tot tipus de procedència dels viatgers per l'any 2006. De fet, la caiguda del nombre mitjà de pernoctacions per viatger ha vingut caient des de l'any 2001 des d'una mitjana de 4,1 nits per viatger fins a les 3,3 del 2006; la mitjana ha caigut arrossegada sobretot pel comportament del sector hotelier, on la caiguda és més clara i sistemàtica. Aquesta tendència a la baixa del nombre de pernoctacions per viatger podria ser el resultat del canvi estructural que ha suposat la irrupció de les companyies aèries de baix cost, alleugerint la càrrega del viatge i fent-lo amortitzable amb menys dies per part del viatger i possibilitant també un canvi d'estratègia que rauria en l'ampliació i diversificació de destins per persona.

GRÀFIC 13. MITJANA DE PERNOCTACIONS SEGONS PROCEDÈNCIA DEL VIATGER. CATALUNYA, 2005-2006

Unitats: pernoctacions / viatger.

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat.

De fet, la disminució del nombre de pernoctacions ha comportat, els darrers anys, una pauta de creixement del sector centrada en el creixement del nombre de viatgers. En termes de despesa dels turistes, aquesta dinàmica ha fet augmentar cada any la despesa total però no la despesa per turista, que ha tendit a baixar arrossegada per la davallada del nombre de pernoctacions, si bé sí que ha anat augmentat, moderadament, la despesa per turista i dia.²² Si perllonguem les dades de despesa fins al 2006, aquest darrer any la tendència ha estat la mateixa, essent la despesa total dels turistes no residents amb destinació a Catalunya el 5,8% més alta, però la despesa mitjana dels turistes un 1,2% més baixa que l'any 2005, dada que reflectiria l'efecte de la davallada del nombre de pernoctacions; per altra banda, i al marge de la disminució de l'estada mitjana, la despesa diària dels turistes no residents a Catalunya ha estat el 1,7% més alta.²³ Aquest augment és idèntic al

El nombre de pernoctacions cau per totes les procedències, això fa caure la despesa que puja al mateix ritme que els preus hotelers i a un ritme inferior a l'IPC.

²² veure l'informe: CTESC (2007) *El sector del turisme l'oci i la cultura a Catalunya*. Barcelona.

²³ MITC (2007) "Balance del Turismo en España" Secretaria General de Turismo, Instituto de Estudios Turísticos. Recordem al lector que les estimacions de l'Enquesta de la Despesa Turística elaborada per EGATUR ha sofert modificacions metodològiques respecte de la sèrie que es venia estimant. Per a més informació veure la nota informativa publicada el 20 de febrer de 2007 pel Banc d'Espanya.

creixement de l'índex de preus hotelers pel 2006 (1,7%) i més baix que la taxa d'inflació de l'IPC a Catalunya, que ha estat del 3,7%,²⁴ cosa que indicaria, suposant que només es desajusta la relació qualitat-preu i un cop descomptats els preus, que la variació del consum en termes reals dels turistes a Catalunya probablement hagi oscil·lat entre el 0%, un manteniment, o el -2,1%, una caiguda del consum diari en termes reals. Resumint, en conjunt el sector turístic hauria augmentat els ingressos procedents de l'estranger com a conseqüència de l'augment dels turistes i per l'augment dels preus, però en cap cas per la despesa total dels turistes, menor per la davallada del nombre de pernотacions, ni pel consum diari dels turistes en termes reals, que en segurament no hauria augmentat.

3.2. EL SECTOR FINANCER

Pel conjunt de l'economia espanyola l'endeutament ha evolucionat amb força encara el 2006. Les llars han mantingut un fort ritme de creixement dels seus passius, les societats no financeres han accelerat el creixement del seu endeutament, i les administracions públiques no han participat del creixement de l'endeutament.

Aquesta evolució no es pot corroborar amb dades específiques per Catalunya. Tanmateix però, l'evolució que mostren els crèdits de les entitats financeres concedits a Catalunya, amb dades de fins al tercer trimestre, mostren una acceleració respecte de l'any passat, una mica més intensa que pel conjunt de l'economia espanyola. Aquest element portaria a pensar en una evolució com a mínim tant intensa com la del 2005 pel que fa a l'endeutament a Catalunya, atès que com es pot comprovar més endavant, el crèdit hipotecari concedit a Catalunya s'ha mostrat l'any 2006 més dinàmic que l'any anterior.

Si el crèdit s'ha mostrat dinàmic, els dipòsits s'han accelerat, en termes relatius una mica més, i també de forma més intensa que pel conjunt d'Espanya. Aquesta recuperació dels dipòsits aniria en sintonia amb l'evolució general de l'economia catalana.

Tot i no disposar de dades de l'endeutament de les llars a Catalunya, els crèdits no han parat de créixer l'any 2006, en que han progressat fins i tot més intensament.

²⁴ INE. Per a més informació sobre l'índex general de preus veure l'epígraf 4 del capítol I.

**TAULA 20. TAULA VARIACIÓ DEL CRÈDIT I DELS
DIPÒSITS DE LES INSTITUCIONS FINANCERES A
CATALUNYA I ESPANYA, 2005-2006.**

Unitats: taxes de creixement interanuals

	Catalunya		Espanya	
	Crèdit	Dipòsits	Crèdit	Dipòsits
30/09/2005	19	3,8	23,9	8,5
30/09/2006	23,7	15,9	25,9	18,7

Font: Departament de Economia i Finances.

L'abundància de líquid ha generat un dinamisme molt intens en els resultats borsaris tant catalans com espanyols. De fet, el comportament més dinàmic d'enguany ha fet que l'Ibex 35 hagi tancat l'any 2006 amb una rendibilitat acumulada del 31,8%, una de les rendibilitats més altes d'Europa. Pel conjunt de les borses europees les rendibilitats dels valors han estat l'any 2006 en general força positives si bé en conjunt menors que l'any anterior, característica que comparteix l'evolució de l'índex Nikei però no el Dow Jones, el comportament del qual ha estat l'any 2006 netament positiu.

Aquest fort dinamisme ha generat uns resultats excepcionals a la Borsa de Barcelona, que l'any 2006 ha assolit un rècord pel que fa a volum de contractació. Tal i com es pot comprovar a la taula 21, el dinamisme és atribuïble sobretot a l'augment de les operacions amb accions, que augmenten el seu valor en un 58,9%, a distància de les obligacions, amb un augment del 23%, i dels Efectes públics amb una variació del volum contractat de l'1,6%.

L'abundància de líquid ha fet pujar també moltíssim els resultats de la borsa..

TAULA 21. VOLUM EFECTIU NEGOCIAT A BORSA DE BARCELONA, 2006

Unitats: milions d'euros i percentatges

	Volum negociat	Percentatge sobre el volum total	Variació 2005-2006
Accions	240812,8	72,9	58,9
Obligacions	4908,3	1,5	23,0
Fons públics	83835,0	25,4	1,6
Total	330301,0	100,0	38,4

Font: Departament d'Economia i Finances, Generalitat de Catalunya (dades sotmeses a provisionalitat derivada del canvi en la normativa comptable).

Els índexs sectorials més revalorats han estat l'any 2006 a la Borsa de Barcelona els relacionats amb la construcció, incloent el sector del ciment, constructores i immobiliàries, que creixen un 85,6%, seguits pel sector metal·lúrgic, amb un guant del 77%, de les elèctriques i de les tèxtils i les papereres, amb una revaloració del 48% i del 42% respectivament. Tot i que els índex han presentat valors superiors l'any 2006 respecte del 2005, les variacions han estat més moderades l'any 2006 pels sectors químic i agroalimentari.

4. PREUS COSTOS I PRODUCTIVITAT

La inflació de l'economia catalana l'any 2006 ha estat del 3,7% lleugerament més baixa que la de l'any precedent. Aquesta lleugera desacceleració en els preus s'ha donat en un context de creixement més intens en termes reals de l'economia, atès que el PIB en termes reals ha augmentat més intensament l'any 2006, el 3,9%, en comparació al 2005, el 3,4%.

La inflació a Catalunya ha estat del 3,7%, lleugerament més baixa que l'any anterior.

TAULA 22. INFLACIÓ COMPARADA, CATALUNYA, ESPANYA I ZONA EURO 2005-2006

Unitats: percentatges.

	2005 ¹	2005	2006
Catalunya	3,9	3,9	3,7
Espanya	3,4	3,4	3,5
Eurozona ²	2,2	2,2	2,2
Dif. Cat. / Esp.	0,6	0,5	0,2
Dif. Cat. / Eurozona	1,8	1,7	1,5

Font: INE (IPC, base 2006), Eurostat (IPCH).

1) base 2001.

2) base 2005.

En comparació al conjunt de l'economia espanyola i europea, la inflació de l'economia catalana ha estat un altre cop més alta, si bé el diferencial s'ha mostrat més moderat.

4.1. ELS PREUS DELS BÉNS DE CONSUM. EVOLUCIÓ TENDENCIAL DEL IPC

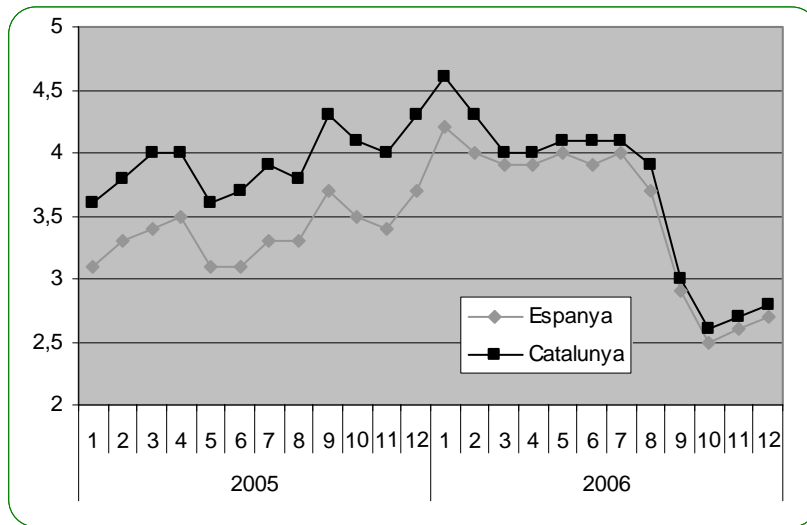
L'evolució de la taxa mensual interanual d'inflació (gràfic 14) mostra un canvi significatiu del comportament inflacionista de l'economia catalana en el decurs del 2006. Per una banda s'observa una moderació del creixement dels preus en el decurs del tercer trimestre, i per l'altra una progressiva erosió del diferencial amb el conjunt de l'economia espanyola, molt més evidenciada amb les sèries mensuals que amb les dades anuals.

Davant del diferencial d'inflació sistemàticament més alta a Catalunya des del Govern de la Generalitat s'elaboraren estudis per tal d'analitzar-ne les causes. L'any 2006, a partir del diagnòstic establert prèviament per la Comissió d'Experts Institucional, el Departament d'Economia i Finances de la Generalitat va aprovar el més de juny un pla de mesures antiinflacionistes que tindrà els seus efectes a mig i llarg termini, i que hauria de solucionar les divergències estructurals inflacionistes de l'economia catalana. Al marge del pla de mesures, la conjuntura econòmica sembla que apunta cap a un desinflatament de les tensions inflacionistes així com també del diferencial.

El diferencial inflacionista s'ha tendit a corregir amb Espanya i a moderar amb Europa, i la correcció ha estat progressiva a partir del segon semestre del 2006.

GRÀFIC 14. EVOLUCIÓ MENSUAL INTERANUAL DE LA INFLACIÓ. CATALUNYA I ESPANYA 2005-2006

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades IPC, INE.

Si analitzem la inflació per grups de productes s'observa que aquesta moderació del diferencial inflacionista entre l'economia catalana i el conjunt de l'espanyola no és el resultat només de la conjuntura dels preus més volàtils sinó que apunta cap a un comportament més estructural.

De l'evolució dels preus de l'any 2006 per grups de productes en podem destacar:

- Que la contribució per grups és similar a la de l'any passat pel que fa al comportament dels productes energètics, essent encara, malgrat la lleugera moderació, els més inflacionistes. No succeeix el mateix amb els aliments, que s'han encarit enguany per sobre de la mitjana.
- Que la dinàmica més accelerada dels preus tant dels productes energètics com dels aliments ha pressionat de manera conjuntural els preus a l'alça, atès que la taxa d'inflació subjacent ha estat menor que la general. Per altra banda, a diferència de l'any anterior, en que la inflació subjacent havia pujat d'un any per l'altre, l'any 2006 s'ha mostrat lleugerament més baixa que la del 2005, un element que situa l'economia catalana en un context de creixements de preus més moderats.
- Que la taxa d'inflació subjacent confirma, tal com apuntàvem, una certa moderació del diferencial de preus entre Catalunya i el conjunt d'Espanya al marge del comportament netament millor dels preus més volàtils que incrementen aquest efecte (creixen menys els preus tant dels productes energètics com dels aliments sense elaborar).

Els productes energètics han encarit, però l'evolució dels aliments enguany tampoc ha ajudat a contenir la inflació de preus. Tot i això la inflació subjacent ha estat millor.

TAULA 23. INFLACIÓ MITJANA ANUAL CATALANA I DIFERENCIAL CATALUNYA-ESPANYA PER GRUPS ESPECÍFICS DE PRODUCTES 2005-2006

Unitats percentatges.

	2005 ¹	2005	2006	Dif. Cat-Esp	
				2005	2006
Productes energètics	10,2	10,2	7,7	0,6	-0,3
Aliments sense elaboració	3,6	3,6	4,5	0,3	0,1

Serveis (amb lloguer d'habitatge)	4,4	4,4	4,0	0,6	0,1
Aliments amb elaboració, begudes i tabac	3,7	3,7	3,5	0,3	-0,1
Bens industrials sense productes energètics	1,5	1,4	1,7	0,5	0,3
General sense aliments no elaborats ni productes energètics	3,3	3,2	3,1	0,5	0,2
Aliments sense elaboració i productes energètics	7,0	7,1	6,2	0,6	-0,1
Carburants i combustibles	12,8	12,8	8,5	0,3	-0,6

Font: INE (IPC, base 2006) .

1) base 2001.

Per entrar en més detall, de l'evolució dels preus segons rúbriques en resulta destacable:

- Que les rúbriques que s'havien encarit més l'any 2005 tornen a repetir l'encariment el 2006, tret de les llegums, el tabac i la carn d'oví, que s'han encarit el darrer any per sota del cost de la vida.
- El Cacao, el Peix i marisc i la Carn de porc són els productes que a diferència del comportament que tingueren el 2005, s'han encarit enguany per sobre del que ho ha fet el cost de la vida.
- Si analitzem les aportacions al creixement del IPC per rúbriques trobem que els articles més inflacionistes són aquells relacionats tant amb el transport com amb l'habitatge, relegant el paper dels aliments a un segon terme, a excepció dels olis i greixos:
 - a. Pel que fa al grup dels transports, tot i que totes les rúbriques s'encareixen per sobre la mitjana, és precisament el transport personal el que més aporta al creixement del IPC a causa de la forta ponderació a la cistella. De fet l'encariment dels productes energètics condiona indefectiblement l'evolució dels preus del transport tant públic com privat.

Les rúbriques més inflacionistes es vinculen al transport i l'habitatge.

- b. L'habitatge és també un dels grups que pressiona més essent les rúbriques de subministraments (enllumenat, aigua i calefacció), seguides per les de lloguer i manteniment les que més aportació han generat al creixement dels preus.
- c. En alimentació, tret de l'encariment i l'aportació important feta pels olis i greixos, no destaca cap altra aportació important, atès que només fan una certa aportació el peix, la carn de vacum i el pa.
- d. Altres grups inflacionistes han estat els referents a camp de l'oci (turisme i hostaleria), així com els serveis mèdics entre d'altres.
- e. Medicaments, comunicacions i objectes recreatius són els únics que han fet una aportació negativa al creixement dels preus.

4.2. ELS PREUS DELS BÉNS INDUSTRIALS I DE LA CONSTRUCCIÓ. ANÀLISI DE L'EVOLUCIÓ DE L'ÍNDEX DE PREUS INDUSTRIALS.

La pujada dels preus industrials a Catalunya ha estat, l'any 2006, especialment intensa, amb una mitjana d'increment del 5,1%, que ha situat l'economia catalana al nivell del conjunt d'Europa en termes d'inflació dels béns industrials.

L'increment de preus industrials en canvi s'ha accelerat l'any 2006 a Catalunya fins al 5,1%. Per sort aquesta tendència a l'alça ha estat compartida per molts altres països europeus.

TAULA 24. TAXES DE CREIXEMENT DE L'ÍNDEX DE PREUS INDUSTRIALS CATALUNYA, ESPANYA I ZONA EURO 2005 I 2006

Unitats: percentatges.

	2005			2006		
	Cat.	Esp.	Z. euro	Cat.	Esp.	Z. euro
Índex de preus industrials	3,6	4,9	4,1	5,1	5,3	5,1
Bens de consum	2,2	2,8	1,3	2,7	3,0	1,4
Bens de consum durador	0,9	2,1	2,9	3,5	2,8	4,8
Bens de consum no durador	2,3	2,8	1,3	2,6	3,1	1,6

Bens d'equip	1,7	1,9	1,0	2,0	2,3	1,7
Bens intermedis	3,9	3,8	1,1	6,0	6,0	1,7
Energia	10,5	14,0	13,4	14,1	11,0	13,3

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'INE i EUROSTAT.

De l'anàlisi dels encariments per grups de productes produïts se n'extreu una primera observació, i és el fet que és precisament enguany quan els preus de l'energia han pressionat més a la indústria catalana. L'any 2005 l'energia s'encarí menys a Catalunya en termes relatius respecte de les altres economies; l'any 2006, aquest efecte té signe contrari i això explicaria en part la correcció en els creixements del conjunt de preus industrials. També cal fer esment al creixement intens que han tingut els preus dels béns intermedis, en consonància amb l'evolució que ha mostrat el conjunt de l'economia espanyola; tanmateix, aquest encariment dels bens intermedis no es reproduïx pel conjunt de l'economia europea.

Respecte del conjunt de l'economia europea, Catalunya mostra un encariment relatiu en la majoria de grups de productes, compensat única i exclusivament pels béns de consum durador, menys inflacionistes a Catalunya en relació al conjunt de la zona euro. És precisament el grup de béns de consum durador el que manté una trajectòria discordant amb la resta quan es compara l'evolució catalana amb la del conjunt de l'economia espanyola, atès que, juntament amb l'energia són els únics productes que s'encareixen més a Catalunya que al conjunt de l'economia espanyola.

4.3. SALARIS, COSTOS LABORALS I PRODUCTIVITAT

4.3.1. Acords col·lectius

Els increments salarials pactats l'any 2006, que eren del 3,2%, un cop revisats han pujat fins al 3,5% i han estat lleugerament inferiors als de l'any 2005. A diferència de l'any 2005 l'any 2006 els augments abastats han estat més alts en aquells casos en que no es preveia una clàusula de revisió amb caràcter retroactiu. Aquells acords sotmesos a revisió retroactiva han acabat incrementant per sota de la inflació finalment verificada (3,7%), mentre que aquells acords amb clàusula de revisió no retroactiva o aquells sense clàusula han augmentat el 4,1% i el 4% respectivament.

Els increments salarials pactats l'any 2006 han estat, un cop revisats, lleugerament inferiors als de 2005.

TAULA 25. INCREMENTS SALARIALS PACTATS FINS DESPRÉS DE DESEMBRE SEGONS CLÀUSULA. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: persones i percentatges

	Treballadors afectats		Increment salarial	
	Nombre	%	Pactat	Revisat
2005				
Sense clàusula prevista	443.334	20,2	3,6	3,6
Amb clàusula prevista	1.689.493	79,8	2,9	3,9
Amb clàusula prevista no retroactiva	503.747	23,8	3,8	3,8
Amb clàusula prevista retroactiva	1.185.746	56,0	2,5	3,9
Total	2.132.827	100	3,1	3,8
	Treballadors afectats		Increment salarial	
	Nombre	%	Pactat	Revisat
2006				
Sense clàusula prevista	388.489	18,9	4,0	4,0
Amb clàusula prevista	1.544.808	81,1	3,0	3,3
Amb clàusula prevista no retroactiva	494.137	25,9	4,1	4,1
Amb clàusula prevista retroactiva	1.050.671	55,2	2,5	3,0
Total	1.933.297	100	3,2	3,5

Font: Departament de Treball.

Cal tenir en compte que les dades que es presenten aquí fan referència a la totalitat dels acords col·lectius, més endavant, al capítol 3, es descompon el resultat segons àmbits de negociació així com els efectes sobre la jornada.

L'anàlisi de l'evolució dels acords segons tipus de clàusula mostra per altra banda una caiguda de la importància relativa dels acords col·lectius sotmesos a revisió salarial retroactiva, un augment d'aquells sotmesos a revisió no retroactiva, i una disminució d'aquells no sotmesos a cap tipus de revisió.

TAULA 26. INCREMENTS SALARIALS PACTATS FINS DESPRÉS DE DESEMBRE SEGONS SECTOR. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: persones i percentatges

2005	Treballadors afectats		Increment salarial	
	Nombre	%	Pactat	Revisat
Agricultura	28.692	1,4	4,1	4,1
Indústria	577.858	27,3	3,3	4,0
Construcció	211.520	10,0	3,1	4,5
Serveis	1.314.757	61,3	2,9	3,6
Total	2.132.827	100	3,1	3,8
2006	Treballadors afectats		Increment salarial	
	Nombre	%	Pactat	Revisat
Agricultura	28.558	1,5	3,8	3,8
Indústria	488.610	25,6	3,8	4,0
Construcció	181.774	9,6	3,0	3,6
Serveis	1.234.355	63,3	3,0	3,2
Total	1.933.297	100	3,2	3,5

Font: Departament de Treball.

Per sectors, només l'agricultura i la indústria han acabat revisant, amb el 3,8% i el 4% respectivament, l'increment salarial per sobre de la inflació verificada; val a dir que de fet, els augments salarials pactats inicialment per sengles sectors eren els únics que ja s'havien situat per sobre del nivell d'inflació que finalment s'ha acabat verificant. Al sector de la construcció i al sector dels serveis, per altra banda, finalment s'han abastat uns increments, un cop revisats, del 3,6% i del 3,2%, ambdós per sota de la inflació del 3,7%

que finalment s'ha acabat donant. En tots els casos els increments salarials pactats inicialment havien superat la previsió inflacionista del govern.

4.3.2. Costos laborals

La mitjana del cost laboral total mensual per treballador ha estat l'any 2006 de 2.323 euros. La indústria continua essent el sector on la mitjana es presenta més elevada, 2.699 euros, seguida pels serveis i la construcció, amb una mitjana de 2.205 euros i 2286 euros respectivament.

El creixement dels costos laborals mitjans a Catalunya ha estat enguany, amb un 3,5%, més intens que al 2005. L'acceleració en el creixement dels costos laborals ha fet que l'evolució dels costos laborals mitjans al conjunt de l'economia espanyola hagi estat paral·lela a la catalana .

L'enquesta trimestral del cost laboral ens mostra una lleugera tendència a l'alça dels creixements dels costos laborals que trenca amb la dinàmica dels darrers anys.

TAULA 27. COST LABORAL PER TREBALLADOR I MÉS PER COMPONENTS I SECTORS A CATALUNYA, 2006

Unitats: euros

	Total	Indústria	Construcció	Serveis
Cost total	2322,8	2699,3	2285,6	2205,8
Cost salarial total	1736,4	2003,9	1596,5	1671,3
Cost salarial ordinari	1483	1666,9	1409,5	1434,5
Altres costos	586,4	695,4	689	534,5
Costos per percepcions no salarials	74,2	103,7	117,5	57,6
Costos per cotitzacions obligatòries	535,4	619,2	594,1	498,8
Subvencions i bonificacions de la SS.SS.	23,2	27,5	22,5	21,9

Font: ETCL, INE i elaboració pròpia.

Aquesta acceleració en el creixement dels costos laborals mensuals totals trenca amb una tendència a la desacceleració en els creixements dels costos laborals en termes nominals que ha afectat tant a l'economia espanyola com a l'economia catalana.

TAULA 28. EVOLUCIÓ DEL COST TOTAL MENSUAL PER TREBALLADOR I DEL COST TOTAL PER HORA I TREBALLADOR. CATALUNYA, 2004-2005

Unitats: percentatges.

	Cost mensual total per treballador		
	2004	2005	2006
Catalunya	3,6	2,6	3,5
Espanya	3	2,9	3,5
	Cost total per treballador i hora efectiva		
	2004	2005	2006
Catalunya	4,6	3,4	4,2
Espanya	3,8	3,5	4,2

Font: ETCL, INE i elaboració pròpia.

Si agafem el cost laboral hora, observarem però que han tingut un creixement superior als costos mensuals. Amb un creixement del 4,2% dels costos laborals per hora treballada, l'encariment nominal del treball ha estat el mateix tant a Catalunya com al conjunt d'Espanya, i aquest ha estat a la vegada superior al de la producció, atès que el deflactor del PIB ha crescut, segons primeres estimacions,²⁵ un 3,7%, igual que l'IPC.

A partir de la descomposició per components, la puja del cost laboral ha estat esperonada per un creixement intens dels costos salarials ordinaris; la divergència en l'evolució entre els costos salarials ordinaris i els totals s'explica per l'evolució dels costos salarials extraordinaris, el comportament dels quals haurà estat indefectiblement menys intens. Els altres costos per percepcions no salarials han crescut també intensament.

²⁵ CRE, INE, la dada s'analitza més endavant

TAULA 29. TAXA DE CREIXEMENT DEL COST LABORAL MITJÀ TOTAL I DELS SEUS COMPONENTS PER SECTORS. CATALUNYA, 2005-2006

Unitats: percentatges.

	Total	Indústria	Construcció	Serveis
Cost total	3,5	4,2	2,3	4,1
Cost salarial total	3,4	3,8	1	4,3
Cost salarial ordinari	4,5	4,2	2,8	5,5
Altres costos	3,9	5,4	5,3	3,6
Costos per percepcions no salarials	6,3	17,2	19,4	-1,7
Costos per cotitzacions obligatòries	3,5	3,4	3,6	4,1
Subvencions i bonificacions de la SS.SS.	1,4	-0,1	26,5	-0,2

Font: ETCL, INE i elaboració pròpia.

Per sectors, la pauta de creixement també ha canviat enguany atès tant els serveis com sobretot la indústria han accelerat el creixement dels seus costos laborals fins més amunt del 4% mentre que la construcció pràcticament no s'ha accelerat i n'ha mantingut el creixement més que moderat (2,39%) tot i que lleugerament superior al de 2005.

TAULA 30. COST LABORAL TOTAL PER TREBALLADOR I MES A CATALUNYA, ESPANYA I LA UE 2006

Unitats: euros i percentatges.

	Font: INE ¹		Font: Eurostat ²	
	euros/ treb./ més	taxa creix (%)	euros/ treb./ més	taxa creix (%)
Catalunya	2269	3,5	-	-
Espanya	2141	3,5	2233	3
UE27	-	-	2568 ³	2,7
UE15	-	-	2941 ³	2,6
Eurozona	-	-	2806 ³	2,3
Catalunya/Esp.	105,9	-	-	-
Espanya/EU25	-	-	86,9	-
Espanya/EU15	-	-	75,9	-

Esp./Eurozona	-	-	79,5	-
---------------	---	---	------	---

Font: elaboració pròpia a partir de l'ECL de l'INE i NA d'Eurostat.

- (1) Mitjana del cost laboral mensual segons l'Enquesta de Costos Laborals que elabora l'INE.
- (2) Resultat de dividir la remuneració dels assalariats pel nombre de treballadors per cada trimestre i cercar la mitjana mensual emprant els quatre trimestres de cada any.
- (3) S'ha calculat a partir de les dades desestacionalitzades dels tres primers trimestres.

La taula 30 finalment permet donar una visió comparativa dels nivells de costos laborals entre Catalunya i la resta d'Europa. Les dades cal agafar-les a títol orientatiu i sempre amb cautela, ateses les divergències metodològiques que existeixen entre les diverses fonts emprades per la seva obtenció. Malgrat tot la dada espanyola permet establir un criteri relatiu a l'hora de comparar la catalana amb la resta. Un dels elements que semblen recollir-se del quadre és probablement el dinamisme que a diferència de l'any passat semblen mostrar les sèries tant per Catalunya com per Espanya respecte del conjunt de la UE.

4.3.3. El procés de formació dels preus. Els components dels costos interiors.

Des de l'any 2000 i fins el 2005 el deflactor del PIB ha vingut creixent a una taxa anual acumulativa del 4,1%. Aquest augment dels preus dels productes, juntament amb l'augment del nombre de productes produïts acaba repercutint sobre la remuneració dels factors que han intervingut en el procés productiu. L'encariment doncs dels factors productius esdevé, en la mesura en que no és compensat íntegrament per la productivitat dels mateixos, un factor intern en la formació dels preus finals dels productes.

Enguany, les estimacions de la comptabilitat regional espanyola (CRE) elaborades per l'INE han estat revisades i actualitzades fins a l'any 2005. Atesa la disposició de nova informació la memòria presenta una revisió i actualització de l'anàlisi elaborat en la darrera edició de la Memòria a partir de la mateixa estimació de la CRE en base 2000.

TAULA 31. TAXES DE CREIXEMENT ANUAL ACUMULATIU
DELS COMPONENTS DEL DEFLACTOR DEL PIB A CATALUNYA I
ESPANYA 2000-2005

Unitats: percentatges.

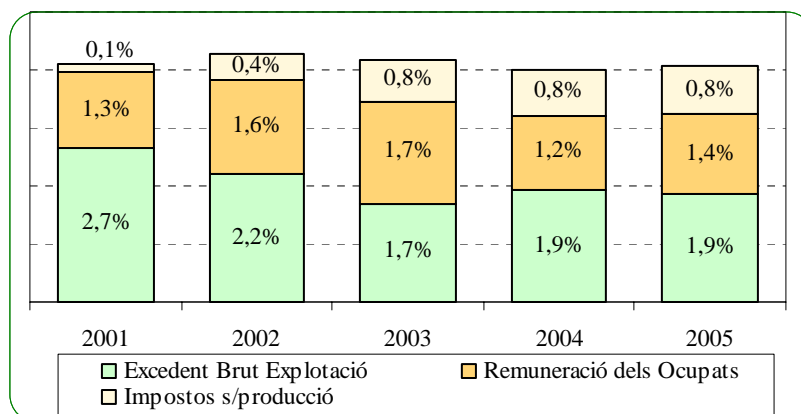
	Catalunya	Espanya
Deflactor del PIB	4,1	4,1
EBE / PIB real	6,4	6,1
RO / PIB real (CLU nominals)	2,5	2,7
Impostos / PIB real	6,2	6,2
RO per ocupat	2,6	2,8
Productivitat real	0,0	0,1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades estimades de la CRE, INE. EBE: Excedent brut d'exploració, RO: Remuneració dels ocupats, CLU: Costos laborals unitaris; el s impostos són els impostos sobre la producció

La taula 31 mostra que el creixement tant dels impostos nets sobre la producció com de la remuneració dels ocupats (RO) com de l'excedent brut d'exploració (EBE), tots ells en termes nominals, és més intens que el del PIB en termes reals, cosa que implica que l'aportació sobre el creixement dels preus és positiva al llarg del període en tots tres casos.

GRÀFIC 15. APORTACIÓ DELS FACTORS INTERNS AL CREIXEMENT DEL DEFLACTOR. CATALUNYA 2000-2005

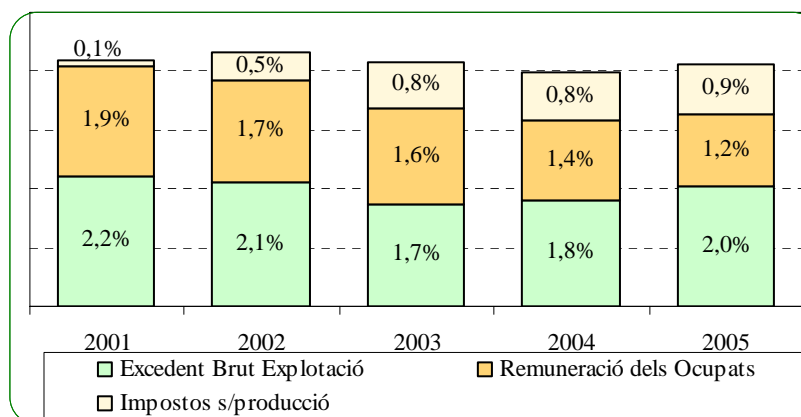
Unitats: percentatges.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades estimades de la CRE, INE.

GRÀFIC 16. APORTACIÓ DELS FACTORS INTERNS AL CREIXEMENT DEL DEFLACTOR. ESPANYA 2000-2005

Unitats: percentatges.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades estimades de la CRE, INE.

Els gràfics 15 i 16 mostren la descomposició del deflactor del PIB segons l'aportació que en fan els tres components cada any en el decurs del període. Pel cas de Catalunya, aquesta aportació és creixent inicialment pels impostos i s'estabilitza al voltant dels 0,8 punts percentuals.

En el cas de la remuneració dels ocupats, el creixement de l'aportació que es dona inicialment retrocedeix a partir del 2003, i pels darrers dos anys esdevé menys accentuada. Finalment, l'EBE, que revela les aportacions més importants durant tot el període, perd pes explicatiu inicialment i el recupera en els darrers dos anys. Pel cas del conjunt d'Espanya, l'evolució que es mostra és molt similar a la catalana.

Les taules 32 i 33 presenten la mateixa anàlisi amb xifres. És observable que només l'any 2003 s'equipara l'aportació feta la RO a la de l'EBE, la resta del període es presenta una aportació sistemàticament més alta de l'EBE que no pas de la RO que decau, aquesta darrera, especialment els darrers dos anys sempre per sota de la proporció que suposa respecte del PIB total, que es troba inicialment pròxima al 60%, i que decau fins al 55% en el decurs del període. Inversament, l'economia catalana veu durant aquests cinc anys, com el pes de l'EBE sobre el PIB nominal creix des del 30% que suposava al principi fins a abastar el 33,5%.

**TAULA 32. FACTORS INTERNS DEL DEFLACTOR DEL PIB.
CATALUNYA 2000-2005**

Unitats: percentatges.

Taxes de creixement anual	2001	2002	2003	2004	2005
Deflactor del PIB	4,1	4,3	4,2	4,0	4,1
EBE/PIB real	8,7	6,9	5,1	5,9	5,5
RO/PIB real (CLU nominals)	2,2	2,8	3,1	2,2	2,4
Impostos / PIB real	1,4	4,6	7,6	7,8	7,8
Pes sobre el PIB (t-1)	2001	2002	2003	2004	2005
EBE/PIB nominal	30,7	32,0	32,8	33,1	33,7
RO/PIB nominals (CLU real)	59,2	58,1	57,3	56,7	55,7

Impostos / PIB nominal	10,1	9,9	9,9	10,2	10,6
Aportació al creixement del Deflactor	2001	2002	2003	2004	2005
Excedent Brut Explotació	2,7	2,2	1,7	1,9	1,9
Remuneració dels Ocupats	1,3	1,6	1,7	1,2	1,4
Impostos s/producció	0,1	0,4	0,8	0,8	0,8
Deflactor	4,1	4,3	4,2	4,0	4,1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades estimades de la CRE, INE. EBE: Excedent brut d'explotació, RO: Remuneració dels ocupats, CLU: Costos laborals unitaris; el s impostos són els impostos sobre la producció.

El cas de l'economia espanyola té tal com dèiem un comportament molt similar, si bé la caiguda del pes de la RO sobre el PIB és pel conjunt d'Espanya lleugerament menys accentuada. De fet, aquest patró de comportament ja s'havia identificat l'any passat, i la Memòria d'enguany permet confirmar-lo amb les darreres estimacions i perllongar-lo fins al 2005.

TAULA 33. FACTORS INTERNS DEL DEFLACTOR DEL PIB.
ESPANYA 2000-2005

Unitats: percentatges.

Taxes de creixement anual	2001	2002	2003	2004	2005
Deflactor del PIB	4,2	4,3	4,1	4,0	4,1
EBE/PIB real	7,1	6,6	5,3	5,5	6,1
RO/PIB real (CLU nominals)	3,2	3,0	2,8	2,4	2,1
Impostos / PIB real	1,1	5,0	7,9	8,1	8,1
Pes sobre el PIB (t-1)	2001	2002	2003	2004	2005
EBE/PIB nominal	31,0	31,9	32,6	33,0	33,4
RO/PIB nominals (CLU real)	59,0	58,5	57,7	57,0	56,1

Impostos / PIB nominal	9,9	9,6	9,7	10,0	10,5
Aportació al creixement del Deflactor	2001	2002	2003	2004	2005
Excedent Brut Explotació	2,2	2,1	1,7	1,8	2,0
Remuneració dels Ocupats	1,9	1,7	1,6	1,4	1,2
Impostos s/producció	0,1	0,5	0,8	0,8	0,9
Deflactor	4,2	4,3	4,1	4,0	4,1

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades estimades de la CRE, INE. EBE: Excedent brut d'exploació, RO: Remuneració dels ocupats, CLU: Costos laborals unitaris; el s impostos són els impostos sobre la producció.

Per complementar l'anàlisi anterior fora bo analitzar quin ha estat el creixement de la productivitat real de l'economia catalana durant aquest darrer període. La taula 34 presenta les taxes de creixement tant de la productivitat com dels costos laborals com dels preus de diverses fonts.

Les dades ens permeten fins i tot allargar la disposició de les sèries de preus i productivitat fins al 2006. De fet, el que crida més l'atenció és el període que s'enceta a partir del 2003 de creixements de la productivitat real negatius. Aquesta conjuntura fineix l'any 2006, segons les primeres estimacions. Fins a l'any 2006 els preus de la producció no deixen de créixer per sota del 4%. Els costos laborals unitaris en termes nominals no creixen en cap moment, durant tot el període, per sobre del deflactor del PIB; cosa que indica que, en termes generals, i tenint en compte l'evolució de la productivitat que cau en alguns moments, el cost del treball aplicat a la producció s'ha abaratit en termes relatius als preus del producte durant tot el període. Això es visualitza ràpidament amb les caigudes permanents dels CLU en termes reals que mostra la taula.

Tot i els creixement reals de la productivitat negatius des del 2003 els costos laborals unitaris reals han baixat.

TAULA 34. PRODUCTIVITAT, COSTOS LABORALS I PREUS.
CATALUNYA, 2000-2006

Unitats: percentatges.

CATALUNYA	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006
Productivitat nominal ⁴	5,2	5,1	4,0	3,6	3,1	4,8
Productivitat real ⁴	1,1	0,7	-0,2	-0,4	-1,0	1,0
Costos laborals nominals (RA/Assal.)	3,3	3,6	2,8	1,8	1,5	-
Cost laboral ²	4,6	5,4	3,9	3,6	2,6	3,5
Cost salarial ²	4,0	4,7	4,2	3,6	2,3	3,4
Deflactor del PIB	4,1	4,3	4,2	4,0	4,1	3,7
IPC ¹	3,8	3,3	3,5	3,5	3,9	3,7
CLU nominals	2,2	2,8	3,1	2,2	2,4	2,5 ³
CLU reals	-1,8	-1,4	-1,1	-1,7	-1,6	-1,2 ³

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades estimades de la CRE, INE unitaris. (dades 2006 primeres estimacions). RA: remuneració dels assalariats, CLU: Costos laborals unitaris.

1) Canvi de base a partir de 2001 (de base 2001 a base 2006).

2) Calculat a partir de les dades de la ETCL, INE.

3) Estimació feta emprant els costos laborals segons l'ETCL i la productivitat segons la CRE, ambdues de l'INE. La dada cal agafar-la amb cautela atesa la divergència de fonts i metodologies.

4) Dada calculada a partir del PIB real.

Tot i que les estimacions de comptabilitat regional pel 2006 són encara primeres estimacions, les dades semblen indicar que, a partir del 2006, varia la dinàmica de les sèries en la mesura en que creix la productivitat en termes reals, després de tres anys de caiguda, i es desacceleren els preus molt modestament, fins al 3,7%. Tot i que encara no disposem d'estimacions de les remuneracions dels factors a la CRE, al quadre hi apareixen les dades de costos laborals calculades a partir de l'Enquesta trimestral de costos laborals. L'evolució que mostra la nova sèrie calculada a partir de l'ETCL evidencia, pel 2006, una certa acceleració del creixement dels costos, que atès el marge que dona l'augment de la productivitat per una banda i el creixement dels preus del 3,7% per l'altra, no trenca encara amb l'evolució dels CLU reals netament negativa.

A la taula també s'hi presenten les dades de la sèrie de costos salarials, treballada també amb anterioritat per l'any 2006. La seva comparació amb

Tot i no disposar de dades estimades pel conjunt de l'economia, l'any 2006 sembla que també poden tornar a baixar tot i l'increment més alt dels salaris en termes nominals, ja que puja la productivitat.

l'evolució dels preus del consum mostren que la dinàmica dels guanys salarials ha deixat de passar la dels preus al consum al darrers dos anys, cosa que implica una pèrdua del poder adquisitiu dels guanys salarials a partir del 2004.

5. LES INFRAESTRUCTURES A CATALUNYA

5.1. INTRODUCCIÓ

Les infraestructures són un factor determinant de cohesió que facilita una major mobilitat de persones i mercaderies. En aquest sentit, pren importància l'anàlisi multimodal de la xarxa d'infraestructures de transport i els seus corresponents pols de desenvolupament que n'han de ser el catalitzador.

Cal observar que les infraestructures de transport milloren l'accessibilitat, redueixen els desequilibris territorials, uneixen ciutats, milloren la connexió entre els extrems i alguns punts intermedis, influeixen en els territoris que travessen i en potencien les interaccions entre les diferents parts.

Conseqüentment, es milloren els temps i els costos logístics, s'augmenta el valor afegit de les empreses i es generen efectes distributius que, alhora, generen efectes multiplicadors en termes de PIB i renda per càpita.

Tanmateix, però, cal tenir present el desenvolupament nodal en termes d'impacte mediambiental i sostenibilitat (emissions i consum de carburants, canvis en les condicions socials, fluïdesa, saturació de les xarxes, etc.)

En la Memòria Socioeconòmica i Laboral d'enguany s'ha adjuntat, a més de les infraestructures de transport i telecomunicacions, una relació de les infraestructures energètiques de Catalunya, així com una anàlisi del consum per tal d'avaluar el grau de dependència energètica per als diversos sectors de l'entramat econòmic català.

Les infraestructures són un factor determinant de cohesió que facilita una major mobilitat de persones i mercaderies.

5.2. INSTRUMENTS DE PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA

5.2.1. El Pla d'infraestructures de Transport de Catalunya (PITC)

Amb data 25 de juliol de 2006 es va aprovar el nou Pla d'infraestructures de Transport de Catalunya, que renova i actualitza els anteriors. És un pla que amb caràcter territorial sectorial²⁶ i específic pel que fa a la mobilitat²⁷

²⁶ D'acord amb la Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial.

²⁷ A efectes de la Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat.

defineix actualment la xarxa d'infraestructures viàries i ferroviàries de Catalunya.

Cal destacar que per primer cop en un Pla d'infraestructures s'estableixen uns objectius vinculats a indicadors de seguiment lligats, alhora, a unes directrius nacionals de mobilitat. Els objectius estratègics del PITS són: fomentar la sostenibilitat ambiental (per avaluar aquest objectiu s'han emprat indicadors d'emissions a l'atmosfera i consum de combustible), reforçar l'estructura nodal del territori de manera que es garanteixin un nivells coherents d'accessibilitat i dotació territorial d'infraestructures, incrementar el progrés social i econòmic amb la millora de la qualitat del servei de transport públic i la regulació del grau de fluïdesa/saturació. Finalment, es vol millorar la seguretat mitjançant la realització de trams de característiques homogènies al llarg dels itineraris viaris per tal de facilitar la conducció segura tot tenint en compte els indicadors de sinistralitat a les carreteres de Catalunya, alhora que es fomenta l'ús del transport públic.

Per primer cop en un Pla d'infraestructures s'estableixen uns objectius vinculats a indicadors de seguiment lligats, alhora, a unes directrius nacionals de mobilitat.

D'altra banda, el PITS coexisteix amb d'altres plans i programes d'infraestructures que tenen els seus propis àmbits geogràfics i sectorials tals com el Plan Estratégico de Infraestructuras del Transport (PEIT) del Ministeri de Foment o la Xarxa Viària Transeuropea de la Comissió Europea, per tant, no pot imposar-se d'una manera jeràrquica a tots els altres plans definits sobre el territori català.

La inversió total del PITS prevista en infraestructures és d'uns 44.794 M€ fins a l'any 2026. Per titular, la distribució dels recursos a aportar és de 19.163 M€ per part de la Generalitat (42,8%), 7.917 M€ de l'Eix Transversal (17,7%) i 17.714 M€ (39,5%) del Ministeri de Foment.

TAULA 35. INVERSIÓ TOTAL PREVISTA PEL PITC EN INFRAESTRUCTURES FINS A L'ANY 2026.

Unitat: milions	€	%
Inversió total	44.794	-
Inversió en xarxa viària	12.815	28,6%
Inversions ferroviàries i de transport públic:		
Tren d'alta velocitat	11.836	38%
Noves línies convencionals	3.904	12%
Construcció de variants i millores	2.898	9%
Tramvia	633	2%
PDI	9.874	32%
Altres actuacions	1.000	3%
Altres actuacions en transport públic	1.201	4%

La inversió total del PITC prevista en infraestructures és d'uns 44.794 M€ fins a l'any 2026

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques.

El PITC va ser avaluat i dictaminat (Dictamen 15/2006) per part del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya (CTESC). En el dictamen emès es valorava positivament i per unanimitat la presentació d'un pla d'infraestructures terrestres amb previsió d'actuacions a llarg termini i es posava en relleu que la dotació d'infraestructures del territori català és insuficient. En el dictamen es compartia la necessitat expressada en la introducció del PITC de potenciar tots aquells instruments que permetin avançar en la planificació integral de les xarxes d'infraestructures viàries, ferroviàries i logístiques i que el PITC incorpori directrius i objectius concrets que permetran mesurar quantitativament el seu compliment i l'impacte del pla en la mobilitat del país.

5.3. SITUACIÓ I PERSPECTIVES DE LES INFRAESTRUCTURES DE MOBILITAT I LES TELECOMUNICACIONS.

5.3.1. Ferrocarril

L'any 2005 Catalunya comptava, segons dades del DPTOP, amb una longitud total de línies de 1.682 quilòmetres, 1.411 dels quals pertanyien a la xarxa gestionada per ADIF i 271 als FGC. D'aquests, un total de 504 eren de doble via (30%), 1.465 electrificades (87%) i 67 exclusivament de mercaderies (4%).

Pel que fa al nombre de línies, es disposava d'un total de 14 línies, de les quals 11 pertanyien a ADIF (4 de rodalies²⁸ i 7 de regionals²⁹) i 3 als FGC (2 de rodalies i una de regional). D'aquestes, un total de 504 eren de doble via (436 corresponents a ADIF i 68 a FGC), 1.465 electrificades (1.322 d'ADIF i 143 de FGC) i 67 (27 d'ADIF i 40 de FGC) exclusivament de mercaderies.

La xarxa disposava d'un total de 334 estacions, 245 de les quals pertanyien a la xarxa d'ADIF i 89 a FGC.

Pel que fa al servei, cal tenir en compte que a l'àmbit estatal hi ha una política de liberalització del servei ferroviari que segueix les directrius europees al respecte. Per tal de donar-hi resposta, el ferrocarril estatal ha dividit la seva activitat en dues organitzacions: la citada ADIF (Administrador d'Infraestructures Ferroviàries), gestora de la infraestructura i Renfe, prestadora de serveis. Per altra banda els serveis de transport per ferrocarril podran ser prestats per empreses privades que competeixin amb la pròpia Renfe.

El nombre de passatgers ha anat en augment els darreres cinc anys, arribant fins a un total de 200.100 milers de passatgers l'any 2006 (ATM). Segons les darreres dades de la Memòria anual de Renfe, el nombre de passatgers l'any 2005 va ser de 184.358 milers de passatgers, amb un increment del 19,8% respecte del 2001 (153.879 passatgers). D'aquests, 138.268 milers corresponien a Renfe (75% dels passatgers) i 46.090 a FGC. D'altra banda, mentre que el nombre de passatgers a FGC sembla estancar-se els darreres anys amb una mitjana de 45.852 milers de viatgers, el nombre de passatgers a Renfe ha augmentat el 7,6% els darreres tres anys. D'aquests, la majoria corresponien, amb un total de 167.449 milers de passatgers, al servei de rodalies (90,8% del total), 11.670 milers (6,33%) a regionals i 5.239 milers (2,84%) al servei de llarg recorregut.

Les mercaderies transportades van ser de 13.444 milers l'any 2005, xifra superior al valor mitjà dels darreres cinc anys de 12.208,4 milers de tones. D'aquestes, 12.875 milers (el 95,76%) corresponien a la xarxa d'ADIF i 569 milers a FGC.

Pel que fa al nombre de passatgers per quilòmetre de via, els FGC l'any 2005 van registrar una disminució de l'1,5%, passant dels 728.923 milers de passatgers per quilòmetre l'any 2004 a 717.850 l'any 2005. En total Renfe va

L'any 2005
Catalunya comptava,
segons dades del
DPTOP, amb una
longitud total de
línies de 1.682
quilòmetres

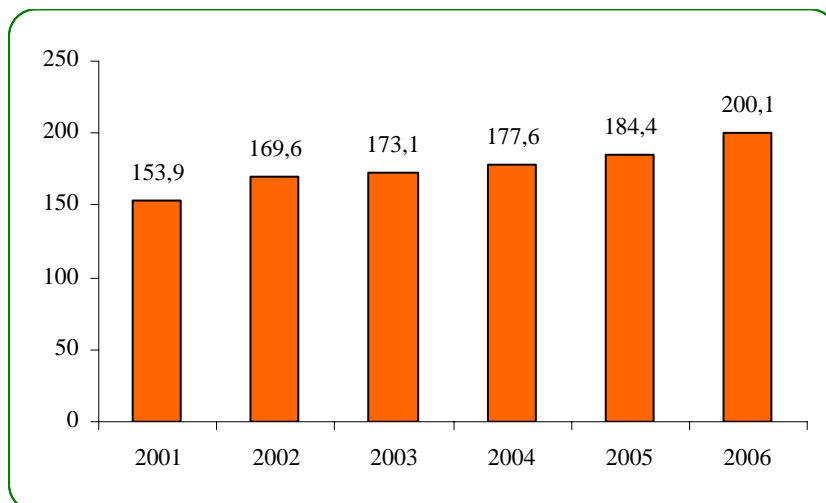
²⁸ La xarxa de rodalies cobreix aproximadament la província de Barcelona, de Barcelona capital fins a un radi d'uns 75 km. (Font: DPTOP).

²⁹ La xarxa regional cobreix un radi d'uns 350 km des de Barcelona. Per sobre dels 350 km es considera tren de llarg recorregut. (Font: DPTOP).

passar, pel servei de rodalies, de 7.995,4 milions de viatgers l'any 2004 a 8.417,1 milions l'any 2005 (variació del 5,3%). El servei de regionals, amb una variació del 6,3%, va passar dels 2.583,0 milions l'any 2004 als 2.745,0 l'any 2005. La variació més gran la va experimentar el servei d'Alta Velocitat, amb l'11'6% d'increment, passant dels 2.084,0 milions de viatgers per quilòmetre de via l'any 2004, als 2.324,7 milions l'any 2005.

GRÀFIC 17. FERROCARRIL.2001-2005. TRANSPORT DE VIATGERS.

Nota: milions.

Font: RENFE, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) i ATM.

A la xarxa del Metro de Barcelona³⁰, amb un total de 6 línies i una longitud de xarxa de 86,6 km, durant l'any 2006 es van realitzar 353,4 milions de viatges, fet que va significar un increment interanual respecte del primer semestre de 2005 del 2,4% i una recaptació total de 175,1M d'euros.

A la xarxa del Metro de Barcelona, durant l'any 2006 es van realitzar 353,4 milions de viatges.

³⁰ Gestionada per l'empresa pública Ferrocarril Metropolità de Barcelona, S.A, les infraestructures de la qual són titularitat de la Generalitat de Catalunya.

TAULA 36. RESUM TRANSPORT FERROVIARI (2006)

	Cotxes-km	Variació	Viatges	Variació	Recaptació
	(milions)	06/05 (%)	(milions)	06/05 (%)	(M €)
Metro	68,5	5,4%	353,4	2,4%	175,1
FGC	29,3	4,2%	78	3,9%	53,9
Renfe Rodalies	68	0,8%	122,2		118,4
Tramvia Metropolità	2	22,3%	16,94	29,9%	7,54
Total	167,8	3,5%	570,5	2,6%	354,9

Font: Autoritat del Transport Metropolità.

5.3.2. El Tren d'Alta Velocitat

En relació al Ferrocarril d'Alta Velocitat, el 2005 el Ministeri de Foment va autoritzar la licitació de l'últim tram de la línia del TAV entre Lleida³¹ i Barcelona (Sant Boi de Llobregat – l'Hospitalet de Llobregat) i es van iniciar les obres d'adaptació de l'estació de Sants: el projecte, que té un pressupost de 220 milions d'euros, s'ha dividit en diverses fases de les que, actualment, estan en marxa les dues primeres. El 2006 es va tancar amb les obres endegades dels dos primers trams d'accés: el primer, de Sant Joan Despí a Sant Boi, amb una longitud de 4.096 metres i una inversió de 76,5 milions d'euros i el tram Sant Boi l'Hospitalet, amb una longitud de 3.737 metres i una inversió de 168,4 milions d'euros.

Finalment, el 2006 va finalitzar amb les obres endegades per permetre l'arribada del TAV a Tarragona i l'enllaç directe amb Madrid. La longitud del tram Lleida-Tarragona és de 82,5 quilòmetres situat entre els canviadors d'ample de Roda de Barà i Puigverd i 91 kms des de l'estació de Lleida-Pirineus fins al Camp de Tarragona (la línia de Madrid a Figueres tindrà un total de 804 quilòmetres).

5.3.3. Xarxa viària

Catalunya comptava, el 2005, amb un total de 12.140,4 quilòmetres de xarxa viària, dels quals 3.996,6 quilòmetres pertanyien a la província de Barcelona (32,91%), 2.496,8 a la de Girona (20,56%), 2.888,1 a la de Lleida (23,78%) i 2.758,4 a la de Tarragona (22,72%). Pel que fa a la titularitat, 5.645

³¹ El mes d'octubre de 2003 va entrar en servei el Ferrocarril d'Alta Velocitat (TAV) Saragossa – Lleida.

quilòmetres són de titularitat autonòmica, dels quals 199,5 corresponen a autopistes de peatge, 96,0 a autopistes lliures i autovies, 164,5 a carreteres de calçada doble i 5.185,4 km a carreteres de calçada única.

De la xarxa de carreteres gestionada per l'Estat, d'un total de 2.013,0 km, 459,0 km corresponen a autopistes de peatge, 277,0 km a autovies lliures i autovies, 100,0 a carreteres de calçada doble i 1.177,0 a carreteres de calçada única. La resta, 4.482,0 km, corresponen a diputacions, amb 2,6 km d'autopistes lliures i autovies i 4.479,4 de a carreteres amb calçada única.

Del total de quilòmetres de la xarxa viària catalana, el 5,42% correspon a autopistes de peatge, 3% a autopistes lliures i autovies, el 2,2% a carreteres de calçada doble i el 89,30% a carreteres de calçada única.

Catalunya comptava, el 2005, amb un total de 12.140,4 quilòmetres de xarxa viària

TAULA 37. XARXA VIÀRIA 2005. PER TIPUS DE VIA. PROVÍNCIES.

Nota: Quilòmetres.

	Barcelona	Girona	Lleida	Tarragona	Catalunya
Autopistes de peatge	288	101,8	68,1	200,6	685,5
Autop. lliures i autovies	212	17	105	39	373
Crtres. de calçada doble	171,6	32,5	18	45,1	267,1
Crtres de calçada única	3.325,10	2.345,60	2.697,00	2.474,20	10.841,80
TOTAL	3.996,60	2.496,80	2.888,10	2.758,80	12.140,40

Font: Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres públiques.

Segons el Departament de Política Territorial i Obres públiques, les inversions a la xarxa viària en valors liquidats a preus corrents, ascendiren el 2005 per a tot Catalunya a 487,44 milions d'euros. Per valor d'import, s'invertiren 94,63 milions a l'Alt Pirineu i Aran, seguit dels 91,49 invertits a les comarques centrals, 74,09 a les comarques gironines, 64,66 a l'àmbit Metropolità, 37,05 a les Terres de l'Ebre, 33,04 a l'Àmbit de Ponent i 21,95 al Camp de Tarragona.

5.3.4. Transport de viatgers per carretera³²

Pel període 2001-2005 s'observa un increment (7,77% de mitjana) de viatgers transportats, arribant als 46.400.286 viatgers transportats l'any 2005. D'aquests, 28.540.718 (el 61,5%), corresponen a la província de Barcelona, 6.579.295 (el 14,17%) a la de Girona, 1.386.037 (el 2,98%) a la de Lleida i 9.894.236 (el 21,32%) a la de Tarragona. D'altra banda, el nombre de viatgers per km transportats ha tendit a mantenir-se constant els darrers cinc anys, amb un valor mitjà de 500.118.185 viatgers per km transportats.

El parc d'automòbils va ser l'any 2005 de 4.572.997 vehicles, el 16,5% del total espanyol, la majoria dels quals es trobaven concentrats a la província de Barcelona (3.281.316 vehicles), seguida de Girona (522.048 vehicles), Tarragona (485.626 vehicles) i Lleida (284.007 vehicles).

Per tipus de vehicle, amb una distribució semblant per províncies a tot Catalunya, el 69,56% correspon a turismes, el 16,37% a camions, el 10,64% a motocicletes i el 0,16% a autobusos, amb un increment de vehicles anual mitjà del 2,67% els darrers cinc anys i una intensitat mitjana diària de trànsit (vehicles/dia) de 7.741 vehicles.

La circulació de vehicles a la província de Barcelona duplica aquest valor amb una mitjana de 16.934 vehicles, mentre que les comarques de Girona (5.523 vehicles/dia), Lleida (2.614 vehicles/dia) i Tarragona (3.173 vehicles/dia) estan per sota del valor mitjà. El tràfic de vehicles pesats (% sobre IMD) va ser del 7,38% a la província de Barcelona, 6,89% a la de Girona, 8,9% a la de Lleida i 6,41% a la de Tarragona.

Cal tenir present que, dins l'àmbit de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, aproximadament el 40% dels passatgers transportats ho fan utilitzant el servei d'autobusos. Si tenim en compte la totalitat del Sistema Tarifari Integrat, pel 2006 es disposava d'un total de 606 línies de d'autobusos amb una longitud de xarxa de 9.476 quilòmetres. En total es van transportar 340,2 milions de passatgers amb un increment mitjà del 3,9% respecte del 2005 i que van significar una recaptació de 191,7 M€ Pel 2006 es van adherir a la integració tarifària el servei urbà de Vilanova i la Geltrú i d'altres poblacions, com el servei urbà de Castellar del Vallès i de Teià-Alella, així com diverses línies d'autobús a polígons industrials.

Pel període 2001-2005 s'observa un increment de viatgers transportats, arribant als 46.400.286 viatgers transportats l'any 2005.

³² Amb origen i destinació dins de Catalunya.

5.3.4.2. Ports

El tràfic de mercaderies l'any 2006 va ser, pels ports de Barcelona i Tarragona, d'un total 77.725,1 milers de tones i 2.316,4 milers de contenidors en TEUs³³. Al port de Barcelona el tràfic de mercaderies va ser de 46.423,2 milers de tones, de les quals 10.555,0 van ser líquides a l'engròs, 4.163,3 sòlides a l'engròs i 31.704,9 mercaderia general, amb un tràfic total de 2.306,0 milers de contenidors en TEUs.

Al port de Tarragona el tràfic total de mercaderies va ser de 31.301,8 milers de mercaderies, de les quals 18.619,5 van ser líquides a l'engròs i 11.255,9 sòlides a l'engròs i 1.426,4 de mercaderia general, amb un total de 10,3 milers de contenidors en TEUs.

El nombre total de vaixells mercants al port de Barcelona, amb un valor de 9.523 vaixells, va incrementar-se el 7,4% respecte del 2005. Alhora, el nombre de creuers, amb un total de 706, va incrementar-se el 2,2%. Pel que fa al tonatge brut, l'increment va ser del 12,3%, assolint els 215.870,6 milers de tones el 2006. El nombre de passatgers va mantenir la tendència de creixement amb un increment del 14,8% respecte del 2005 amb 2.534,2 milers de passatgers. Així mateix, el nombre de creuers amb un valor de 1.410 creuers va incrementar-se el 16,0%.

El tràfic de mercaderies l'any 2006 va ser, pels ports de Barcelona i Tarragona, d'un total 77.725,1 milers de tones.

Al Port de Tarragona, el 2006 el nombre de vaixells mercants, amb un valor de 2.570 vaixells va disminuir el 4,0% respecte del 2005, així com el nombre de creuers que va ser de 4 (2 menys que al 2005). El tonatge brut va romandre gairebé com el del 2005, amb un valor de 36.903,8 milers de tones (- 2,3%). Les variacions més importants es van experimentar tant en el nombre de passatgers com el de creuers, amb una disminució per ambdós del 89,1% i un valor de 1,3 milers de passatgers.

5.3.5. Aeroports

El nombre d'aeronaus total a Catalunya ha anat creixent els darrers anys, passant dels 312.025 vols anuals l'any 2004, als 353.043 el 2006 amb un increment mitjà del 6,57% anual. Tant l'aeroport de Barcelona com el de Girona van registrar increments respecte del 2005 mentre que el de Reus, el 2006, va registrar un decrement del 2,8%, tant en vols interiors (-14,8%) com en vols internacionals (-1,0%). El nombre de mercaderies transportades també ha incrementat els darrers anys, passant de les 82.062,4 tones

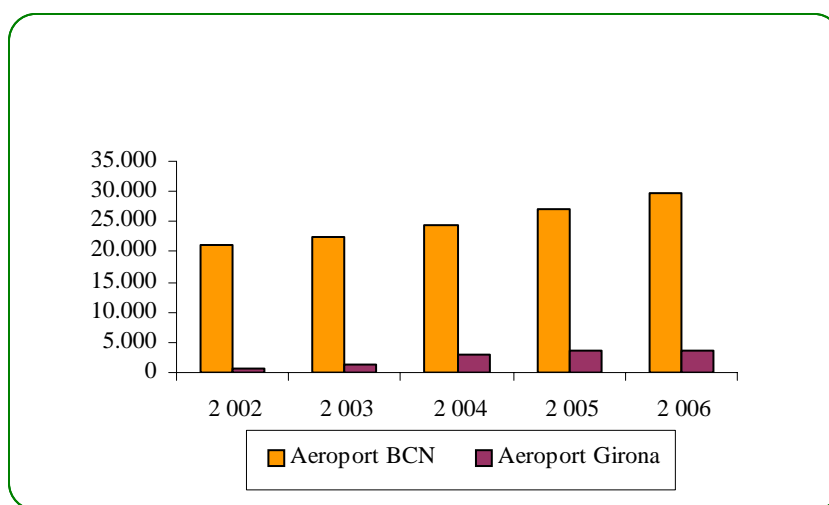
³³ TEU: Unitat equivalent a 20 peus.

transportades el 2004 a les 93.745,4 tones el 2006, amb un increment anual mitjà del 10,16%. A Espanya van incrementar-se el nombre d'aeronaus el 2006 respecte del 2005. Per contra, les mercaderies transportades van registrar disminucions si es comparen amb l'any anterior (-4,5%).

El nombre de passatgers als aeroports catalans també ha anat en augment els tres darrers anys, passant dels 28.427 el 2004 als 34.795 el 2006, amb un increment mitjà anual de l'11,96%. L'aeroport de Girona va experimentar el creixement menor dels darrers tres anys amb una variació interanual del 2,2%, el 17,5% menys que l'any 2005 i lluny del 105,7% de variació que va mostrar el 2004 lligat a l'auge de les companyies de baix cost.

GRÀFIC 18. EVOLUCIÓ NOMBRE DE PASSATGERS. BARCELONA I GIRONA (2002-2006)

Nota: milers.

El nombre d'aeronaus total a Catalunya ha anat creixent els darrers anys, passant dels 312.025 vols anuals l'any 2004, als 353.043 el 2006.

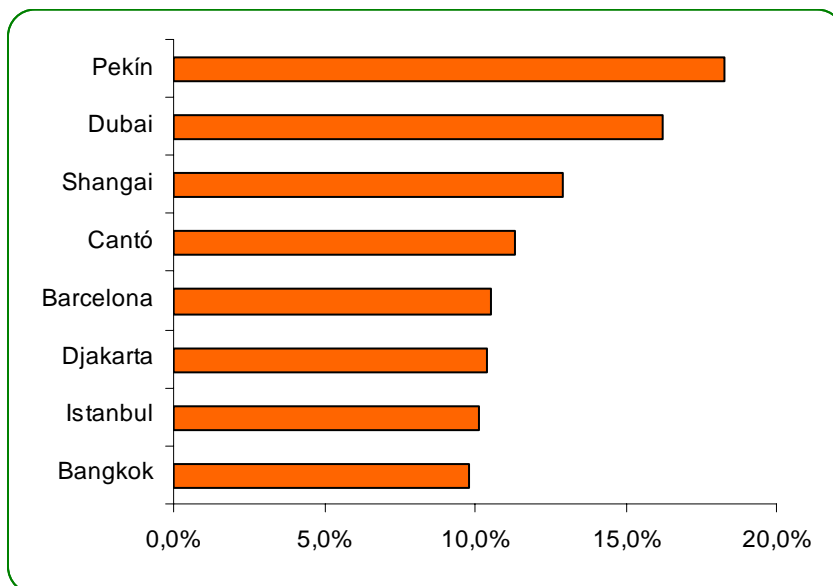
Font: Idescat i AENA

Pel 2006 cal destacar el creixement experimentat per l'aeroport del Prat amb una variació interanual en el nombre de passatgers del 10,5%, només superat a nivell mundial pels aeroports de Pekín (amb un creixement de més del 18%), Dubai, Shangai i Cantón³⁴. Els tres aeroports europeus que segueixen a Barcelona en creixement són Madrid, Londres, Munich i París que per

³⁴ Segons l'informe provisional de l'Airports Council Internacional (ACI)

nombre de passatgers dins l'àmbit mundial ocupen els llocs 12è, 14è, 15è i 20è, respectivament.

GRÀFIC 19. AEROPORTS. NOMBRE DE PASSATGERS (VARIACIÓ INTERANUAL). 2006

Font: Airports Council International.

5.3.6. LA INVERSIÓ PÚBLICA A CATALUNYA.

5.3.6.2. Inversions de l'Estat a Catalunya

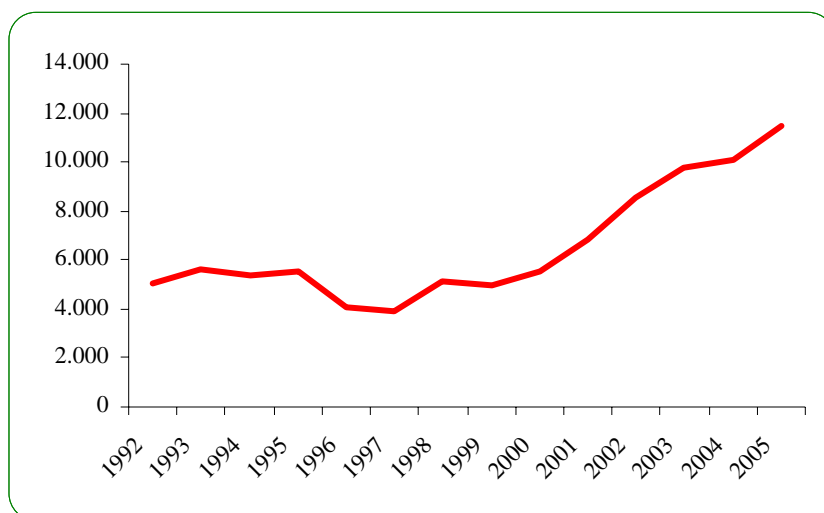
Pel període 2001-2005, Catalunya ha obtingut aproximadament el 16,6% de les inversions regionalitzades de l'Estat, dada que supera en 6 punts percentuals les inversions realitzades entre el període 1992-2000, degut a l'inici de les obres del TGV i de les ampliacions del port i l'aeroport.

Segons l'Anuari estadístic del Ministeri de Foment, la inversió liquidada per l'Administració central a Catalunya ha passat dels 5.073.991 milers d'euros l'any 1992 als 11.436.145 milers l'any 2005, fet que representa el 17% de la inversió estatal regionalitzada, amb un creixement del 6,8% respecte del 2004 (per la resta d'Espanya aquest increment va ser del 5,5%). Tot i que aquesta dada representa un màxim històric, pel període 2001-2005 Madrid ha estat la comunitat autònoma que ha concentrat la major part de la inversió: el 17'7%, degut a les obres d'ampliació de l'aeroport de Barajas.

La inversió liquidada per l'Administració central a Catalunya a passat dels 5.073.991 milers d'euros l'any 1992 als 11.436.145 milers l'any 2005.

GRÀFIC 20. LA INVERSIÓ DEL MINISTERI DE FOMENT I LES SEVES ENTITATS A CATALUNYA. EVOLUCIÓ DE LA INVERSIÓ LIQUIDADA (1992-2005).

Nota: milions d'euros.

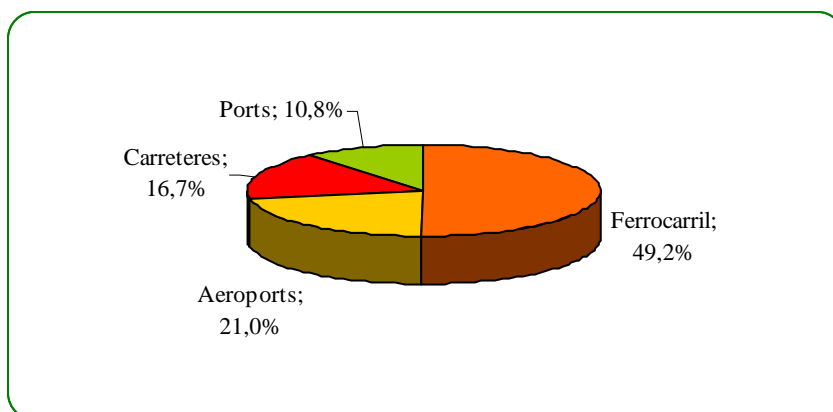
Font: Anuaris estadístics Ministeri de Foment.

En termes per càpita a nivell de comunitats autònomes en el període 2001-2005, les comunitats autònomes més beneficiades són Aragó (628 €/habitant de mitjana), Astúries (402 €/habitant de mitjana), Cantàbria (369 €/habitant), Castella i Lleó (321 €/habitant) i Madrid (282 €/habitant). Catalunya, amb una valor de 225 euros per càpita, se situa lleugerament per sobre de la mitjana.

Per distribució per tipus d'infraestructures de la inversió liquidada a Catalunya pel període 2001-2005, s'observa que la inversió s'ha realitzat en

el ferrocarril en un 49,2% del total (valor que inclou les obres del TGV en el territori català). Segueixen les inversions en aeroports, amb una proporció del 21%, les inversions en carreteres, amb el 16,7% del total del període i 10,8% en ports i transport marítim.

GRÀFIC 21. DISTRIBUCIÓ DE LA INVERSIÓ LIQUIDADA PER TIPUS D'INFRAESTRUCTURES (2001-2005)

Font: DGAPE. Departament d'Economia i Finances.

5.3.6.2. Inversions de la Generalitat

La inversió real liquidada del sector públic de la Generalitat per l'any 2005 va ser de 3.080,7 milions d'euros. Per sectors d'inversió, el 36% corresponien a l'epígraf transport i energia.

TAULA 38. INVERSIONS REALS DE LA GENERALITAT LIQUIDADES (2001-2005).

Nota: milers.

	2001	2002	2003	2004	2005
Carreteres	180.069	298.212	444.968	400.913	508.880
Ferrocarril i metro	172.700	135.535	199.575	210.653	972.671
Ports i aeroports	6.767	9.439	8.017	9.837	11.472
Energia	196	466	114	11	38
TOTAL	359.733	443.652	652.673	621.414	1.493.062

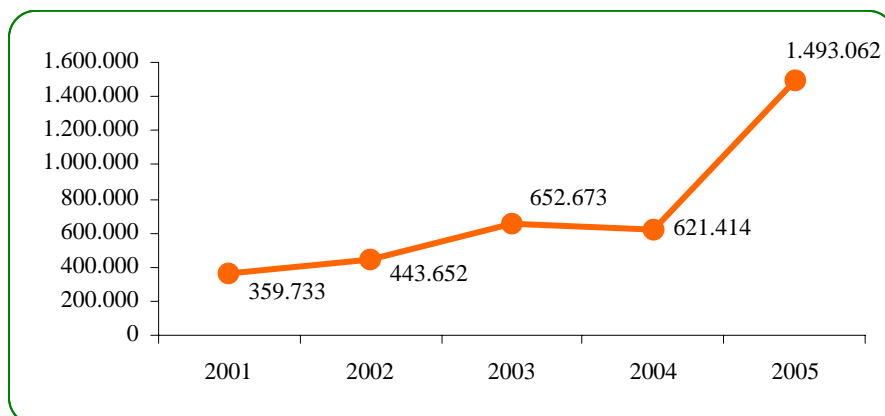
Font: DGAPE. Departament d'Economia i Finances.

La inversió real liquidada del sector públic de la Generalitat per l'any 2005 va ser de 3.080,7 milions d'euro (36% en transport i energia).

Segons la taula XX, el nivell d'inversió, amb una mitjana anual de 714.107 milers d'euros pel període 2001-2005, es va arribar a multiplicar per quatre, passant dels 359.733 milers d'euros liquidats el 2001 als 1.493.062 liquidats el 2005, dels quals 508.880 milers van correspondre a la inversió en carreteres (34%), 972.671 milers a la inversió en ferrocarril i metro (65%) i la resta, 11.472 milers a ports i aeroports i 38 milers a energia.

GRÀFIC 22. INVERSIONS REALS DE LA GENERALITAT LIQUIDADES EN TRANSPORT I ENERGIA (2001-2005).

Nota: milers.

Font: DGAPE. Departament d'Economia i Finances.

5.3.7. Altres actuacions en infraestructures de transport

Les principals actuacions dutes a terme a Catalunya en matèria d'infraestructures, tant d'obres licitades com en curs i acabades, se centren en la millora del transport públic (on s'inclouen el metro, les estacions d'autobusos, la xarxa de tramvies i el ferrocarril), els aeroports, les carreteres i els ports.

De les obres del metro cal destacar les realitzades a les línies L1, L2, L3, L4 i L9, així com les del Metro del Baix Llobregat, el metro comarcal del Bages i l'Anoia, el metro del Vallès, els intercanviadors de Diagonal i Sagrera-Meridiana i l'inici del nou projecte de xarxa ferroviària per al Baix Llobregat.

Del servei d'autobusos, destaquen les noves estacions de Lloret de Mar, Olot i Cervera, la rehabilitació de les estacions d'autobusos de les comarques gironines i l'inici de la 2ª fase de les obres de l'estació del Vendrell. El DPTOP va destinar el 2006 4,8 MEUR a ajuts per renovar i adaptar a persones amb mobilitat reduïda autobusos interurbans. També es va millorar el servei d'autobusos interurbans al Vallès Occidental, Matadepera, el Baix Llobregat Nord i Terrassa mitjançant l'increment del nombre de vehicles i reduint el temps d'espera. S'inicien, alhora, nous serveis regulars d'autobusos a diversos nuclis de Girona, la Cerdanya, Reus i Tarragona i al Ripollès.

Pel que fa als tramvies, de les actuacions més recents cal destacar l'entrada en servei de les tres noves parades de la línia T3 del Trambaix situades a Sant Just Desvern: Rambla de Sant Just, Walden i Consell Comarcal, millorant la seva xarxa de transport públic i la connexió amb la resta de municipis. Aquest nou tram té una longitud de 2,2 quilòmetres i uneix Sant Just amb els municipis del Baix Llobregat alhora que millora la connectivitat amb l'Hospitalet de Llobregat i Barcelona. També va entrar en servei el primer tram de la línia T5 del Trambesòs que uneix la Plaça de les Glòries amb la parada de Besòs. La nova línia té una longitud de 2,8 km, amb sis parades, 5 d'elles noves.

Les obres vinculades al ferrocarril (comprèn obra licitada, en curs i acabada) han estat les de la línia Lleida-la Pobla de Segur, l'Eix Transversal Ferroviari, la línia Orbital Ferroviària, la construcció de l'accés d'FGC a la fàbrica de Seat a Martorell, la nova xarxa ferroviària transversal mixta de mercaderies i viatgers, el cobriment del pas del tren per Vilafranca del Penedès, el Nou túnel del Roc Dui del cremallera de Núria (FGC) i el nou vestíbul de l'estació d'Alameda d'FGC a Cornellà de Llobregat. L'any 2005, per altra banda, va entrar en funcionament la línia C7 l'Hospitalet-Martorell junt amb dues noves estacions.

Les obres en aeroports s'han centrat, a més de les obres de la terminal sud de l'aeroport del Prat, en l'aeroport d'Alguaire, l'aeròdrom de la Cerdanya, l'aeròdrom d'Igualada-Òdena i l'aeroport de la Seu d'Urgell.

De les obres en carreteres realitzades pel DPTOP al llarg del 2006 a la xarxa viària cal destacar: el desdoblament de la C-260 pel tram Vilasacra a Castelló d'Empúries, la rotonda de Canovelles a la C-17, el tram de la Ronda nord entre aquesta i el riu Congost, el nou accés de Castellbell i el Vilar a la C-55, el nou pont de Garriguella, l'entrada en servei de la nova rotonda a l'accés nord al túnel del Cadí, a Alp, l'inici de les obres de l'autovia entre Maçanet de la Selva i Platja d'Aro i la finalització de les obres de millora de les carreteres entre l'N-II, a Darnius i Maçanet de Cabrenys. El 2006 es destinaren 145 MEUR a la renovació de la senyalització, manteniment i millora la xarxa viària.

Pels ports destaquen el reforç del dic del recer del port de Sant Feliu de Guíxols, el moll comercial del port de Palamós, el port esportiu de Roda de Barà, el Pla d'accessos al port de Barcelona, la nova dàrsena esportiva al port de Vilanova i la Geltrú, l'ampliació del Port Ginesta (Sitges) i el dragatge i la nova dàrsena esportiva del port de Sant Carles de la Ràpita.

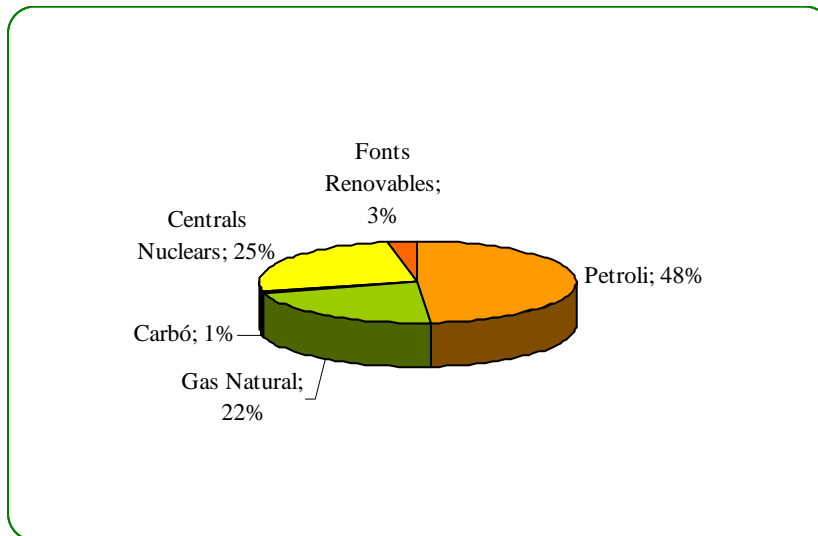
5.4. DEPENDÈNCIA I INFRAESTRUCTURES ENERGÈTIQUES A CATALUNYA

Catalunya és energèticament deficitària i, a més, cal veure que el consum energètic s'ha duplicat en dues dècades. Per altra banda, cal tenir en compte que el 85% de l'energia que consumim prové del petroli i d'altres fonts fòssils (carbó i gas natural) amb tendència a minvar anualment. Concretament, el consum d'energia elèctrica ha crescut a Catalunya el 27% els darrers 5 anys. A més, el preu del petroli s'ha doblat els darrers dos anys, degut a l'increment del consum de la Xina, l'Índia i els Estats Units.

Catalunya és energèticament deficitària i, com a factor agreujant, cal veure que el consum energètic s'ha duplicat en dues dècades.

Pel cas català, el 48% del consum prové del petroli, el 22% del gas natural i l'1% del carbó. El 25% del consum energètic restant prové de les centrals nuclears mentre que només el 3% prové de fonts renovables. Cal tenir en compte que a Catalunya les fonts energètiques són gairebé inexistent, sense reserves de petroli, gas natural o urani i amb poc carbó d'una qualitat escassa.

GRÀFIC 23. EL CONSUM ENERGÈTIC A CATALUNYA. TIPUS DE CONSUM.

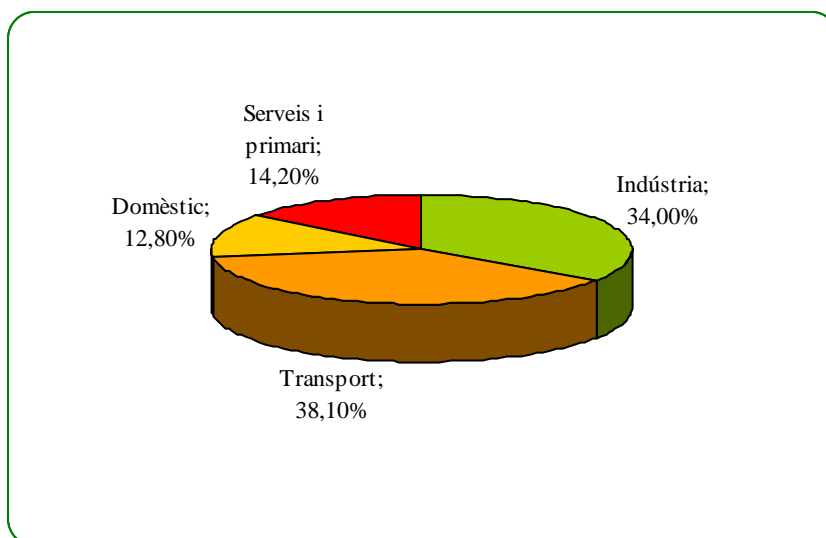
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Pla de l'Energia 2006-2015. Generalitat de Catalunya

Actualment amb els recursos propis abastim menys del 4% de la nostra demanda actual.

Per consum, el transport consumeix el 38,1% de l'energia global, seguit de la indústria que consumeix el 34% de l'energia, el sector serveis i primari amb el 14,2% i el sector domèstic amb el 12,8%. Pel sector del transport l'augment de l'eficiència en el consum passa per la utilització d'automòbils híbrids que combinen motors d'explosió i elèctrics aconseguint així un estalvi de gairebé el 40% del consum. Actualment amb l'energia elèctrica d'origen renovable generada es podrien fer anar tots els trens, metros i tramvies de Catalunya. Dels biocombustibles (combustibles que incorporen components no fòssils obtinguts a partir de conreus energètics i olis reciclats), el biodiesel és el més usat a Catalunya

Per consum, el transport consumeix el 38,1% de l'energia global.

GRÀFIC 24. EL CONSUM ENERGÈTIC A CATALUNYA. SECTORS

Font: Pla de l'Energia 2006-2015. Generalitat de Catalunya.

Cal tenir en compte, per una altra banda, que les possibilitats de les energies renovables són limitades. A Catalunya, per exemple, el potencial eòlic té una situació geogràfica molt determinada que la fa especialment apta per a l'aprofitament local encara que només es pugui aprofitar en espais amb un règim de vents forts (més de 6 m/s) i constants (sense ràfegues excessives). Ara per ara, l'aprofitament eòlic és la font d'energia amb més perspectives de creixement en la propera dècada atès que és una font de baix impacte ambiental que, si bé pot modificar el paisatge, afecta escassament els ecosistemes i que ja l'any 2004 va generar més del 6% del total d'electricitat pel conjunt de l'Estat.

5.4.1. Infraestructures elèctriques

Catalunya es caracteritza per la manca de coincidència geogràfica entre les zones de producció elèctrica i les zones de gran consum. Així, les zones de producció d'energia elèctrica es troben a la zona central de Tarragona, que comprèn les dues centrals nuclears actualment en servei a Catalunya, una a Vandellòs i una altra a Ascó, que aprofiten la capacitat de refrigeració del riu Ebre i del mar, amb una capacitat de generació elèctrica d'uns 3.000 MW.

L'altra zona de producció es troba al litoral central de Catalunya, a la desembocadura dels rius Besòs i Foix, on es concentren la majoria de les centrals tèrmiques. Situades arran de la costa per poder estar connectades a la xarxa de gas natural i aprofitar la capacitat de refrigeració del mar, generen una potència total d'uns 2.500 MW.

La majoria d'instal·lacions d'aprofitament hidràulic es concentren a la zona del Pirineu Lleidatà. Amb una capacitat que supera la xifra de 1.600 MW aquestes centrals realitzen, degut a la seva flexibilitat que tenen per variar la producció, una tasca important de regulació del sistema, una funció que és bàsica per adaptar de manera contínua el flux elèctric a la seva demanda. Finalment, convé destacar la central tèrmica de carbó de Cercs, ubicada en aquesta zona per la proximitat de les mines de carbó.

Les zones de gran consum elèctric es distribueixen en les següents zones: Barcelona i la seva àrea perifèrica que conformen una aglomeració urbana, industrial i de serveis que comprèn gairebé el 70% de la població. Per la presència del complex petroquímic, el Camp de Tarragona és un dels punts amb major densitat de consum energètic de Catalunya. La resta de punts d'alt consum energètic es concentren en zones com la Costa Brava o la Costa Daurada, amb una demanda de tipus estacional lligada a l'activitat turística.

Catalunya es caracteritza per la manca de coincidència geogràfica entre les zones de producció elèctrica i les zones de gran consum.

5.4.2. Infraestructures de gas natural i altres gasos canalitzats

L'ús i el consum de gasos canalitzats existia ja a Catalunya en el segle XIX però no és fins al 1969 que el gas natural serà present en el ventall energètic català, estenent-se de manera important per tot el territori a mitjan anys vuitanta. Actualment, el seu ús s'espera que incrementi a causa de l'augment de consums previstos en el sector elèctric. Cal destacar, però, que Catalunya no disposa d'una producció pròpia significativa, fet que genera una dependència important de gas natural exterior (vegi's Cap. VI).

Actualment la capacitat de la planta de regassificació de gas natural liquat de Barcelona és aproximadament de 1.650.000 Nm³/h i s'espera que aquest valor arribi enguany als 1.800.000 Nm³/h. La capacitat d'emmagatzematge, de 240.000 m³ el 2004, s'espera que arribi fins a 530.000 m³ amb la construcció de tres nous dipòsits de 150.000 m³ alhora que se suprimirien els dos tancs actuals de 40.000 m³ i un de 80.000 m³.

Segons les darreres dades disponibles al Pla de l'Energia de Catalunya 2006-2015, l'any 2004 un total de 303 municipis disposaven de servei de gas natural (91,2% de la població), restant sense canalització un total de 644

Actualment la capacitat de la planta de regassificació de gas natural liquat de Barcelona és aproximadament de 1.650.000 Nm³/h

municipis amb un pes sobre el total de la població del 8,8%. Destaca, doncs, l'alt grau d'abast d'aquesta infraestructura, que se situa entre els països més ben dotats en aquest sentit, malgrat la distribució de la població en el territori i l'orografia.

6. EL SECTOR PÚBLIC

6.1. EL SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya l'any 2006, en l'àmbit institucional del sector públic³⁵, amb un import de 29.689 milions d'euros i un creixement del 9,3%³⁶, moderen el marcat caràcter expansiu dels pressupostos del 2005, exercici en que van créixer prop del 15%. Tot i així, s'hauria mantingut l'exercici 2006 un increment de la despesa pública per sobre de l'increment del PIB nominal, del 7,9%.

Les previsions del projecte de pressupostos del 2007, amb una despesa de 32.745 milions d'euros en l'àmbit institucional del sector públic de la Generalitat de Catalunya, mantenen aquest moderat caràcter expansiu amb un creixement en termes homogenis³⁷ del 8,3%, mentre que el PIB es preveu que incrementi el 6,7%.

La Generalitat de Catalunya modera el 2006 i el 2007 marcat caràcter expansiu dels pressupostos del 2005, si bé amb increments just per sobre dels creixements estimats del PIB català.

³⁵ Inclou l'Administració de la Generalitat i els organismes superiors; el Servei Català de la Salut i les entitats gestores de la Seguretat Social; les entitats autònomes administratives; les entitats autònomes comercials i financeres; les entitats de dret públic sotmeses a l'ordenament jurídic privat; les societats mercantils; i els altres organismes i entitats del sector públic de la Generalitat: consorcis i fundacions.

³⁶ Creixement de l'àmbit institucional del sector públic de la Generalitat de Catalunya en termes homogenis respecte l'any 2005.

³⁷ Tenint en compte el mateix perímetre institucional que el 2006.

6.1.1. Els ingressos del Sector Públic de la Generalitat de Catalunya

Des de la perspectiva dels ingressos es pot destacar que l'any 2006, i comparat en termes homogenis respecte al 2005, els pressupostos preveuen un important creixement dels ingressos impositius, tant directes com indirectes, amb creixements del 13,0% i del 12,2% respectivament, que s'acceleren en les previsions pressupostàries del 2007, amb uns increments del 14,0% i del 13,8% respectivament (veure taula 39). També és de destacar pel 2006 el creixement del 14,5% de les transferències corrents rebudes, en bona part relacionat amb les mesures acordades el setembre del 2005 per la millora del finançament de la sanitat. I finalment, l'increment del 2,7% dels ingressos per operacions financeres, principalment resultat del nou endeutament de la Generalitat de Catalunya, mentre que es preveu que en l'exercici 2007 les necessitats d'ingressos financers siguin el 9,4% inferior que en el 2006.

En els anys 2005-2007 destaca el progressiu increment dels ingressos impositius de la Generalitat, a la vegada que el 2007 té lloc una pèrdua de pes relatiu del recurs a l'endeutament com a font d'ingrés.

TAULA 39. EVOLUCIÓ DEL PRESSUPOST D'INGRESSOS DEL SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA 2005-2007.

Unitats: milions d'euros i percentatges

Capítols	2006	2007	Var. 05- 06% ¹	Var. 2006/2007 ²	
				Import	%
1. Impostos directes	5.558,30	6.338,62	13,0%	780,32	14,0%
2. Impostos indirectes	9.593,75	10.917,64	12,2%	1.323,89	13,8%
3. Taxes, venda de béns i serveis i altres ingressos	2.266,41	2.519,97	-11,6%	253,57	11,2%
4. Transferències corrents	6.617,88	7.039,41	14,5%	421,54	6,4%
5. Ingressos patrimonials	178,67	204,78	61,0%	26,11	14,6%
Total ingressos corrents	24.214,99	27.020,42	10,9%	2.805,43	11,6%
6. Alienació d'inversions reals	254,22	265,13	2,1%	10,91	4,3%
7. Transferències de capital	309,42	482,30	4,0%	172,88	55,9%
Total ingressos de capital	563,64	747,43	3,1%	183,79	32,6%
Total ingressos no financers	24.778,63	27.767,85	10,7%	2.989,22	12,1%
8. Variació d'actius financers	619,20	539,73	22,5%	-79,47	-12,8%
9. Variació de passius financers	4.291,66	3.910,97	0,3%	-380,69	-8,9%
Total ingressos op. financers	4.910,85	4.450,70	2,7%	-460,16	-9,4%
Total ingressos	29.689,49	32.218,55	9,3%	2.529,06	8,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades dels Pressupostos de la Generalitat de Catalunya del 2006 i 2007.

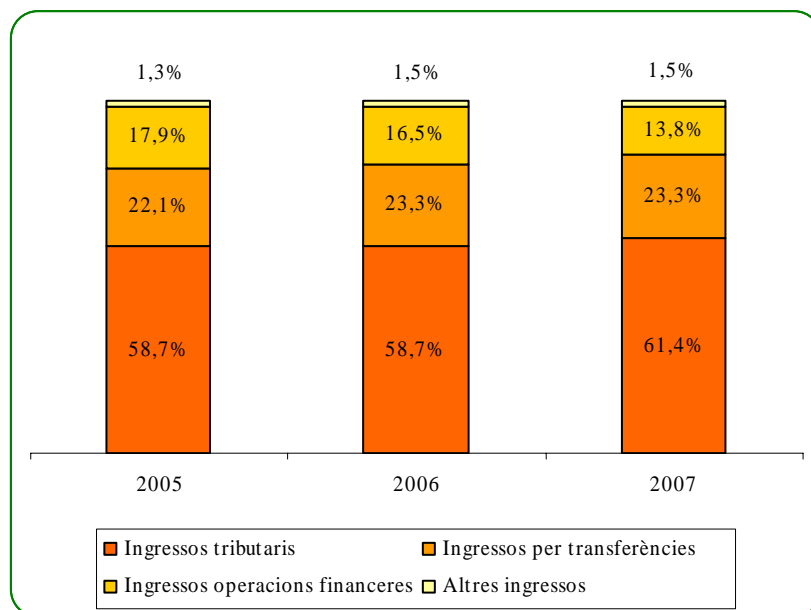
(1) La taxa de variació està calculada en termes homogenis.

(2) Els pressupostos del sector públic de la Generalitat pel 2007 inclou setze noves entitats (tres de dret públic, una societat mercantil i dotze consorcis) i s'ha suprimit una societat mercantil respecte al 2006.

Es així, que la Generalitat de Catalunya, en el perímetre institucional del sector públic, en l'exercici 2006 preveu finançar-se en un 58,7% amb ingressos tributaris, en un 23,3% amb transferències rebudes tan corrents com de capital, i el 16,5% restant amb ingressos derivats de les operacions financeres, que principalment responen al nou endeutament. En relació als tres darrers anys (2005-07), dins d'una relativa estabilitat estructural, destaca la pèrdua de pes relatiu del recurs a l'endeutament com a font d'ingrés, i l'increment del pes dels ingressos tributaris previst en l'exercici 2007 (veure gràfic 25).

GRÀFIC 25. ESTRUCTURA ECONÒMICA DELS INGRESSOS DEL SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. 2005-2007.

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de dades dels Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2006 i 2007.

Nota: Ingressos tributaris (cap. 1, 2 i 3 dels pressupostos), Ingressos per transferències (cap. 4 i 7 dels pressupostos), Ingressos per operacions financeres (cap. 8 i 9 dels pressupostos), Altres ingressos (cap. 5 i 6 dels pressupostos).

6.1.2. Les despeses del Sector Públic de la Generalitat de Catalunya

Des de la perspectiva de la despesa es pot destacar que l'any 2006, i comparat en termes homogenis respecte al 2005, els pressupostos preveuen un creixement de les despeses corrents del 10,8% (associat a l'increment de plantilles i a l'augment de les transferències corrents), increment que s'accelera lleugerament en les previsions del 2007 amb un 11,0%; les despeses de capital creixen el 2006 el 6,0%, mentre que en el 2007 es preveu una reducció del 6,3%; i les despeses per operacions financeres preveuen un moderat creixement del 3,1% (degut a la reducció que experimenta l'adquisició d'actius financers) mentre que el 2007 acceleren el seu creixement fins el 14,6% (principalment per l'increment en l'amortització de deute en euros, i en menor mesura per l'increment en la concessió de préstecs i bestretes).

L'any 2005 va tenir lloc un salt significatiu de la despesa executada d'inversió de la Generalitat. A partir d'aquest any i fins el 2007 l'estructura econòmica de la despesa es manté relativament estable, si bé destaca una pèrdua progressiva del pes relatiu de la despesa de capital i d'increment de la despesa de personal.

TAULA 40. EVOLUCIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES DEL SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA 2005-2007.

Unitats: milions d'euros, i percentatges

Capítols	2006	2007	Var. 05-06% ¹	Var. 2007/2006 ²	
				Import	%
1. Remuneracions del personal	6.670,65	7.773,77	10,5%	1.103,13	16,5%
2. Despeses corrents de béns i serveis	6.493,54	7.154,64	8,3%	661,10	10,2%
3. Despeses financeres	694,83	809,72	10,8%	114,89	16,5%
4. Transferències corrents	8.475,09	9.063,90	11,8%	588,81	6,9%
5. Fons de Contingència	92,20	95,00	-	2,80	3,0%
Total despeses corrents	22.426,30	24.897,03	10,8%	2.470,73	11,0%
6. Inversions reals	4.049,97	3.675,02	6,3%	-374,95	-9,3%
7. Transferències de capital	737,66	810,50	4,0%	72,84	9,9%
Total despeses de capital	4.787,63	4.485,52	6,0%	-302,11	-6,3%
Total despeses no financeres	27.213,93	29.382,55	9,9%	2.168,62	8,0%
8. Variació d'actius financers	903,95	1.052,26	-16,6%	148,31	16,4%
9. Variació de passius financers	1.571,61	1.783,74	19,8%	212,14	13,5%
Total despeses op. financeres	2.475,56	2.836,00	3,1%	360,45	14,6%
Total despeses	29.689,49	32.218,55	9,3%	2.529,06	8,5%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades dels Pressupostos de la Generalitat de Catalunya del 2006 i 2007.

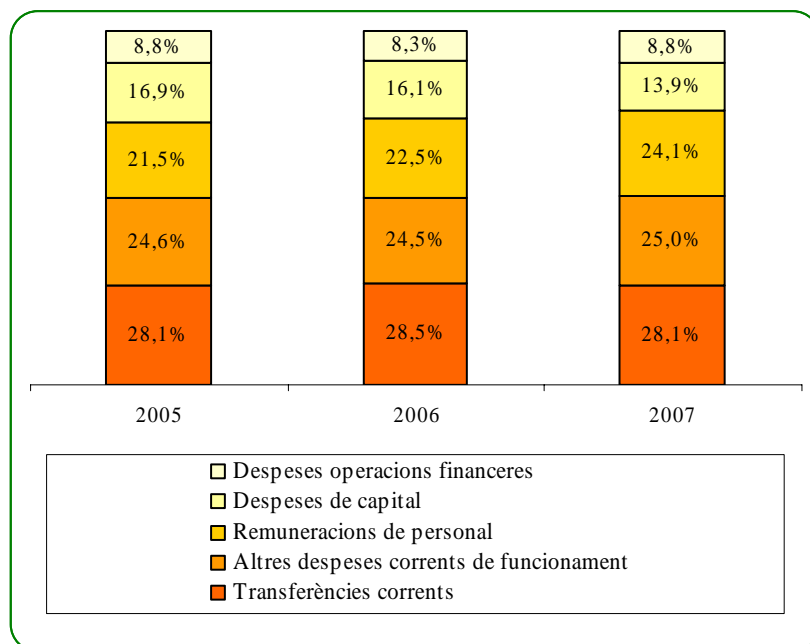
(1) La taxa de variació està calculada en termes homogenis.

(2) Els pressupostos del sector públic de la Generalitat pel 2007 inclou setze noves entitats (tres de dret públic, una societat mercantil i dotze consorcis) i s'ha suprimit una societat mercantil respecte al 2006.

Així, la Generalitat de Catalunya, en el perímetre institucional del sector públic, preveu pel 2006 que el 28,5% de la despesa es destini a transferències corrents (principalment a famílies i institucions sense lucre i a ens i corporacions locals), el 24,5% a despeses de personal, i el 22,5% a altres despeses corrents de funcionament. Pel que fa a les despeses de capital representen el 16,1% del total, mentre que les despeses per operacions financeres el 8,3% (principalment amortitzacions del deute i préstecs en euros, i concessions de préstecs i bestretes). L'estructura econòmica de la despesa també es manté relativament estable en el període 2005-07, si bé cal destacar la pèrdua de pes relatiu de les despeses de capital especialment en les previsions del 2007, i el creixement progressiu del pes relatiu de les despeses de personal.

GRÀFIC 26. ESTRUCTURA ECONÒMICA DE LES DESPESES DEL SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. 2005-2007.

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de dades dels Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2006 i 2007.

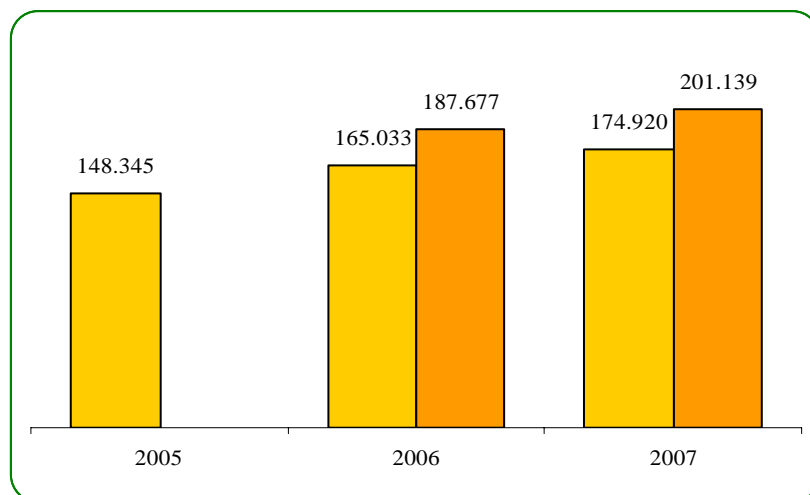
Nota: Transferències corrents (cap. 4 dels pressupostos), Altres despeses corrents de funcionament (cap. 2, 3 i 5 dels pressupostos), Remuneració de personal (cap. 1 dels pressupostos), Despeses de capital (cap. 6 i 7 dels pressupostos) i Despeses per operacions financeres (cap. 8 i 9).

Els pressupostos de l'exercici 2006 preveuen un significatiu increment, de l'11,2%, del nombre de places pressupostades³⁸ en el perímetre institucional del subsector Generalitat, Servei Català de la Salut, Entitats Gestores de la Seguretat Social i Entitats Autònomes, que si bé es modera en l'exercici 2007 segueix creixent el 6%. Afegint les places pressupostades en les Entitats de Dret Públic, Societats Mercantils, Consorcis i Fundacions, el sector públic de la Generalitat té unes dotacions de 187.667 places, que experimenta un creixement en els pressupostos del 2007 del 7,2% (veure gràfic 27).

En els anys 2006-2007 les dotacions de personal de la Generalitat creixen el 8,6% anual acumulatiu. Destaca el creixement del personal docent no universitari, del personal sanitari, i dels mossos d'esquadra.

GRÀFIC 27. EVOLUCIÓ DE LES PLACES PRESSUPOSTADES DEL SUBSECTOR GENERALITAT, SCS, EGSS, I ENTITAT AUTÒNOMES I DEL SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: nombre de places pressupostades.

Font: elaboració pròpia a partir dels Pressupostos de la generalitat de Catalunya 2006 i 2007.

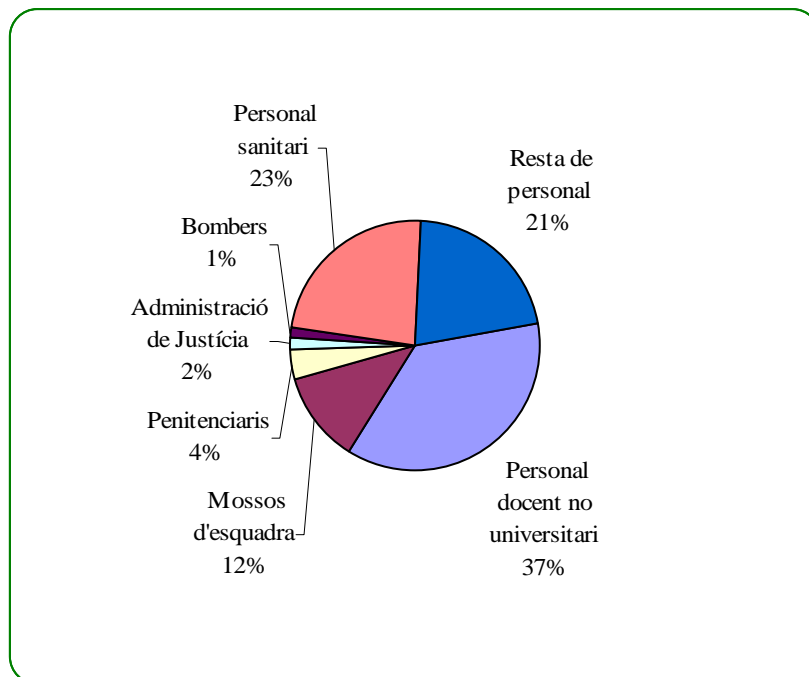
Per tant, en conjunt dels exercicis 2006 i 2007, en el perímetre institucional del subsector Generalitat, Servei Català de la Salut, Entitats Gestores de la

³⁸ Les places pressupostades es corresponen amb les dotacions de personal previstes en el pressupost en alts càrrecs, personal eventual, funcionaris i personal laboral fix i personal laboral temporal.

Seguretat Social i Entitats Autònomes les dotacions de personal incrementen en 26.575 noves places, amb un creixement anual acumulatiu del 8,6% anual acumulatiu. Aquest increment s'explica, principalment, en un 37% per les noves dotacions de personal docent no universitari, en un 23% per les noves dotacions de personal sanitari, i en un 12% per les noves dotacions de mossos d'esquadra (veure gràfic 28).

GRÀFIC 28. EXPLICACIÓ PER COL·LECTIUS DE L'INCREMENT DE LES DOTACIONS DE PERSONAL DEL SUBSECTOR GENERALITAT, SCS I EGSS, I ENTITATS AUTÒNOMES. CATALUNYA 2005-2007.

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir dels Pressuposts de la Generalitat de Catalunya 2006 i 2007.

En la taula 41 es mostra l'evolució per col·lectius de les places pressupostades de la Generalitat de Catalunya en els anys 2005-2007.

TAULA 41. EVOLUCIÓ DE LES DOTACIONS DE PERSONAL PER COL·LECTIUS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. 2005-2007.

Unitats: nombre de places pressupostades.

	2005	2006	2007	2005-07
Personal docent no universitari	57.961	63.996	67.681	9.720
Mossos d'esquadra	12.110	13.837	15.221	3.111
Penitenciaris	3.133	3.772	4.160	1.027
Administració de Justícia	7.233	7.511	7.691	458
Bombers	2.791	2.952	3.110	319
Agents rurals	404	413	500	96
Personal sanitari	35.255	40.869	41.488	6.233
Administració Servei Català de la Salut i EGSS	2.658	2.677	2.968	310
Entitats autònomes administratives	2.883	3.011	3.305	422
Entitats autònomes comercials i financeres	228	236	236	8
Resta de personal	23.689	25.759	28.560	4.871
Subtotal	148.345	165.033	174.920	26.575
Entitats de dret públic	nd	8.913	9.155	nd
Societats mercantils	nd	4.400	5.014	nd
Consortis	nd	8.727	11.306	nd
Fundacions	nd	604	744	nd
Total	nd	187.677	201.139	nd

Font: elaboració pròpia a partir dels Pressupostos de la Generalitat de Catalunya, 2006 i 2007.

La despesa per programes del Sector Públic de la Generalitat de Catalunya

Els objectius de la política pressupostària tenen des de l'any 2006 un instrument d'anàlisi en la presentació dels pressupostos de despesa per programes. El govern de la Generalitat ha classificat el pressupost de despesa en 109 programes, agrupats en 34 polítiques de despesa, agrupades a la vegada en 9 àrees de despesa.

De l'estructura pressupostària per àrees de despesa del sector públic de la Generalitat se'n pot destacar per l'exercici 2006 que (veure taula 42):

El 69,8% de la despesa es concentra en les dos àrees que conformen la despesa social, i la producció de béns públics de caràcter econòmic. Així, la despesa socials (àrees de despesa 3 i 4) amb 15.431,1 milions d'euros,

En l'exercici 2006 el 52% de la despesa es destina a despesa social, i el 17,8% a producció de béns públics de caràcter econòmic. Salut, Educació, i Transport són les tres principals finalitats de despesa de la Generalitat.

significa el 52,0% del pressupost, i la producció de béns públics de caràcter econòmic (àrea de despesa 5) amb 5.294,3 milions d'euros, el 17,8%.

El 9,8% de la despesa es destina a les dos restants àrees amb finalitats específiques: 1.465,5 milions d'euros, el 4,9% del total, a serveis públics generals (àrea de despesa 2), i 1.448 milions d'euros, el 4,9% del total, a foment i regulació dels sectors productius (àrea de despesa 6).

Mentre que el 20,4% restant de la despesa s'agrupa en quatre àrees més genèriques pel que fa al destí final dels recursos: 2.798,5 milions d'euros, el 9,4% del total, a suport financer als ens locals (àrea de despesa 7); 2.037,3 milions d'euros, el 6,9% del total, a funcionament de les institucions i administració general (àrea de despesa 1); 1.122,9 milions d'euros, el 3,8% del total, a deute públic (àrea de despesa 9); i 92,2 milions d'euros, el 0,3% del total, al fons de contingència.

TAULA 42. DESPESA PER PROGRAMES DEL SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT. PRESSUPOSTOS 2006 I 2007. CATALUNYA 2006-2007

Unitats: milions d'euros i percentatges.

Codi		2006	2007	Pes 2007	Var. 06-07%
11	Alta direcció de la Generalitat i el seu Govern	99,08	105,16	0,3%	6,1%
12	Administració i serveis generals	1.935,68	2.192,92	6,8%	13,3%
13	Participació ciutadana i processos electorals	2,51	3,16	0,0%	25,7%
1	FUNCIONAMENT INSTITUCIONS I ADMINISTRACIÓ GENERAL	2.037,28	2.301,24	7,1%	13,0%
21	Justícia	605,83	690,16	2,1%	13,9%
22	Seguretat i protecció civil	799,52	957,05	3,0%	19,7%
23	Relacions exteriors i cooperació desenvolupament	60,19	69,26	0,2%	15,1%
2	SERVEIS PÚBLICS GENERALS	1.465,54	1.716,47	5,3%	17,1%
31	Protecció social	1.221,46	1.361,29	4,2%	11,4%
32	Promoció social	94,19	103,53	0,3%	9,9%

33	Foment de l'ocupació	392,93	396,90	1,2%	1,0%
3	PROTECCIÓ I PROMOCIÓ SOCIAL	1.708,58	1.861,72	5,8%	9,0%
41	Salut	7.944,22	8.592,01	26,7%	8,2%
42	Educació	4.998,26	5.317,27	16,5%	6,4%
43	Habitatge i altres actuacions urbanes	393,55	615,83	1,9%	56,5%
44	Cultura i esports	351,13	372,17	1,2%	6,0%
45	Llengua Catalana	27,16	27,54	0,1%	1,4%
46	Consum	8,15	13,86	0,0%	70,0%
4	PRODUCCIÓ DE BÉNS PÚBLICS DE CARÀCTER SOCIAL	13.722,47	14.938,68	46,4%	8,9%
51	Cicle de l'aigua	603,87	805,06	2,5%	33,3%
52	Transports	2.862,91	2.323,58	7,2%	-18,8%
53	Societat informació i coneixement i telecomunicacions	846,37	829,41	2,6%	-2,0%
54	Urbanisme i ordenació del territori	220,24	198,27	0,6%	-10,0%
55	Actuacions ambientals	317,00	334,83	1,0%	5,6%
56	Infraestructures agràries i rurals	206,01	204,77	0,6%	-0,6%
57	Recerca desenvolupament i innovació	194,51	279,80	0,9%	43,9%
58	Altres actuacions de caràcter econòmic	43,36	54,82	0,2%	26,4%
5	PRODUCCIÓ DE BÉNS PÚBLICS DE CARÀCTER ECONÒMIC	5.294,27	5.030,54	15,6%	-5,0%
61	Agricultura, ramaderia i pesca	78,33	103,97	0,3%	32,7%
62	Indústria	42,19	63,11	0,2%	49,6%
63	Energia	27,78	26,15	0,1%	-5,9%
64	Comerç	79,22	121,05	0,4%	52,8%
65	Turisme i oci	58,86	61,01	0,2%	3,7%
66	Desenvolupament empresarial	10,30	10,52	0,0%	2,1%
67	Sector financer	1.149,65	1.301,42	4,0%	13,2%
68	Defensa de la competència	1,36	1,42	0,0%	4,4%
6	FOMENT I REGULACIÓ DE SECTORS PRODUCTIUS	1.447,68	1.688,66	5,2%	16,6%
71	Suport financer als ens locals	2.798,51	2.956,84	9,2%	5,7%
7	SUPORT FINANCER ALS ENS LOCALS	2.798,51	2.956,84	9,2%	5,7%
81	Fons de contingència	92,20	95,00	0,3%	3,0%
8	FONS DE CONTINGÈNCIA	92,20	95,00	0,3%	3,0%

91	Amortització i despeses financeres del deute públic	1.122,95	1.629,40	5,1%	45,1%
9	DEUTE PÚBLIC	1.122,95	1.629,40	5,1%	45,1%
	TOTAL	29.689,49	32.218,55	100,0%	8,5%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del pressupostos de la Generalitat 2006 i 2007.

De les trenta quatre polítiques de despesa en que està classificat el pressupost, en l'exercici 2006, dotze concentren el 90,6% de la despesa, d'aquestes es pot destacar que (veure gràfic 29):

Les polítiques de Salut, Educació, i Transport, les tres principals finalitats pressupostàries de la Generalitat, concentren el 53,2% de la despesa.

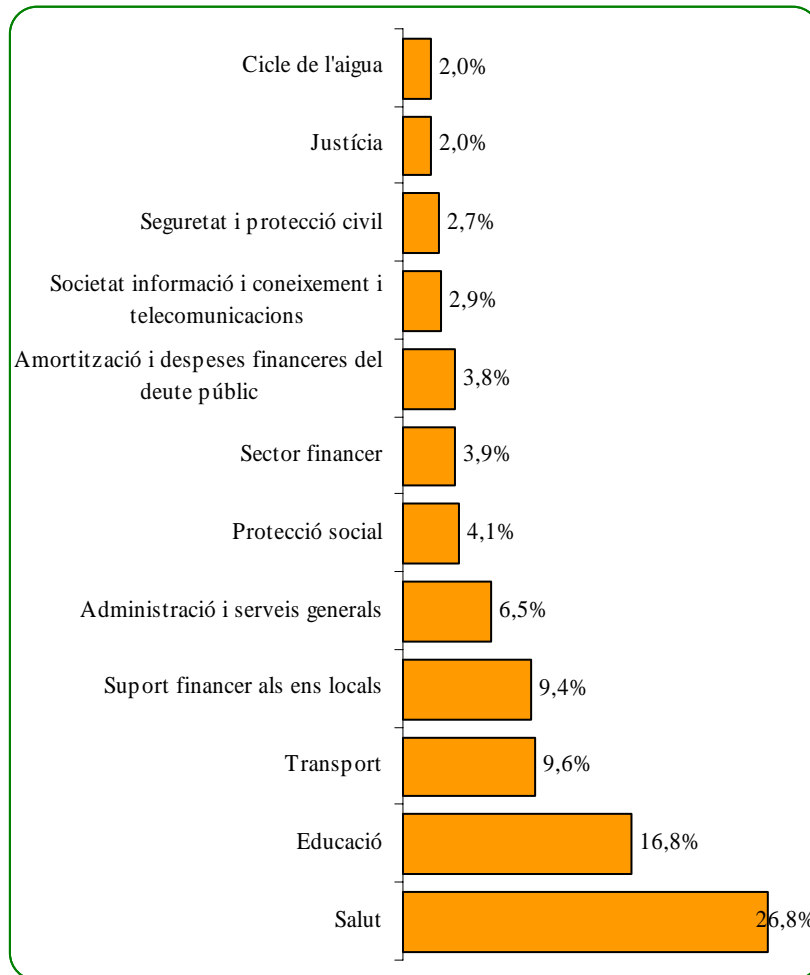
Un segon grup de quatre polítiques amb un destí final dels recursos més genèric, suport financer als ens locals, administració i serveis generals, sector financer, i amortització del deute, acumulen el 23,6% de la despesa.

Mentre que la protecció social, societats de la informació coneixements i telecomunicacions, seguretat i protecció civil, justícia, i cicle de l'aigua obtenen el 13,7% dels recursos.

Les restants vint-i-dos polítiques de despesa cap d'elles arriba a acumular el 2% dels recursos.

GRÀFIC 29. PES DE LA DESPESA PER POLÍQUES DE DESPESA DEL SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT DELS PRESSUPOSTOS DEL 2006. CATALUNYA 2006¹

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de dades dels Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2006.

(1) Es mostren de les 34 grups polítiques de despesa aquelles amb un pes relatiu igual o superior al 2% del total de la despesa.

El projecte de pressupostos del 2007 manté una estructura relativament estable de la despesa per grans àrees de despesa, mantenint el mateix ordre de prioritats que en l'exercici 2006. És de destacar (veure taula 42):

El creixement per sobre de la mitjana del 8,5% de la despesa en les àrees de Deute Públic (àrea 9), amb un increment del 45,1%, Serveis Públics Generals (àrea 4), amb un increment del 17,1%, Foment i Regulació dels Sectors Productius (àrea 7), amb un creixement del 16,6%, i Funcionament de les Institucions i Administració General (àrea 1), amb un augment del 13,0% .

La pràctica estabilitat del pes relatiu de la despesa social (àrees 3 i 4), que amb un creixement del 8,9% passa del 52% al 52,1% del total de la despesa.

Mentre que el Suport Financer als Ens Locals (àrea 6), amb un creixement del 5,7%, el Fons de Contingència (àrea 8), amb un creixement del 3,0%, i la Producció de Béns Públics de Caràcter Econòmic (àrea 2) amb una caiguda del 5,3%, evolucionen per sota del creixement mitjà.

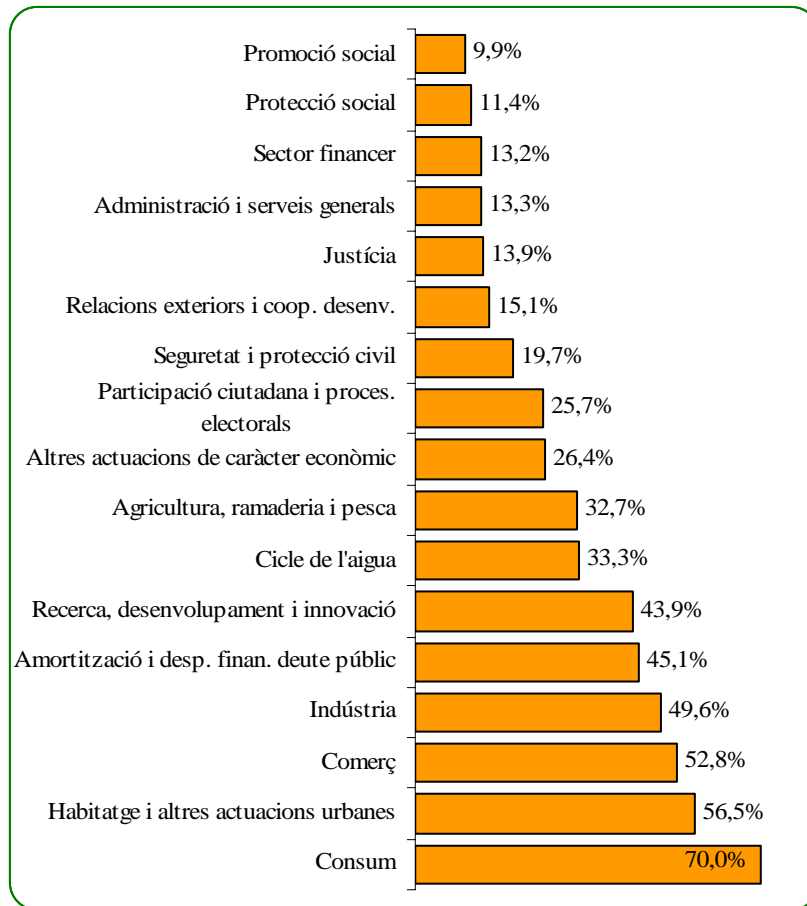
L'ordre de prioritats de les trenta quatre polítiques de despesa es manté pràcticament estable respecte al 2006. El canvi més significatiu és la caiguda de la despesa (539,3 milions menys) en la política de Transport (explicada fonamentalment per la reducció de la despesa del programa d'infraestructures ferroviàries, i en menor mesura del programa de carreteres) que s'equival pràcticament a l'increment de la despesa (506,4 milions més) en la política d'Amortització i despesa financera del Deute Públic.

En el gràfic 30 es mostren les disset polítiques que experimenten un increment de la despesa respecte de l'exercici 2006 superior a la mitjana de creixement del total de despesa dels pressupostos del 2007.

Els pressupostos del 2007 mantenen relativament estables les prioritats de despesa per grans àrees. Els creixements més importants es concentren en les polítiques de Consum, Habitatge i altres actuacions urbanes, Comerç, Indústria, deute Públic, i Recerca, desenvolupament i innovació. I destaca la reducció de la despesa en Transports.

GRÀFIC 30. EVOLUCIÓ DE LES POLÍTIQUES DE DESPESA ENTRE ELS PRESSUPOSTOS 2006 I 2007. SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. 2006-2007

Unitats: taxes de creixement en percentatges.

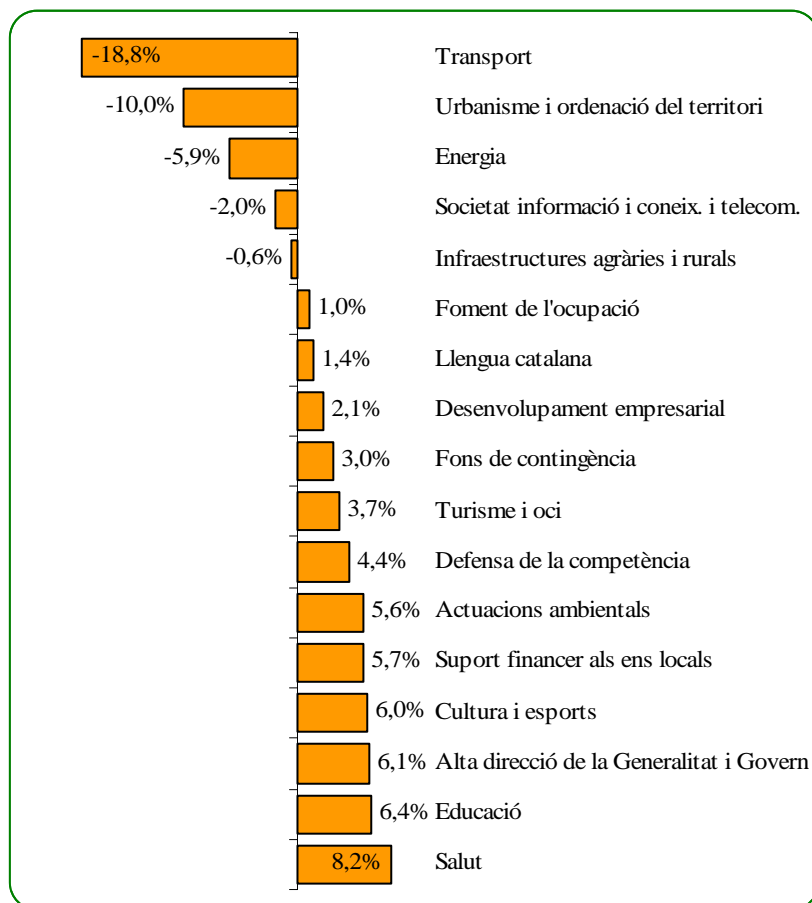

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del pressupostos de la Generalitat 2006 i 2007.

En el gràfic 31 es mostren les disset polítiques que experimenten un increment de la despesa respecte de l'exercici 2006 inferior a la mitjana de creixement del total de despesa dels pressupostos del 2007.

GRÀFIC 31. EVOLUCIÓ DE LES POLÍTIQUES DE DESPESA
ENTRE ELS PRESSUPOSTOS 2006 I 2007. SECTOR PÚBLIC DE LA
GENERALITAT DE CATALUNYA. 2006-2007

Unitats: taxes de creixement en percentatges.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del pressupostos de la Generalitat 2006 i 2007.

Les inversions reals del Sector Públic de la Generalitat de Catalunya

La inversió real consolidada executada per la Generalitat de Catalunya³⁹ ha experimentat un creixement notable en el període 2003-2005, (veure gràfic 32) i ha assolit en termes mitjos, el valor de 2.346,1 milions anual, amb una taxa de creixement anual acumulada del 23,7%, amb un pes, en termes mitjos, sobre el PIB català de l'1,4%, i amb un grau d'execució de pràcticament el 85% respecte de les dades pressupostades. En aquest mateix període la inversió per càpita executada ha estat en termes mitjos de 342 euros per habitant.

La inversió pressupostada per l'exercici 2006 manté aquest caràcter expansiu, i assoleix el valor de 4.051 milions d'euros, amb un creixement en termes homogenis respecte al 2005 del 6,3%, i arribant a significar el 2,1% del PIB català. La inversió per càpita pressupostada és així de 567,8 euros per habitant, amb un creixement en termes homogenis respecte al 2005 del 4,2%.

Els pressupostos del 2007 preveuen una significativa caiguda de les inversions reals, tant en termes absoluts com en termes per càpita, si bé segueix mantenint-se per sobre dels valors assolits en el període 2003-2005. Així, la inversió real consolidada, amb 3.675 milions d'euros, cau el 9,3% respecte al 2006, i significaria l'1,9% del PIB català segons les previsions macroeconòmiques d'evolució del PIB del Govern de la Generalitat. Per la seva part, la inversió per càpita es situaria aproximadament en 509,1 euros per habitant amb una caiguda estimada d'aproximadament el 10% respecte al 2006.

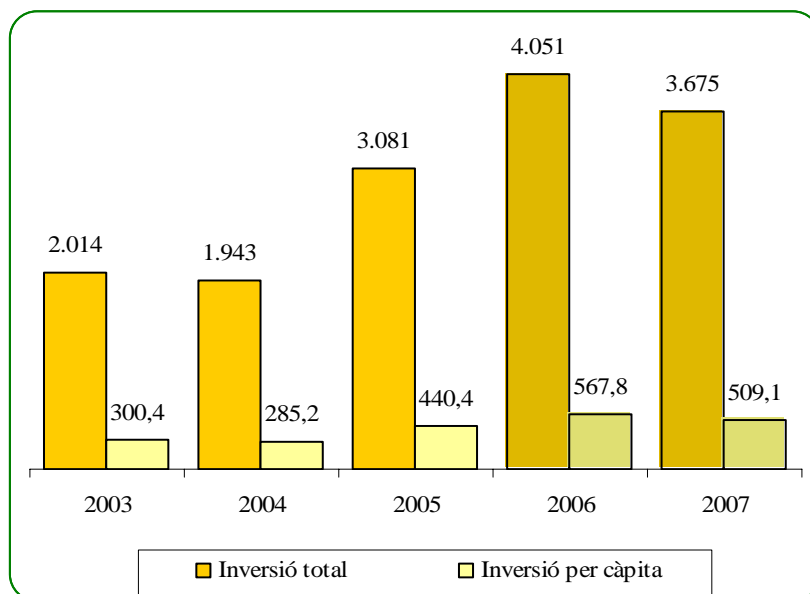
En els anys 2003-2005 la inversió real executada de la Generalitat experimenta un creixement notable, i representa de mitjana l'1,4% del PIB català.

Els pressupostos del 2006 mantenen el caràcter expansiu de la inversió i assoleix el 2,1% del PIB. Mentre que els pressupostos del 2007 preveuen una caiguda significativa de les inversions reals.

³⁹ En el seu perímetre institucional del Sector Públic de la Generalitat.

GRÀFIC 32. EVOLUCIÓ DE LA INVERSIÓ REAL CONSOLIDADA I DE LA INVERSIÓ PER CÀPITA DEL SECTOR PÚBLIC DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. DADES LIQUIDADES 2003-2005 I DADES PRESSUPOSTADES 2006-2007. CATALUNYA 2003-2007.

Unitats: percentatges.

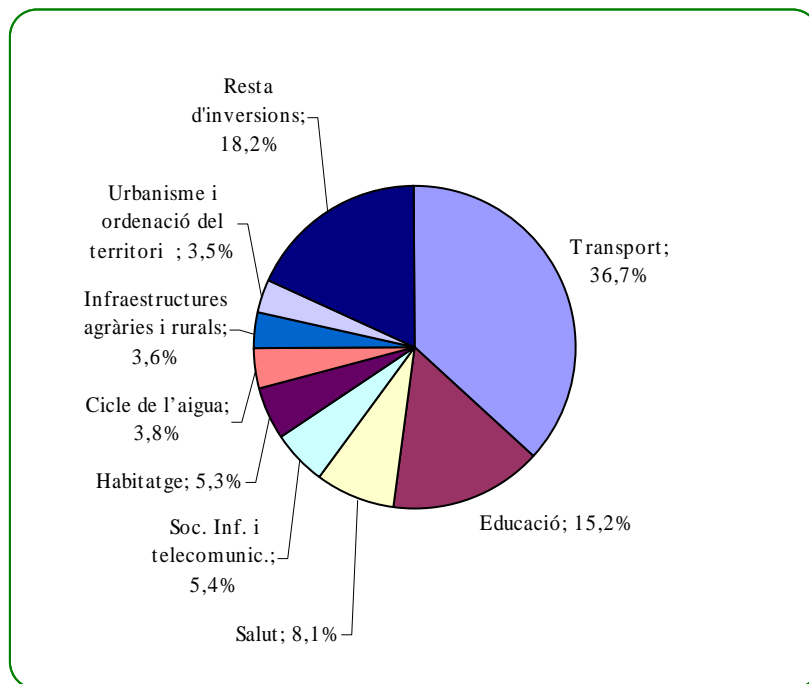
Font: elaboració pròpia a partir dels Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2006 i 2007.

El 60,1% de la inversió consolidada de la Generalitat de Catalunya pel 2006 es concentra, com ja s'ha vist pel conjunt de tota la despesa, en les polítiques de transport, educació i salut. En el gràfic 33 es mostra la distribució de la inversió en aquelles polítiques més significatives.

El 60,1% de la inversió de la Generalitat es concentra en transport, educació i salut.

GRÀFIC 33. INVERSIÓ REAL CONSOLIDADA DEL SECTOR PÚBLIC PER POLÍTIQUES DE DESPESA. PRESSUPOSTOS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA 2006. CATALUNYA 2006

Unitats: percentatges.

Font: Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2006.

La reducció en 376 milions d'euros de la inversió pressupostada pel 2007 es concentra en les polítiques de Transport, amb una caiguda de la inversió pressupostada del 23,8%, Educació, amb una caiguda del 22,7%, Salut, amb una caiguda del 26,8%, i en Societat de la informació, coneixement i telecomunicacions, amb una caiguda del 19%.

Cal tenir present que la caiguda que experimenta la política de transport respon en bona mesura a la reprogramació de la inversió de l'empresa pública IFERCAT encarregada de les obres de metro de la línia 9 a Barcelona, per adaptar-se els ritmes d'execució real que està experimentant aquesta obra, i que significa una reducció del pressupost d'aquesta empresa respecte al 2006 de 365,8 milions d'euros.

Les inversions amb finançament específic

La Generalitat de Catalunya executa una sèrie d'obres sense impacte directe sobre el pressupost de l'exercici corresponent que són finançades en base a sistemes específics. Aquestes obres es pagaran amb càrrec a exercicis futurs, ja sigui amb càrrec a despeses de capital (mètode alemany), o amb càrrec a despeses corrents (drets de superfície i concessions).

Mentre en el període 2003-2005 l'import mig liquidat anualment en aquest tipus d'obres va ser de 188,5 milions d'euros a l'any, els exercicis 2006 i 2007 preveuen un increment significatiu en l'ús d'aquest mètodes de finançament d'inversions, amb 990,7 milions d'euros i 614,2 milions d'euros respectivament.

En el taula 43 es mostra l'evolució, per tipologies, d'aquestes inversions.

La caiguda de la inversió de la Generalitat prevista pel 2007 es concentra en Transport, Educació i Salut. Mentre que incrementa la inversió en polítiques de cycle de l'aigua i habitatge.

La Generalitat preveu pel 2006 i 2007 un increment en l'execució d'obres sense impacte directe en els pressupostos, respecte els anys 2003-2005.

TAULA 43. EVOLUCIÓ PER TIPOLOGIES DE LES INVERSIONS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA AMB FINANÇAMENT ESPECÍFIC. CATALUNYA 2003-2007

Unitats: milers d'euros.

	Imports liquidats			Pressupostat	
	2003	2004	2005	2006	2007
Carreteres	7.066	74.669	30.354	319.468	251.891
Ferrocarril i metro	104.828	215.295	1.807	38.500	45.941
Ports i Transports	0	0	0	140.361	0
Abastament d'aigua	2.780	27.331	0	0	0
Regadius	0	12.651	32.170	61.439	43.814
Obres d'Interior	0	2.692	19.017	165.797	71.162
Obres de Justícia	0	5.071	29.761	265.105	200.203
Administració i serveis generals	0	0	0	0	1.190
Total	114.674	337.709	113.109	990.670	614.201

Font: elaboració pròpia a partir dels Pressupostos de la Generalitat de Catalunya, 2006 i 2007.

6.1.3. El sector públic empresarial

Als pressupostos del sector públic de la Generalitat SEC95 per al 2007 s'hi inclouen, com en el 2006, trenta-una⁴⁰ societats mercantils adscrites als diferents departaments de la Generalitat. D'aquestes trenta-una societats mercantils dinou estan incloses al sector Administració Pública de la Generalitat, ja que els seus ingressos per vendes no assoleixen el 50% dels seus costos de producció. El seu pressupost conjunt per al 2007 és de 2.633,1 milions d'euros, amb una caiguda respecte al 2006 del 6%, principalment com a conseqüència de la reducció en 243,3 milions d'euros del pressupost de ICF equipaments, SAU que promou, construeix i gestiona equipaments públics majoritàriament en l'àmbit de l'educació, i que experimenta una caiguda de la inversió en la política d'educació de 142,1 milions d'euros.

Gestió d'Infraestructures, SA, (GISA), continua essent l'empresa amb un pressupost més elevat, 1.113,4 milions d'euros, un 42,3% dels pressupostos totals del sector públic empresarial. En la taula 44 es presenta l'evolució dels pressupostos del conjunt de les societats mercantils.

Es preveu una caiguda del 6% en la despesa del sector públic empresarial de la Generalitat com a conseqüència de la caiguda del pressupost d'ICF equipaments, SAU.

⁴⁰ Amb l'alta d'UDIAT, Centre Diagnòstic, SA i la baixa de Centre per a l'Empresa i Medi Ambient, SA

TAULA 44. SOCIETATS MERCANTILS PER ORDRE DE DOTACIÓ
PRESSUPOSTÀRIA EL 2007, I VARIACIÓ RESPECTE DEL 2006.
GENERALITAT DE CATALUNYA

Unitats: milions d'euros i percentatges.

	2006	2007	Variació	
			Abslut.	en%
Gestió d'Infraestructures, SA (GISA)	1.119,40	1.113,43	-5,97	-0,5%
Televisió de Catalunya, SA (TVC)	369,90	398,99	29,09	7,9%
ICF Equipaments, SAU	552,19	308,92	-243,27	-44,1%
Sistema d'Emergències Mèdiques, SA (SEMSA)	194,22	208,20	13,97	7,2%
Regs de Catalunya, SA (REGSA)	121,84	104,88	-16,96	-13,9%
Reg Sistema Segarra-Garrigues, SA (REGSEGA)	67,95	87,24	19,29	28,4%
Administració, Promoció i Gestió, SA (ADIGSA)	48,59	74,29	25,70	52,9%
ICF Holding, SAU	72,80	52,70	-20,10	-27,6%
Centre Integral de Mercaderies i Activitats Logístiques, SA (CIMALSA)	52,84	51,05	-1,79	-3,4%
Catalunya Ràdio SRG, SA	40,38	48,80	8,42	20,9%
Túnels i Accessos de Barcelona, SAC (TABASA)	31,83	32,87	1,04	3,3%
UDIAT, Centre Diagnòstic, SA	0,00	25,40	25,40	-
Túnel del Cadí, SAC	18,54	23,46	4,91	26,5%
Turisme Juvenil de Catalunya, SA (TUJUCA)	17,82	19,02	1,20	6,7%
Forestal Catalana, SA	19,05	18,11	-0,94	-5,0%
Teatre Nacional de Catalunya, SA (TNC)	15,51	15,82	0,31	2,0%
CCRTV Serveis Generals, SA	13,10	14,52	1,42	10,9%
CCRTV Interactiva, SA	6,87	8,53	1,66	24,1%
Activa Multimèdia Digital, SL	6,51	6,39	-0,12	-1,8%
Energètica d'Instal·lacions Sanitàries, SA (EISSA)	3,41	4,26	0,85	24,9%
Intracatalonia, SA	3,94	4,09	0,15	3,8%
TVC Multimèdia, SL	14,40	4,06	-10,34	-71,8%
Promotora d'Exportacions Catalanes, SA (PRODECA)	2,37	3,06	0,69	29,2%
Empresa de Promoció i Localització Industrial, SA (EPLICSA)	2,06	2,09	0,03	1,5%

Equacat, SA	1,43	1,56	0,13	9,1%
Agència de Patrocini i Mecenatge, SA	0,73	0,61	-0,12	-16,5%
Eficiència Energètica, SA	0,23	0,35	0,12	50,1%
Sanejament Energia, SA	0,10	0,25	0,15	148,6%
TVC Edicions i Publicacions, SA	0,14	0,14	0,00	3,5%
Ens per al Cessament Agrari	0,46	0,02	-0,44	-95,7%
Activa 3, I.T. Solutions And Technologies, SL	0,00	0,00	0,00	0,0%
Centre per a l'Empresa i el Medi Ambient, SA	2,95	0,00	-2,95	-100,0%
Total	2.801,55	2.633,09	-168,46	-6,0%

Font: Departament d'Economia i Finances, Generalitat de Catalunya

6.1.4. El compte financer de l'Administració Pública de la Generalitat de Catalunya

Els pressupostos aprovats de l'exercici 2006 (veure taula 45) en l'àmbit de consolidació de l'Administració Pública de la Generalitat amb criteris SEC-95 (base 2000), presenta una necessitat de finançament de 1.328,8 milions d'euros, xifra que representa el 0,68% del PIB de Catalunya. Aquest dèficit és conseqüència d'unes despeses de capital, de 3.458,9 milions d'euros, que superen als recursos corrents derivats de l'estalvi per operacions corrents, de 1.694,9 milions d'euros, i dels ingressos de capital de 314,8 milions d'euros.

En les previsions pressupostàries del 2007, es redueix de forma significativa, el 57,6%, la necessitat de finançament de l'Administració Pública de la Generalitat de Catalunya (SEC-95 base 2000), que assoleix el valor de 562,8 milions d'euros, el 0,27% del PIB previst català. Aquesta reducció és conseqüència, principalment, tant d'un increment previst, del 16%, en l'estalvi per operacions corrents, que assoleix el valor de 1.966,8 milions d'euros, com d'una reducció del 7,9% de les despeses de capital, que es pressuposten en 3.186 milions d'euros.

Els pressupostos de la Generalitat pel 2006 preveuen un dèficit del 0,68% del PIB català, que es redueix de forma significativa en les previsions pressupostàries del 2007.

TAULA 45. RESULTAT NO FINANCER DEL SECTOR ADMINISTRACIÓ PÚBLICA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. ÀMBIT SEC-95 (BASE 2000). 2006-2007

Unitats: milions d'euros

Capítols	2006	2007	Variació 2007/2006	
			Import	%
1. OPERACIONS CORRENTS				
1.1 Ingressos corrents	23.338,6	26.092,6	2.754,0	11,8%
1.2 Despeses corrents	21.643,8	24.125,8	2.482,0	11,5%
A = 1.1 - 1.2 Estalvi per operacions corrents	1.694,9	1.966,8	271,9	16,0%
2. OPERACIONS DE CAPITAL				
2.1 Ingressos de capital	314,8	309,1	-5,6	-1,8%
2.2 Despeses de capital	3.458,9	3.186,0	-272,9	-7,9%
B = 2.1 - 2.2 Nec. Finanç. op. de capital	-3.144,2	-2.876,9	267,3	-8,5%
C = A + B Resultat no financer	-1.449,3	-910,0	539,2	-37,2%
Total ajustos SEC-95	120,5	347,2	226,7	188,1%
Necessitat/Capacitat de finanç. (SEC -95)	-1.328,8	-562,8	766,0	-57,6%
Dèficit SEC-95 (base 2000) / PIB Catalunya	-0,68%	-0,27%		

Font: Pressupostos de la Generalitat de Catalunya, 2006 i 2007.

Nota: dades pressupostades.

6.1.5. Estat d'execució dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya del 2006

Pel que fa a l'estat d'execució dels compromisos pressupostaris les dades de drets liquidades només estan disponibles per l'àmbit institucional del subsector Generalitat de Catalunya⁴¹.

⁴¹ Inclou l'administració de la Generalitat i els seus organismes superiors.

Execució d'ingressos

L'execució d'ingressos (veure taula 46) en l'exercici 2006 supera en un 1,6%, 392 milions d'euros, les previsions pressupostàries. Aquests majors recursos del previstos responen a un comportament oposat dels ingressos per operacions corrents, que superen en 1.354 milions les previsions pressupostàries, i dels ingressos per operacions financeres pels quals s'obtenen 962 milions d'euros menys dels pressupostats.

En el primer cas els majors ingressos dels previstos s'explica principalment per:

L'increment no previst de 559 milions de transferències corrents rebudes per la Generalitat, associat per una part a una major participació dels ens locals en els tributs estatals d'aquella pressupostada (259 milions d'euros mes), i per una altra, de transferències de l'Estat no associades al model de finançament.

L'increment no previst de 381 milions de transferències de capital rebudes per la Generalitat, si bé en aquest cas respon al fet que moltes de les transferències de la Unió Europea es consignen en els pressupostos amb unes quantitats simbòliques pel desconeixement que es té d'aquest ingrés.

L'increment no previst de 254 milions en impostos directes, associats principalment a l'impost de successions i donacions (185,3 milions d'excés) i l'impost sobre el patrimoni (49 milions més dels previstos).

I a l'increment no previst de 232 milions d'euros en impostos indirectes, associats principalment a l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats (189,5 milions d'excés) i en menor mesura a l'impost de sobre determinats mitjans de transport (54,6 milions d'euros més dels previstos).

En el cas de les operacions financeres, els menors ingressos dels pressupostats tenen com a origen l'endarreriment de l'aprovació per part de l'Estat del Pla d'endeutament del 2006.

En l'estat d'execució dels pressupostos 2006 en l'àmbit de l'Administració Pública de la Generalitat els ingressos es situen un 1,6% per sobre de les previsions.

TAULA 46. PRESSUPOST D'INGRESSOS PER CAPÍTOLS I LIQUIDACIÓ. GENERALITAT DE CATALUNYA 2005-2006

Unitats: milions d'euros.

	2005		2006		Desviació		Var. liquidat 05-06
	Pressu-post	Liquidat ¹	Pressu-post	Liquidat ¹	2005	2006	
1. Impostos directes	4.918	5.000	5.558	5.812	1,7%	4,6%	16,2%
2. Impostos indirectes	8.551	8.697	9.594	9.825	1,7%	2,4%	13,0%
3. Taxes, béns i altres ing.	522	544	556	506	4,3%	-9,1%	-7,1%
4. Transferències corrents	5.348	5.635	6.211	6.770	5,3%	9,0%	20,2%
5. Ingressos patrimonials	9	8	48	25	-8,3%	-47,6%	216,8%
6. Alien. inversions reals	0	3	0	2	-	-	-28,3%
7. Transferències capital	221	616	234	615	178,7%	163,0%	-0,1%
8. Var. actius financers	0	2	0	1	-	-	-61,1%
9. Var. passius financers	1.948	2.831	1.723	760	45,3%	-55,9%	-73,2%
Ingressos corrents	19.348	19.885	21.968	22.938	2,8%	4,4%	15,4%
Ingressos de capital	221	619	234	617	179,9%	163,8%	-0,3%
Ingressos oper. financeres	1.948	2.833	1.723	761	45,4%	-55,8%	-73,2%
TOTAL	21.517	23.337	23.924	24.316	8,5%	1,6%	4,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya.

(1) Drets liquidats.

Els Ingressos vinculats al sistema de finançament autonòmic

Els ingressos de la Generalitat de Catalunya estan determinats pel model de finançament autonòmic vigent des de l'any 2002⁴² al qual cal afegir els recursos per al finançament de la sanitat aprovats a partir de la Conferència de Presidents de 10 de setembre de 2005.

L'exercici 2006 (veure taula 47) el model de finançament autonòmic aporta a la Generalitat 19.177 milions d'euros, el 86,4% de tots els recursos del subsector Generalitat de Catalunya, percentatge que ha anat incrementat progressivament des del 2004 quan significaven el 80,9% de tots els recursos.

Entre el 2004 i el 2006 el creixement, en 4.381,8 milions d'euros, que experimenta l'ingrés associat al model de finançament autonòmic s'explica en un 84% per l'evolució dels ingressos tributaris, i en un 16% pels ingressos derivats de transferències de l'administració central, amb una aportació del 10% del Fons de suficiència.

En l'exercici 2006 el model de finançament autonòmic aporta el 86,4% dels recursos executats del subsector Generalitat. Percentatge que ha anat incrementat progressivament des del 2004.

TAULA 47. EVOLUCIÓ DELS INGRESSOS DE LA GENERALITAT VINCULATS AL SISTEMA DE FINANÇAMENT AUTONÒMIC. DRETS LIQUIDATS. CATALUNYA 2004-2006.

Unitats: milions d'euros i percentatges.

	2004	2005	2006	2004-05	2005-06
Tributs cedits i tram hidrocarburs minorista	3.854	4.622	5.421	19,9%	17,3%
Participacions en impostos estatals	8.053	8.926	9.875	10,8%	10,6%
Liquidació tram autonòmic + liquidació impostos especials	378	407	475	7,6%	16,7%
Liquidació pendents IVA	-	67	186	-	177,7%

⁴² Aprovat per la Llei orgànica 7/2001, de 27 de desembre, de modificació de la llei orgànica 8/1980 de finançament de les Comunitats Autònomes (LOFCA) i per la Llei 21/2001, de 27 de desembre, que regula les mesures fiscals i administratives del nou sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia.

Ingressos per tributs cedits i participats	12.285	14.022	15.957	14,1%	13,8%
Fons de suficiència	2.081	2.263	2.499	8,8%	10,4%
Compensació serveis estatutaris (policia)	337	388	451	15,2%	16,1%
Fons específics acord de finançament + Transferències de l'acord de finançament sanitari	57	19	160	-66,4%	734,7%
Liquidacions pendents fons suficiència i garantia sanitària	35	79	110	126,9%	39,1%
Fons de suficiència i altres Ingressos vinculats al sistema de finançament	2.510	2.750	3.220	9,6%	17,1%
Total ingressos vinculats al sistema de finançament	14.795	16.772	19.177	13,4%	14,3%

Font: elaboració pròpia a partir de dades dels pressupostos de la Generalitat i dades facilitades pel Departament d'Economia i Hisenda de la Generalitat de Catalunya.

L'execució de la despesa

L'execució de la despesa (veure taula 48) en l'exercici 2006 supera en un 4,8%, 1.215 milions d'euros, els compromisos pressupostaris. S'assoleix així un major ajust que en l'exercici 2005, any en que la despesa executada va superar les previsions pressupostàries en 2.156 milions d'euros. La major despesa de la prevista l'any 2006 respon principalment al comportament de les despeses per operacions no financeres, que superen en 1.084 milions les previsions pressupostàries, i en menor mesura a les despeses per operacions financeres que superen en 131 milions d'euros les previsions dels pressupostos.

Les desviacions del pressupost de despeses d'operacions no financeres s'expliquen principalment per:

La desviació en les transferències corrents, de 879 milions d'euros, i la desviació en les transferències de capital, de 381 milions d'euros, que són conseqüència principalment del major import del pressupostat dels ingressos per transferències, de l'Estat i la Unió Europea.

En l'estat d'execució dels pressupostos 2006 en l'àmbit de l'Administració Pública de la Generalitat les despeses superen en un 4,8% les previsions inicials.

Mentre que, les despeses de personal, les despeses de béns corrents i serveis, i les despeses financeres s'executen lleugerament per sota del previst en el pressupost.

Les desviacions del pressupost de despeses d'operacions financeres corrents s'expliquen principalment per:

Per increment, no previst inicialment, de 30 milions d'euros en aportacions de capital a empreses que no formen part del perímetre institucional del Sector Públic de la Generalitat.

I per una reducció, no prevista inicialment, de 81,4 milions d'euros d'altres passius financers.

TAULA 48. PRESSUPOST DE DESPESES PER CAPÍTOLS I EXECUCIÓ. GENERALITAT DE CATALUNYA 2004-2006

Unitats: milions d'euros.

	2005		2006		Desviació		Var. execució 05-06
	Pressu- postat	O. Recone- gudes	Pressu- postat	O. Recone- gudes	2005	2006	
1. Remuneració del personal	3.501	3.522	3.920	3.896	0,6%	-0,6%	10,6%
2. Despeses de béns corrents i serveis	968	1.003	1.189	1.154	3,6%	-3,0%	15,1%
3. Despeses financeres	441	480	491	505	9,0%	2,7%	5,1%
4. Transferències corrents	13.007	13.578	14.547	15.426	4,4%	5,7%	13,6%
5. Fons de contingència d'execució pressupostària	0	0	92	0	-	-	-
6. Inversions reals	1.373	1.259	1.370	1.332	-8,3%	-2,9%	5,8%

7. Transferències de capital	861	1.250	1.005	1.386	45,2%	27,5%	10,9%
8. Variació d'actius financeres	489	784	685	735	60,2%	6,7%	-6,3%
9. Variació de passius financers	878	1.797	624	706	104,7%	11,5%	-60,7%
Despeses corrents	17.916	18.583	20.239	20.981	3,7%	3,5%	12,9%
Despeses de capital	2.234	2.509	2.376	2.718	12,3%	12,6%	8,3%
Despeses oper. Financeres	1.367	2.580	1.309	1.440	88,8%	9,1%	-44,2%
TOTAL	21.517	23.673	23.924	25.140	10,0%	4,8%	6,2%

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya

Endeutament de la Generalitat de Catalunya

L'endeutament financer⁴³ de la Generalitat (prorratejat segons participació de la Generalitat en les empreses públiques) ha incrementat el 2006⁴⁴ en 815,7 milions d'euros, un augment del 4,7%, fins als 18.076,6 milions d'euros. Aquest increment és menor que l'experimentat en l'exercici 2005 que va ser de 1.487,9 milions d'euros, i redueix lleugerament el seu pes sobre el PIB al passar del 9,5% fins al 9,3%. Aquesta desacceleració del creixement de l'endeutament respon al comportament associat al conjunt d'entitats del sector administració pública de la Generalitat segons SEC 95 (base 2000), àmbit en que l'endeutament ha crescut només el 0,8%, mentre que l'endeutament de les empreses no SEC (base 2000) incrementa el 16,9%.

Pel que fa a l'endeutament acumulat amb altres instruments financers, modalitats d'endeutament que segons compromís del govern haurien de tendir a disminuir en contraposició a les modalitats estrictament financeres,

L'endeutament financer de la Generalitat ha incrementat el 2006 en un 4,7%. Aquest increment és menor que l'experimentat en l'exercici 2005, i redueix lleugerament el seu pes sobre el PIB català.

⁴³ No inclou els altres instruments d'endeutament com els censos, "confirming", pagament a tercers, titulització, i crèdits ICF/ICCA.

⁴⁴ Dades a 31 de desembre del 2006.

no es disposa de dades per l'exercici 2006. L'any 2005 es va assolir aquest compromís en aconseguir reduir aquestes modalitats d'endeutament per valor de 549 milions d'euros.

TAULA 49. EVOLUCIÓ DE L'ENDEUTAMENT VIU I ALTRES INSTRUMENTS FINANCERS DEL SECTOR ADMINISTRACIÓ PÚBLICA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, 2004-2006 (SEGONS SEC)

Unitats: milions d'euros i percentatges.

	2004	2005	2006
Total endeutament SEC 95 (base 2000)	12.118,0	13.053,9	13.160,4
Endeutament Empreses no SEC 95 (base 2000)	3.655,0	4.207,0	4.916,2
Total endeutament financer	15.773,0	17.260,9	18.076,6
Altres instruments financers ¹	3.170,0	2.621,0	nd
Endeutament TOTAL	18.943,0	19.881,9	nd
Endeutament financer sobre PIB Catalunya	9,4%	9,5%	9,3%
Endeutament TOTAL sobre PIB Catalunya	11,3%	11,0%	nd

Font: elaboració pròpia a partir dades del Departament d'Economia i Finances

(1) Censos, "confirming", pagaments a tercers, titulització, i crèdits ICF/ICCA

6.1.6. Compliment Pla de Sanejament

En compliment de la Llei orgànica 5/2001, de 13 de desembre, complementària de la Llei general d'estabilitat pressupostària, i com a conseqüència del dèficit pressupostari en termes SEC per l'exercici 2003 de 1.177 milions d'euros que va comportar l'aprovació dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per l'exercici 2004 en situació de dèficit en termes SEC 95, el govern de la Generalitat va aprovar⁴⁵ el Pla de sanejament pel període 2005-2008, pel qual es compromet a una reducció progressiva del dèficit no financer (en termes SEC 95 base 2005⁴⁶), fins assolir l'exercici 2008 l'equilibri pressupostari.

Les dades executades del 2005, i les pressupostades del 2006 i 2007, situen el dèficit de la Generalitat dins de les previsions del Pla de Sanejament pel període 2005-2008.

⁴⁵ En sessió del 26 d'octubre del 2004

⁴⁶ El seguiment del compliment del Pla de sanejament es realitza amb els organismes que integren la base 1995.

En la taula 50 es posa de manifest que com a resultat del Pla la Generalitat de Catalunya va tancar l'exercici 2005 amb un dèficit de 700 milions d'euros. Aquesta quantitat significa el 0,39% del PIB català, per sota del límit del 0,41% del PIB català, i just en el límit del 0,08% del PIB espanyol fixats en el Pla pel 2005.

Així mateix, les dades pressupostades⁴⁷ pels exercicis 2006 i 2007, mostren una reducció progressiva del dèficit no financer, 510,7 milions d'euros i 245,5 milions d'euros respectivament, que permet situar els dèficits dins els límits fixats pel Pla⁴⁸ del 0,28%, i del 0,14% respecte del PIB català pel 2006 i 2007, i del 0,05% i 0,02% respecte del PIB espanyol pels dos anys respectivament. En dels dos casos com a conseqüència de l'increment de l'estalvi per operacions corrents, i com a mínim en el 2007 associat, també, al modest creixement de les despeses de capital (veure taula 50).

TAULA 50. RESULTAT NO FINANCER DEL SECTOR ADMINISTRACIÓ PÚBLICA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA. ÀMBIT SEC-95 (BASE 1995). 2005-2007

Unitats: milions d'euros i percentatges.

Capítols	Liquidat 2005	Pressp. 2006	Pressp. 2007	Var. 2006-07
1. OPERACIONS CORRENTS				
1.1 Ingressos corrents	-	22.389,6	24.979,3	11,6%
1.2 Despeses corrents	-	20.626,8	22.907,5	11,1%
A = 1.1 - 1.2 Estalvi per operacions corrents	-	1.762,8	2.071,9	17,5%
2. OPERACIONS DE CAPITAL				
2.1 Ingressos de capital	-	313,8	302,7	-3,5%
2.2 Despeses de capital	-	2.494,3	2.546,8	2,1%
B = 2.1 - 2.2 Nec. Finanç. op. de capital	-	-2.180,5	-2.244,1	2,9%
C = A + B Resultat no financer	-613,0	-417,8	-172,3	-58,8%
Total ajustos SEC-95	-87,0	-92,9	-82,2	-11,5%

⁴⁷ No es disposa de la liquidació pel 2006 en termes SEC 95 (base 1995).

⁴⁸ Els límits pel 2007 han estat revisats pel Consell de Política Fiscal i Financera durant el 2006 fent-los lleugerament més restrictius, inicialment el límit de dèficit respecte el PIB espanyol era del 0,03%.

Necessitat/Capacitat de finançament SEC -95 (base 95)	-700,0	-510,7	-254,5	-50,2%
Dèficit SEC-95 (base 95) / PIB Catalunya	-0,39%	-0,26%	-0,12%	
Dèficit SEC-95 (base 95) / PIB Espanya	-0,08%	-0,05%	-0,02%	

Font: Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2007.

6.2. LES ADMINISTRACIONS LOCALS CATALANES

En el període 2003-2005⁴⁹ els pressupostos de les administracions locals mostren una relativa estabilitat pel que fa al pes dels tres nivells administratius. Els ajuntaments gestionen el 86% de la despesa, les diputacions el 9,6%, i els consells comarcals el 4,5% restant, amb una lleuger guany de pes relatiu d'aquests darrers en detriment de les diputacions.

En termes conjunts aquestes administracions financien la seva despesa, al llarg d'aquests tres anys, un 53,5% amb ingressos propis, un 39,8% amb transferències rebudes, i 6,6% amb operacions financeres, que majoritàriament responen al recurs a l'endeutament.

La despesa total dels ajuntaments ha increment entre el 2003 i el 2005 en una taxa anual acumulativa de l'11,1%, la despesa de les diputacions en una taxa del 5,8%, i els consells comarcals en una taxa anual acumulativa del 15%.

En els anys 2003-2005 els pressupostos de les administracions locals mostren una relativa estabilitat pel que fa al pes dels tres nivells administratius.

6.2.1. Els pressupostos dels ajuntaments

Els ajuntaments de Catalunya preveuen una despesa pel 2005 de 7.495 milions d'euros, que significa el 4,1% del PIB català, pes que es manté relativament estable en els anys 2003-2005.

En aquests període els ajuntaments obtenen el 60,1% dels seus recursos a partir d'ingressos propis, amb un pes predominant dels impostos directes, el 32,8% del total d'ingressos, i de les taxes i altres ingressos, el 18,1% del total. Per la seva part, les transferències, corrents i de capital, aporten el 33,1% dels recursos, i les operacions financeres (el recurs a l'endeutament) el 6,9%.

La despesa total dels ajuntaments ha incrementat entre el 2003 i el 2005 a una taxa anual acumulativa de l'11,1%.

⁴⁹ Darrer any disponible amb dades facilitades pel departament de Governació de la Generalitat de Catalunya.

L'estructura de la despesa es manté també relativament estable en aquest tres anys, si bé amb un moderat guany progressiu de les despeses de capital (principalment per operacions d'inversió real), que representen el 27,4% de la despesa, en detriment del pes relatiu de les despeses de personal, que en mitjana signifiquen el 23,4% de la despesa. Les transferències corrents (a famílies, i institucions sense ànim de lucre, a empreses de les entitats locals i a mancomunitats de municipis) es mantenen en el 13,6% de la despesa.

L'increment dels ingressos corrents per sobre de la despesa corrent permet als ajuntaments de Catalunya millorar, entre el 2003 i el 2005, l'estalvi brut per operacions corrents. Tot i així, el major esforç en despeses de capital, que creixen a una taxa anual acumulativa del 15,3%, ha generat una situació pressupostària de necessitat de finançament de 27,5 milions d'euros el 2004 i de 14,2 milions d'euros l'exercici 2005.

El major esforç en despeses de capital dels ajuntaments, ha generat una situació pressupostària de necessitat de finançament el 2004 i el 2005.

TAULA 51. EVOLUCIÓ DELS PRESSUPOSTOS DELS AJUNTAMENTS A CATALUNYA, 2003-2005

Unitats: milers d'euros i percentatges.

	2003	2004	2005 ¹	Var. 2004-05
Impostos directes	2.134.214	2.161.696	2.402.947	11,2%
Impostos indirectes	186.920	227.101	319.615	40,7%
Taxes i altres ingressos	1.044.370	1.238.122	1.432.643	15,7%
Transferències corrents	1.634.029	1.887.897	1.897.161	0,5%
Ingressos patrimonials	121.861	111.337	115.615	3,8%
Ingressos corrents	5.121.394	5.626.154	6.167.980	9,6%
Alienació inversions reals	231.123	247.099	323.464	30,9%
Transferències capital	366.402	463.974	519.054	11,9%
Ingressos de capital	597.524	711.073	842.518	18,5%
Variació actius financers	5.340	2.675	4.772	78,4%
Variació passius financers	355.625	533.269	514.139	-3,6%
Ingressos operacions financeres	360.966	535.944	518.911	-3,2%
Resultat global	6.079.884	6.873.171	7.529.409	9,5%
	2003	2004	2005 ¹	Var. 2004-05
Remuneració de personal	1.526.398	1.654.520	1.788.505	8,1%
Despeses de béns. corr. i serveis	1.529.577	1.741.938	1.902.859	9,2%

Despeses financeres	210.687	182.864	167.280	-8,5%
Transferències corrents	825.674	920.857	1.022.472	11,0%
Despeses corrents	4.092.336	4.500.179	4.881.117	8,5%
Inversions reals	1.441.195	1.705.242	1.974.154	15,8%
Transferències capital	170.938	159.281	169.444	6,4%
Despeses de capital	1.612.133	1.864.523	2.143.598	15,0%
Variació actius financers	13.443	12.732	11.201	-12,0%
Variació passius financers	356.040	478.880	459.544	-4,0%
Despeses operacions financeres	369.483	491.612	470.745	-4,2%
Resultat global	6.073.952	6.856.313	7.495.460	9,3%

Font: Direcció General d'Administració Local, Departament de Governació.

(1) dades provisionals.

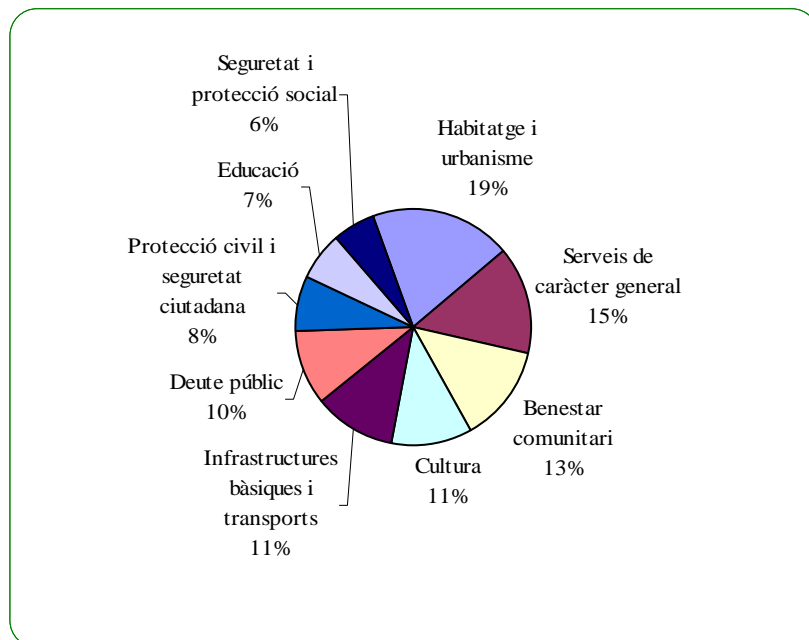
Els ajuntaments, en mitjana dels anys 2004 i 2005, destinen principalment els seus recursos en tres grans àrees de despesa: el 51% dels seus recursos a l'àrea de despesa de producció de béns de caràcter social; el 14% dels recursos a serveis de caràcter general; i l'11,2% a producció de béns de caràcter econòmic.

Per polítiques de despesa destaquen, per ordre d'importància (veure gràfic 34), la despesa en habitatge i urbanisme, amb el 19% dels recursos, la despesa en benestar comunitari, amb el 13% dels recursos, la cultura, amb l'11%, i les infraestructures bàsiques i de transport amb l'11%.

Els ajuntaments, en mitjana dels anys 2004 i 2005, destinen principalment els seus recursos la despesa en habitatge i urbanisme, a la despesa en benestar comunitari, a la cultura, i a les infraestructures.

GRÀFIC 34. DISTRIBUCIÓ DE LA DESPESA DELS
AJUNTAMENTS EN LES PRINCIPALS POLÍTIQUES DE DESPESA.
CATALUNYA 2004-2005

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia amb dades dels Pressupostos de la generalitat 2007.

Nota: els percentatges de despesa s'obtenen com a mitjana dels pressupostos liquidats del 2004 i les previsions pressupostàries pel 2005.

6.2.2. Els pressupostos de les diputacions provincials

Les diputacions provincials preveuen una despesa pel 2005 de 809,1 milions d'euros, que significa el 0,4% del PIB català, pes que es manté relativament estable en els anys 2003-2005.

Les diputacions obtenen, en aquest període la majoria dels seus recursos, el 78%, a partir de les transferències corrents i de capital, mentre que els ingressos propis signifiquen el 15,1% dels recursos, si bé en els pressupostos del 2005 incrementen fins el 24,4%, exercici en que es doblen els ingressos

La despesa total de les diputacions provincials ha incrementat entre el 2003 i el 2005 a una taxa anual acumulativa del 5,8%.

per imposició directe. Per la seva part, les operacions financeres (el recurs a l'endeutament) aporten, en els tres anys esmentats, el 7% dels recursos.

L'estructura de la despesa es manté també relativament estable en aquest tres anys, si bé amb un guany progressiu de les despeses de capital, que representen el 18,7% de la despesa en mitjana del període, en detriment en aquest cas del pes relatiu de les transferències corrents (destinades principalment a ajuntaments, consorcis, i famílies i institucions sense ànim de lucre) que passen de significar el 36,7% l'any 2003 al 29,3% l'exercici 2005. Les despeses de personal es mantenen prop del 25% de la despesa en el conjunt dels tres anys.

L'increment dels ingressos corrents i la contenció de la despesa corrent (tant per la caiguda de la despesa en interessos com de les transferències corrents) permet a les diputacions de Catalunya millorar, entre el 2003 i el 2005, l'estalvi brut per operacions corrents. Així, tot i el major esforç en despeses de capital, que creixen a una taxa anual acumulativa del 23%, s'ha generat una situació d'equilibri pressupostari pel el 2004, i una necessitat de finançament d'1,3 milions d'euros l'exercici 2005.

El major esforç en despeses de capital de les diputacions provincials ha generat una situació pressupostària de necessitat de finançament el 2005.

TAULA 52. EVOLUCIÓ DELS PRESSUPOSTOS DE LES DIPUTACIONS PROVINCIALS A CATALUNYA, 2004-2005

Unitats: milers d'euros i percentatges.

	2003	2004	2005 ¹	Var. 2004-05
Impostos directes	67.806	42.675	109.747	157,2%
Impostos indirectes	0	0	70.015	
Taxes i altres ingressos	10.582	9.040	9.041	0,0%
Transferències corrents	583.658	636.815	549.194	-13,8%
Ingressos patrimonials	7.426	6.967	7.468	7,2%
Ingressos corrents	669.472	695.498	745.464	7,2%
Alienació inversions reals	5.149	2.470	1.400	-43,3%
Transferències capital	150	3.647	300	-91,8%
Ingressos de capital	5.299	6.117	1.700	-72,2%
Variació actius financers	6.232	5.405	6.352	17,5%
Variació passius financers	41.942	44.200	55.600	25,8%
Ingressos operacions financeres	48.174	49.605	61.952	24,9%
Resultat global	722.945	751.221	809.116	7,7%

	2003	2004	2005 ¹	Var. 2004-05
Remuneració de personal	175.703	190.307	202.141	6,2%
Despeses de béns. corr. i serveis	92.150	98.823	109.986	11,3%
Despeses financeres	24.872	25.239	18.518	-26,6%
Transferències corrents	265.553	258.458	237.127	-8,3%
Despeses corrents	558.278	572.827	567.771	-0,9%
Inversions reals	46.110	58.205	63.284	8,7%
Transferències capital	73.348	70.414	117.364	66,7%
Despeses de capital	119.458	128.620	180.648	40,5%
Variació actius financers	5.270	5.420	5.550	2,4%
Variació passius financers	39.939	44.354	55.146	24,3%
Despeses operacions financeres	45.209	49.774	60.696	21,9%
Resultat global	722.945	751.221	809.116	7,7%

Font: Direcció General d'Administració Local, Departament de Governació.

(1) dades provisionals.

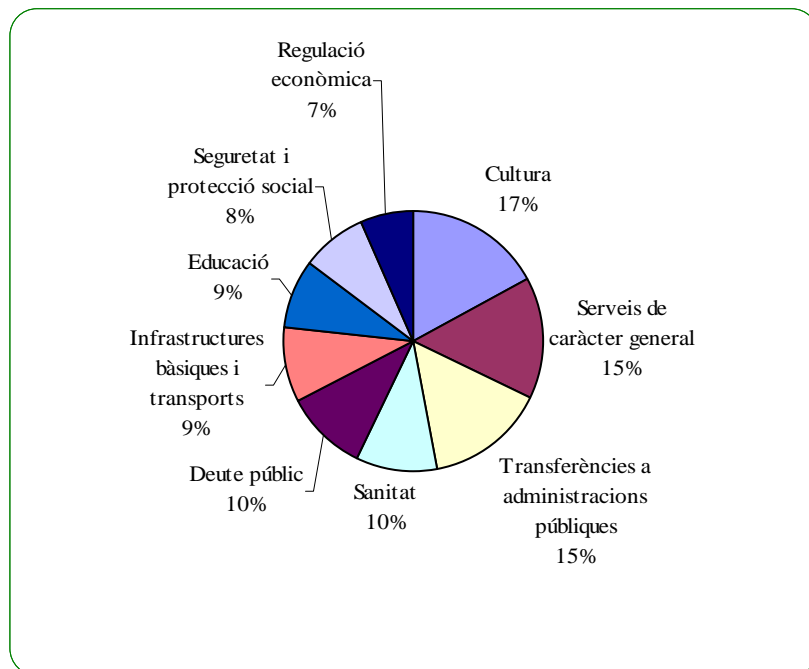
Les diputacions, en mitjana dels anys 2004 i 2005, destinen principalment els seus recursos en quatre grans àrees de despesa: el 43% dels seus recursos a l'àrea de despesa de producció de béns de caràcter social; el 14% dels recursos a la producció de béns de caràcter econòmic; el 13% a serveis de caràcter general; i el 12% a transferències a administracions públiques.

Per polítiques de despesa destaquen, per ordre d'importància (veure gràfic 35), la despesa en cultura, amb el 14% dels recursos, la sanitat amb el 10%, les infraestructures bàsiques i de transport i educació, amb el 9% cada una, la despesa en seguretat i protecció social, amb el 8%, i regulació econòmica, amb el 7%.

Les diputacions, en mitjana dels anys 2004 i 2005, destinen principalment els seus recursos en cultura, sanitat, infraestructures bàsiques i de transport, educació, seguretat i protecció social, i regulació econòmica.

**GRÀFIC 35. DISTRIBUCIÓ DE LA DESPESA DE LES
DIPUTACIONS EN LES PRINCIPALS POLÍTIQUES DE DESPESA.
CATALUNYA 2004-2005**

Unitats: percentatges.

Font: elaboració pròpia amb dades dels Pressupostos de la generalitat 2007.

Nota: els percentatges de despesa s'obtenen com a mitjana dels pressupostos liquidats del 2004 i les previsions pressupostàries pel 2005.

6.2.3. Els pressupostos dels consells comarcals

Els consells comarcals gestionen una despesa el 2005 de 420,2 milions d'euros, que significa el 0,2% del PIB català, pes que es manté estable en els anys 2003-2005.

Les diputacions obtenen, en aquest període la majoria dels seus recursos, el 87,5%, a partir de les transferències corrents i de capital, mentre que els ingressos propis signifiquen l'11,5% dels recursos. Per la seva part, les

La despesa total dels consells comarcals ha incrementat entre el 2003 i el 2005 a una taxa anual acumulativa del 15%.

operacions financeres (el recurs a l'endeutament) és marginal i aporta, en els tres anys esmentats, l' 1% dels recursos.

L'estructura de la despesa es manté també relativament estable en aquest tres anys, amb un pes relatiu de les despeses de capital, del 32,2%, mentre que les despeses de personal signifiquen el 16,6% de la despesa, i les despeses en transferències corrents el 14,2%.

Malgrat mantenir una situació d'estalvi per operacions corrents, el resultat comptable dels consells comarcals ha empitjorat lleugerament al llarg d'aquest tres anys, amb una necessitat de finançament d'1 milió d'euros el 2004 i de 2,2 milions d'euros l'exercici 2005.

Malgrat mantenir una situació d'estalvi per operacions corrents, el resultat comptable dels consells comarcals ha empitjorat lleugerament al llarg d'aquest tres anys.

TAULA 53. EVOLUCIÓ DELS PRESSUPOSTOS DELS CONSELLS COMARCALS A CATALUNYA, 2003-2004

Unitats: milers d'euros i percentatges.

	2003	2004	2005 ¹	Var. 2004-05
Impostos directes	-	-	-	-
Impostos indirectes	-	-	-	-
Taxes i altres ingressos	32.967	35.672	45.055	26,3%
Transferències corrents	180.061	203.728	228.346	12,1%
Ingressos patrimonials	3.021	3.587	3.561	-0,7%
Ingressos corrents	216.049	242.987	276.962	14,0%
Alienació inversions reals	50	0	23	-
Transferències capital	99.737	89.432	138.382	54,7%
Ingressos de capital	99.787	89.432	138.405	54,8%
Variació actius financers	139	49	58	18,6%
Variació passius financers	1.889	3.671	4.740	29,1%
Ingressos operacions financeres	2.028	3.720	4.798	29,0%
Resultat global	317.865	336.139	420.164	25,0%
	2003	2004	2005 ¹	Var. 2004-05
Remuneració de personal	52.916	58.387	66.204	13,4%
Despeses de béns. corr. i serveis	109.680	129.924	146.332	12,6%
Despeses financeres	1.140	878	963	9,7%
Transferències corrents	45.594	49.287	57.308	16,3%

Despeses corrents	209.330	238.475	270.807	13,6%
Inversions reals	43.906	36.656	53.526	46,0%
Transferències capital	61.925	58.273	93.281	60,1%
Despeses de capital	105.831	94.929	146.807	54,6%
Variació actius financers	57	44	48	9,0%
Variació passius financers	2.647	2.301	2.502	8,7%
Despeses operacions financeres	2.704	2.346	2.550	8,7%
Resultat global	317.865	335.750	420.164	25,1%

Font: Direcció General d'Administració Local, Departament de Governació.

(1) dades provisionals.

6.3. EL SECTOR PÚBLIC CENTRAL

6.3.1. Les inversions del sector públic a Catalunya

La inversió real pressupostada i regionalitzada⁵⁰ per l'Estat l'any 2006 ha estat de 19.743,8 milions d'euros, el 10,9% més que en l'exercici 2005. D'aquesta inversió Catalunya té pressupostats 2.878 milions, amb un increment del 3,3% respecte del 2006. Aquesta dada significa el 14,6% del total de la inversió regionalitzada, i situa a Catalunya com a la segona CCAA receptora en termes absoluts després d'Andalusia.

En termes per càpita, en el conjunt de les CCAA, la inversió real regionalitzada és l'any 2006 de 442 euros per habitant. Mentre que la inversió real regionalitzada a Catalunya significa una despesa de 403 euros per càpita, incrementant l'1,2% respecte del 2005 i situant Catalunya en la posició tretzena entre les CCAA, i rebent el 8,7% menys que la mitjana per càpita espanyola.

La inversió real i regionalitzada pressupostada de l'Estat a Catalunya creix el 2006 un modest 3,3%. I s'accentua el diferencial negatiu en termes per càpita respecte de la mitjana espanyola.

⁵⁰ Inversió real regionalitzada prevista per l'Estat, els seus organismes autònoms, i ens públics, empreses públiques i entitats gestores de la Seguretat Social. Aquest concepte computa aquella part de la despesa en inversió del capítol 6 dels pressupostos susceptible de ser territorialitzada, el 76% de tot el capítol 6 en mitjana dels darrers 10 anys, i no té en compte el capítol 7 de transferències de capital.

Els pressupostos de l'Estat per l'exercici 2007 mantenen la mateixa tendència que el 2006, amb un increment de la inversió real regionalitzada del 8,1%, fins als 21.340,2 milions d'euros, dels quals Catalunya percebria 2.957,7 milions d'euros, amb un increment del 2,8%. Aquesta dada situaria la inversió real per càpita a Catalunya en 410 euros per habitant l'any 2007, el 13,4% menys que en la mitjana espanyola.

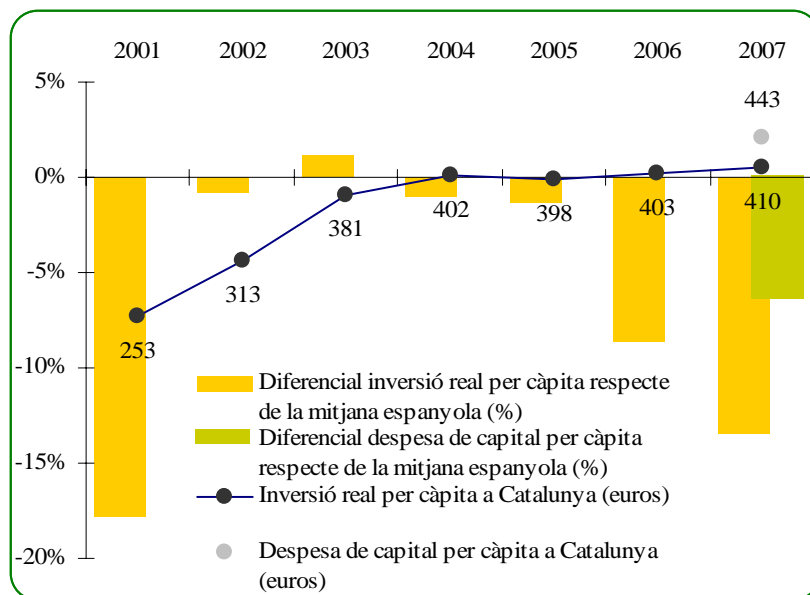
De totes maneres, cal tenir present que en previsió del compliment de la disposició addicional tercera del nou Estatut de Catalunya, els pressupostos Generals de l'Estat del 2007 estimen que la quantitat que s'ha de destinar des de l'Estat per finançar inversions en infraestructures a Catalunya és de 3.195 milions d'euros, quantitat que a més de les inversions reals, els 2.957,7 milions d'euros, també computa les transferències de capital i altres conceptes. Tenint en compte aquest concepte més ampli, la despesa de capital per càpita prevista en els pressupostos de l'Estat pel 2007 a Catalunya és de 443 euros per habitant, xifra que és el 6,4% inferior a la mitjana d'inversió real regionalitzada per càpita del conjunt d'Espanya.

Per tant, malgrat que els increments de despesa en inversió real regionalitzada per càpita dels pressupostos de l'Estat a Catalunya accentuarien la tendència iniciada el 2004 d'allunyament de la mitjana d'inversió real per càpita del conjunt de CCAA, quan es computa el conjunt de la despesa de capital per càpita els pressupostos del 2007 reduirien la distància respecte la mitjana d'inversió real regionalitzada per càpita del conjunt d'Espanya (veure gràfic 36).

Els pressupostos de l'Estat pel 2007, accentuen el diferencial d'inversió real per càpita a Catalunya, si bé en termes de despesa de capital per càpita millora.

GRÀFIC 36. INVERSIÓ PER CÀPITA PRESSUPOSTADA DE L'ESTAT A CATALUNYA EN RELACIÓ A LA MITJANA ESPANYOLA. 2000-2007

Unitats: percentatges i euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya.

El conjunt de la inversió regionalitzada pressupostada de l'Estat a Catalunya en el període 2001-2007 ha anat destinada, majoritàriament (el 71,6% del total), a determinades infraestructures del transport d'abast estatal, que es reparteixen entre les empreses de transport terrestre⁵¹ (el 47% del total), AENA (el 16,8% del total), i Ports de l'Estat (el 7,9% del total).

Pel que fa al compliment dels compromisos pressupostaris el nivell d'execució de les obres pressupostades pel Ministeri de Foment, l'any 2005⁵², es va situar en el 75,3%, molt lleugerament per sobre de la mitjana d'execució del període 2001-2004 que va ser del 73%. Cal tenir en compte que aquest Ministeri administra durant aquest període gairebé el 85% de la

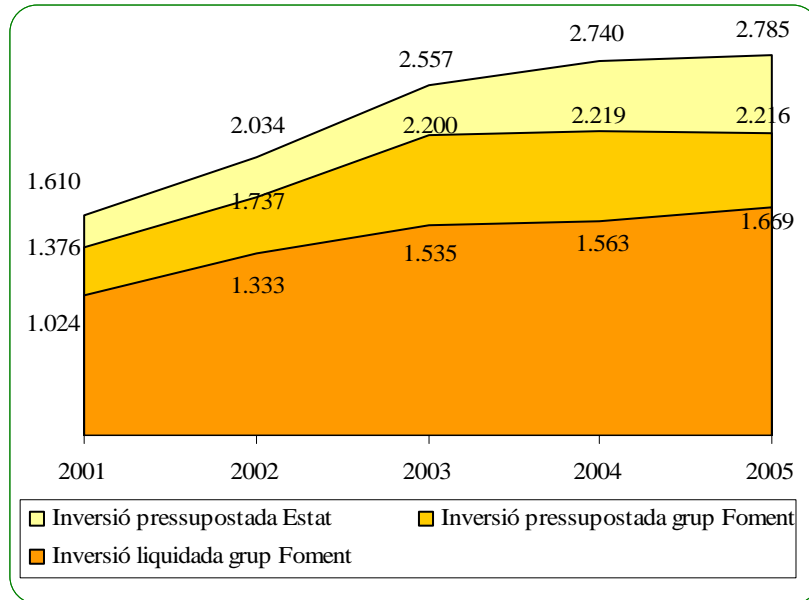
⁵¹ ADIF, SEITSA, RENFE-operadora, i les antigues, RENFE i GIF.

⁵² Darrera dada disponible.

inversió regionalitzada a Catalunya de l'Estat, i que l'any 2005 aquest percentatge va ser del 79,6% (veure gràfic 37).

GRÀFIC 37. INVERSIÓ PRESSUPOSTADA I LIQUIDADA A CATALUNYA 2001-2005

Unitats: milions d'euros.

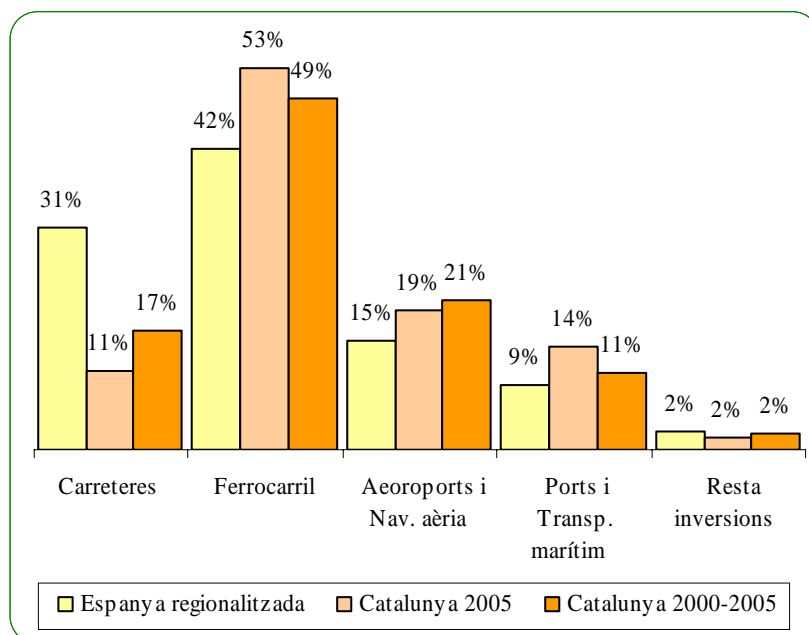
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya.

Finalment, es constata que el 2005 s'accentua la major concentració, que en la mitjana espanyola, de la inversió regionalitzada liquidada pel grup Foment a Catalunya, en tres tipus d'infraestructures. Així, les inversions ferroviàries representen el 53% del total; aeroports i navegació aèria representa el 19%; i en menor mesura ports i transport marítim representa el 14%.

El 2005 s'accentua la major concentració, que en la mitjana espanyola, de la inversió regionalitzada liquidada pel grup Foment a Catalunya, en inversions ferroviàries, aeroports i navegació aèria, i ports i transport marítim.

GRÀFIC 38. DISTRIBUCIÓ PER TIPUS D'INFRAESTRUCTURA DE LA INVERSIÓ LIQUIDADA DEL GRUP FOMENT A CATALUNYA. 2000-2005 I 2005.

Unitats: percentatges.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Economia i Finances de la Generalitat de Catalunya

6.3.2. La recaptació dels tributs estatals a Catalunya

Les dades de recaptació tributària⁵³ de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) permeten fer una primera aproximació de l'evolució dels ingressos tributaris al territori català tant de l'Estat, a través de les delegacions de l'AEAT, com de la Generalitat de Catalunya.

L'any 2006 la recaptació tributària a Catalunya (veure taula 54) manté el ritme expansiu de l'any 2005 i ascendeix a 43.064,5 milions d'euros amb un creixement del 13,3%, que és 5,4 punts percentuals superior al creixement nominal del PIB català. Aquesta evolució respon principalment a l'ampliació que han experimentat les base imposables, ja que els canvis normatius que afecten tant a la recaptació del 2005 i 2006 han anat, principalment, en la direcció d'incrementar devolucions i rebaixar els tipus impositius.

Els ingressos tributaris recaptats per les delegacions de l'AEAT ascendeixen fins a 37.280 milions d'euros, el 13,1% superior al 2005, mentre que la Generalitat de Catalunya té uns ingressos tributaris de 5.150,5 milions d'euros, el 16,7% superior al 2005. En els dos casos superen els creixements del 2005.

Dels impostos recaptats per les delegacions de l'AEAT destaquen l'evolució de l'IRPF, amb un creixement del 14,6%, enfront el creixement de l'11,1% el 2005, l'impost de societats, amb un creixement del 20,7%, enfront el creixement del 15,4% el 2005. Mentre que l'IVA, desaccelera el seu creixement amb un increment del 7,6%, proper al creixement nominal del PIB català. Els impostos especials experimenten també un destacat creixement del 22,2%.

L'evolució positiva de l'IRPF respon, al menys a nivell del conjunt d'Espanya, per una banda a l'increment del 10% de les rendes brutes declarades, principalment per l'increment del 30% de les rendes del capital i els guanys patrimonials, i en menor mesura pel creixement del 9% de les masses de salaris i de pensions. I per una altra, per l'increment del tipus efectiu com a conseqüència de la incompleta deflactació dels paràmetres tributaris amb la inflació prevista (en lloc de la real).

La recaptació tributària en el territori de Catalunya el 2006 incrementa lleugerament el ritme de creixement dels dos darrers anys.

La recaptació de l'Estat a Catalunya creix el 13,1%. Destaquen pel seu creixement l'IRPF, l'impost de societats, i els impostos especials.

⁵³ Les dades de recaptació tributària d'aquest epígraf estan expressades en termes de caixa, per tant s'entén la recaptació líquida aplicada, que s'obté com a diferència entre la recaptació bruta aplicada i les devolucions pagades, i per tant inclou ingressos del pressupost corrent i els corresponents a exercicis tancats. Aquest criteri comptable difereix del concepte de drets liquidats o reconeguts, en el qual es recullen els drets pendents de cobrament de l'exercici i s'exclou els drets procedents de pressupostos tancats.

El creixement en l'impost de societats és conseqüència de la fortalesa dels comptes de resultats de les empreses. De fet, tant a efectes de la tributació del 2005 com del 2006, els canvis introduïts en l'impost suposen increments de les deduccions per despeses de personal investigador, d'adquisició de patents llicències i disseny, i per inversió; increment de les deduccions per fomentar les tecnologies de la informació i comunicació per les PIMES; i incentius fiscals per les empreses de reduïda dimensió.

Pel que fa a l'IVA, el seu creixement, encara que més moderat que el 2005, respon pel conjunt d'Espanya a l'increment del 9,6% de la despesa final subjecte a l'impost, tant per l'increment dels preus com del seu component real, especialment en el component de nou habitatge. Aquest increment de la despesa ha anat associada al creixement de la renda bruta de les famílies i al seu major recurs a l'endeutament. Des de la perspectiva normativa, els canvis més significatius pel 2006, són la reduïda del tipus del 16% al 7% pels serveis de radiodifusió digital i televisió digital, i l'increment per devolucions d'ingressos indeguts, com a conseqüència d'una sentència del TJCE de 6 d'octubre del 2006.

En el cas dels impostos especials el fet de no disposar de la desagregació per components fa difícil la seva explicació, i més tenint en compte que a nivell del conjunt d'Espanya, aquest impostos creixen el 2006 en un moderat 3,2%.

Pel que fa als impostos recaptats per la Generalitat de Catalunya, destaquen el 2006 l'evolució de l'impost sobre transmissions patrimonials, i l'impost sobre actes jurídics documents, que amb creixements propers al 19% mantenen els increments del 2005, encara relacionats amb el ritme expansiu del mercat immobiliari; l'evolució de l'impost sobre el patrimoni, que accelera el creixement del 2005, amb un increment del 19,1%; mentre que l'impost sobre successions i donacions manté el creixement del 2005 amb un increment del 14,5%.

La recaptació de la Generalitat a Catalunya creix el 14,6%. Destaquen pel seu creixement l'impost de successions i donacions, l'impost sobre el patrimoni, i els impostos de TPAJD.

TAULA 54. RECAPTACIÓ TRIBUTÀRIA DE L'ADMINISTRACIÓ CENTRAL I LA GENERALITAT A CATALUNYA. 2004-2006.

Unitats: milers d'euros i percentatges.

	2004	2005	2006	2004-05	2005-06
Delegacions AEAT (A)	29.346.337	32.959.294	37.280.019	12,3%	13,1%
<i>Impostos directes</i>	<i>16.158.657</i>	<i>18.219.854</i>	<i>21.256.807</i>	<i>12,8%</i>	<i>16,7%</i>
IRPF	10.382.302	11.536.397	13.215.488	11,1%	14,6%
Societats	5.578.579	6.435.778	7.768.911	15,4%	20,7%
Imposts s/ Renda no Residents	193.664	241.906	263.815	24,9%	9,1%
Altres impostos directes	4.112	5.773	8.593	40,4%	48,8%
<i>Impostos indirectes</i>	<i>13.057.666</i>	<i>14.609.852</i>	<i>15.868.517</i>	<i>11,9%</i>	<i>8,6%</i>
IVA	11.388.588	12.502.067	13.451.482	9,8%	7,6%
Especials	776.938	1.091.260	1.333.469	40,5%	22,2%
Alcohols	200.783	204.580	nd.	1,9%	nd.
Hidrocarburs	499.655	532.994	nd.	6,7%	nd.
Labors del tabac	7.078	26.221	nd.	270,5%	nd.
Electricitat	69.424	327.462	nd.	371,7%	nd.
Tràfic exterior	546.234	652.094	707.152	19,4%	8,4%
Impost s/ Primes d'assegurances i altres	345.906	364.431	376.414	5,4%	3,3%
Taxes i altres ingressos tributaris	130.014	129.588	154.695	-0,3%	19,4%
Govern autonòmic (B)	3.797.194	4.412.745	5.150.531	16,2%	16,7%
<i>Impostos directes</i>	<i>760.677</i>	<i>856.966</i>	<i>996.257</i>	<i>12,7%</i>	<i>16,3%</i>
Successions i donacions	485.377	553.658	633.912	14,1%	14,5%
Patrimoni	275.300	303.308	362.345	10,2%	19,5%
<i>Impostos indirectes</i>	<i>2.695.126</i>	<i>3.221.180</i>	<i>3.829.728</i>	<i>19,5%</i>	<i>18,9%</i>
Transmissions patrimonials	1.535.805	1.825.285	2.173.188	18,8%	19,1%
Actes jurídics documentats	1.159.321	1.395.895	1.656.540	20,4%	18,7%

Taxa del joc	341.391	334.599	324.546	-2,0%	-3,0%
Total A+B	33.143.531	37.372.039	42.430.550	12,8%	13,5%
Sobre determinats mitjans de transport	279.773	328.552	333.822	17,4%	1,6%
Sobre vendes minoristes deter. hidrocarburs	169.202	306.076	300.176	80,9%	-1,9%
Total	33.592.506	38.006.667	43.064.549	13,1%	13,3%
Impostos directes	16.919.334	19.076.820	22.253.064	12,8%	16,6%
Impostos indirectes	16.201.767	18.465.660	20.332.243	14,0%	10,1%
Taxes i altres ingressos tributaris	471.405	464.187	479.241	-1,5%	3,2%
Total	33.592.506	38.006.667	43.064.549	13,1%	13,3%

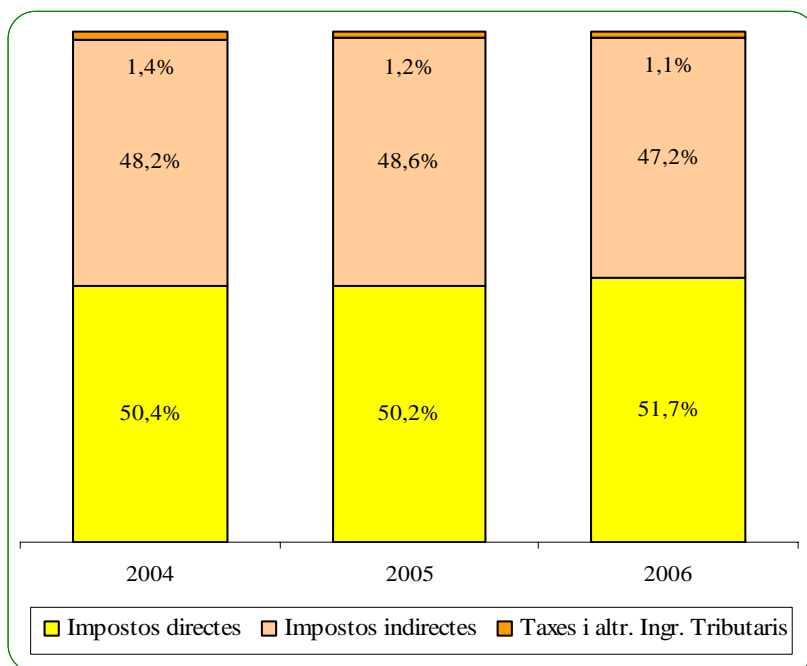
Font: Informe mensual de recaptació tributària, Agència Estatal d'Administració Tributària i dades facilitades pel Departament d'Economia i Finances de la generalitat de Catalunya.

En conjunt, la composició de la recaptació tributària a Catalunya entre impostos directes, indirectes, i taxes i altres ingressos tributaris es manté relativament estable els darrers tres anys. De forma, que l'exercici 2006 el 51,7% dels ingressos tributaris s'obtenen de la imposició directe, el 47,2% dels ingressos de la imposició indirecta, mentre que l'1,1% restants provenen de taxes i altres ingressos tributaris (veure gràfic 39).

L'exercici 2006, el 51,7% dels ingressos tributaris de l'Estat i la Generalitat a Catalunya s'obtenen de la imposició directe, i el 47,2% de la imposició indirecta.

GRÀFIC 39. DISTRIBUCIÓ DELS INGRESSOS TRIBUTARIS A CATALUNYA. CATALUNYA 2004-2006

Unitats: percentatges.

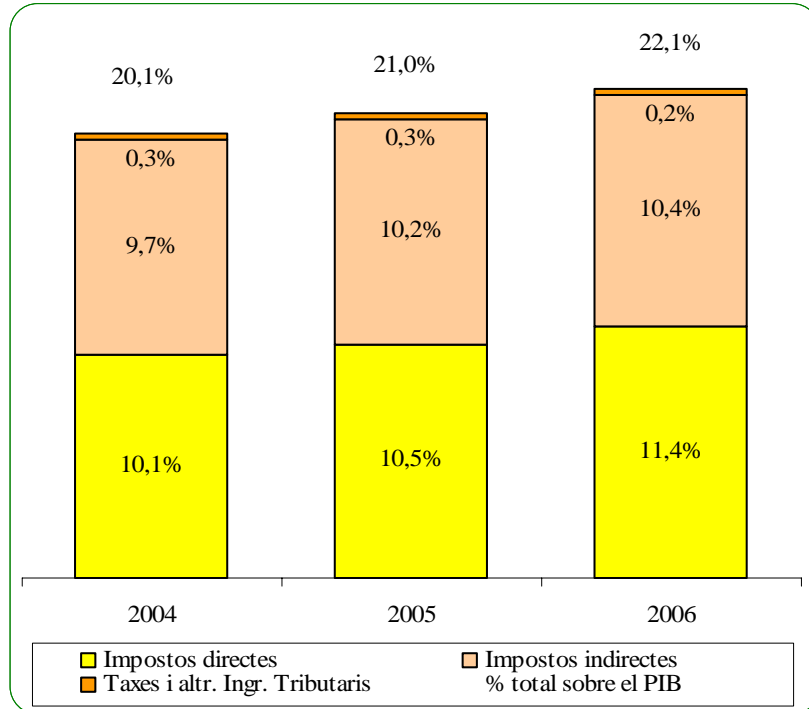
Font: Informe mensual de recaptació tributària, Agència Estatal d'Administració Tributària i dades facilitades pel Departament d'Economia i Finances de la Generalitat.

Així mateix, el pes de la recaptació tributària de l'Administració central i la Generalitat sobre el PIB català ha crescut des del 20,1% l'exercici 2004 fins al 22,1% el 2006, com a conseqüència de l'increment de la recaptació, del 13,2% en taxa anual acumulativa, per sobre de l'evolució del PIB català, del 8,0% en taxa anual acumulativa, pel períodes 2004-2006. El 56,3% d'aquest increment de la recaptació s'explica per l'evolució de la imposició directe, mentre que l'evolució de la imposició indirecte n'explicaria el 43,6%.

El pes de la recaptació tributària de l'Administració central i la Generalitat sobre el PIB català és del 22,1% el 2006. Incrementant el seu pes lleugerament des del 2004.

GRÀFIC 40. EVOLUCIÓ DEL PES DE LA RECAPTACIÓ TRIBUTÀRIA DE L'ADMINISTRACIÓ CENTRAL I LA GENERALITAT SOBRE EL PIB CATALÀ. CATALUNYA 2004-2006.

Unitats: percentatges.

Font: Informe mensual de recaptació tributària, Agència Estatal d'Administració Tributària, dades facilitades pel Departament d'Economia i Finances de la Generalitat, i dades del PIB català (base 2000) segons Idescat.

6.4. ELS RECURSOS EUROPEUS A CATALUNYA

A la darrera memòria perfilàvem el que havia de ser l'acord europeu sobre les perspectives pressupostàries de les institucions comunitàries en matèria de fons estructurals i cohesió. Les perspectives financeres acordades finalment el 4 d'abril de l'any 2006 per aquest capítol no difereixen en essència de les que presentava el Consell Europeu a finals del 2005 i que vàrem publicar a la memòria de l'any passat. En total finalment han estat 308.041 milions d'euros, expressats en termes constants del 2004, destinats a l'objectiu de cohesió per al creixement i ocupació, dins del primer capítol de creixement sostenible, una xifra que abasta el 35,6% del total de crèdits compromesos des d'Europa en les perspectives financeres 2007-2013. Els 308.041 milions d'euros es distribuïran finalment en un 81,5% a l'objectiu "Convergència", en un 15,9% a l'objectiu "Competitivitat regional i ocupació", i a l'objectiu "cooperació territorial" el 2,5%.

Tot i que els recursos són més grans que en l'anterior etapa pressupostària (2000-2006) també s'amplien les despeses a cobrir, i per Espanya i Catalunya es produirà una caiguda dels recursos com a conseqüència de l'ampliació de la UE i la incorporació de nous membres amb rendes per càpita més baixes que les nostres. La taula 55 exposa els fons estructurals que, en referència al vell i al nou marc pressupostari, s'assignen a Espanya i a Catalunya. Només en referència als fons FEDER⁵⁴, i FSE⁵⁵ els recursos assignats a Catalunya seran un 40% més baixos. Val a dir també que a partir d'enguany els recursos destinats a polítiques de desenvolupament rural no tindran la consideració d'estructurals.

Les perspectives financeres de la UE pel període 2007-2013 preveuen 308.041 milions d'euros, expressats en termes constants del 2004, destinats a l'objectiu de cohesió per al creixement i ocupació.

En referència als fons FEDER, i FSE els recursos assignats a Catalunya seran un 40% més baixos. I a partir d'enguany els recursos destinats a polítiques de desenvolupament rural no tindran la consideració d'estructurals.

TAULA 55. COMPARACIÓ DELS FONS EUROPEUS ASSIGNATS AL CONJUNT D'ESPANYA I A CATALUNYA 2007-2013 I 2000-2006.

Unitats: Milers d'euros (valors constants del 2004).

	2007-2013	2000-2006	Variació	
	Total ¹	FEDER+FSE	Absoluta	%
ESPANYA				
Objectiu Convergència ^a	18.684	20.876	-2.192	-10,5
Phasing Out ^b	1.431	3.473	-2.142	-58,8
Phasing In ^c	4.483	10.487	-6.304	-57,3

⁵⁴ Fons Europeu de Desenvolupament Regional.

⁵⁵ Fons Social Europeu.

Objectiu Competitivitat i ocupació ^d	3.126	5.579	-2.653	-44,0
Total Fons estructurals	27.724	40.415	-14.691	-31,4
CATALUNYA				
Objectiu Competitivitat Regional i Ocupació	1.212	2.032	-891	-40,4

Font: Pressupostos de la Generalitat de Catalunya 2007.

1) inclou també, a més dels FEDER i FSE, el nou Fons Tecnològic.

a) Andalusia, Extremadura, Galícia, Castella-la-Manxa.

b) Astúries, Múrcia, Ceuta i Melilla (fa referència a aquelles regions que sense créixer han patit un canvi en la seva riquesa relativa fruit de l'efecte estadístic de l'ampliació).

c) Castella i Lleó, València i Canàries (amb tractament específic com a regió ultraperifèrica). (fan referència a aquelles regions que han patit un canvi a causa del seu propi creixement.).

d) Aragó, Balears, Catalunya, Madrid, Navarra, Rioja, País Basc i Cantàbria.

El 2 de març del 2007 el Ministeri d'Economia i Hisenda, prèvia elaboració conjunta amb la Generalitat, va presentar a la Comissió Europea el programa operatiu (PO) amb tots els elements d'admissibilitat establerts pel Reglament General, programa que ha estat considerat "admissible" per la Comissió, en data 9 de març del 2007.

El PO regional per Catalunya, en el marc de l'objectiu "Competitivitat regional i Ocupació", vincula un total de 679 milions d'euros, en termes corrents, repartits en cinc eixos d'intervenció prioritaris: Eix 1, Innovació, desenvolupament empresarial i economia del coneixement, amb el 52,9% de la subvenció; Eix 2, Medi ambient, prevenció de riscos i energia, amb el 13,5%; Eix 3, Accessibilitat i transport, amb l'11,8% ; Eix 4, Desenvolupament sostenible local i urbà, amb el 20,9%; i Eix 5, Assistència tècnica, amb el 0,9%. Eixos que es finançaran amb fons FEDER.

Finançats amb FSE, es projecta una suma de 284 milions d'euros, en termes corrents, que es vincularan al desenvolupament de l'Acord estratègic per a la internacionalització i la competitivitat de l'economia catalana i a l'Estratègia catalana per a l'ocupació. Als projectes del PO regional cal afegir-hi els recursos estimats necessaris per tirar endavant altres projectes plurirregionals que es portaran a terme al marge del PO regional. Per a Catalunya, els recursos estimats pel conjunt de programes interregions ascendeixen a un total de 410 milions d'euros. Finalment, dels 410 milions d'euros vinculats a l'objectiu cooperació territorial europea assignats a Espanya, Catalunya en té

assignats en ferm uns 33 milions, a l'espera que es formalitzin nous projectes en aquest camp.

Per acabar, la taula 56 presenta els cobraments de fons assignats a Catalunya fins a l'any 2005.

TAULA 56. COBRAMENTS DELS FONS ESTRUCTURALS I DE COHESIÓ DE LA UE. GENERALITAT DE CATALUNYA, 1986-2005

Unitats: milions d'euros

	FEDER	FSE	FEOGA Orientació	IFOP	Total FE	Fons Cohesió	TOTAL
1986-2000	596,8	406,1	200,4	23,9	1.227,2	214,4	1.441,6
2001	134,5	96,6	21,9	5,5	258,5	19,7	278,2
2002 ¹	45,3	19,9	1,8	2,2	69,1	30,2	99,3
2003	88,0	28,4	0,0	8,0	124,4	34,3	158,6
2004	65,8	66,3	0,0	3,8	136,0	47,3	183,2
2005	90,9	74,5	0,0	5,1	170,5	35,2	205,7
TOTAL	1.021,2	691,8	224,1	48,5	1.985,6	381,1	2.366,7

Font: elaboració pròpia a partir d les dades del Departament d'Economia i Finances.

1) En els ingressos del FC de l'any 2002 s'ha descomptat 1,033 M euros corresponents a la devolució de la bestreta del projecte Planta de Rubí del període 1994-99 que no es va executar.

6.5. RECAPTACIÓ TRIBUTÀRIA. ANÀLISI COMPARATIVA ESPANYA-UE

En el conjunt de la UE25, l'any 2005, el pes dels ingressos impositius i cotitzacions socials efectives sobre el PIB⁵⁶ es situa en el 39,9%, amb un increment de la pressió fiscal respecte al 2004 de 0,4 punt percentuals.

Espanya, amb una pressió fiscal del 35,6%, té 4,3 punts percentuals menys que la mitjana de la UE25. Espanya es situa així, entre 4,7 i 6,7 punts

A la UE25, l'any 2005, la pressió fiscals es situa en el 39,9% del PIB, amb un increment respecte al 2004 de 0,4 punt percentuals.

⁵⁶ Inclou els ingressos de l'agregat S.13 sector "administracions públiques" (administració central, comunitats autònomes, corporacions locals, i administracions de la seguretat socials) i l'agregat S.212 Institucions de la Unió Europea. No estan descomptades les subvencions.

percentuals per sobre dels quatre països amb menor pressió fiscal (Irlanda, Letònia, Eslovàquia i Lituània), i entre 15,8 i 8,4 punts percentuals per sota dels cinc països amb major pressió fiscals (Suècia, Dinamarca, Bèlgica, Finlàndia i França).

L'estructura de la pressió fiscal a Espanya es reparteix de forma relativament homogènia entre els impostos sobre la producció i les importacions (de caràcter indirecte), del 12,5%, els impostos sobre la renda patrimonial, etc. i els impostos sobre el capital (majoritàriament de caràcter directe), de l'11,3%, i les cotitzacions socials efectives, del 12,2%. En cada un d'aquests grups la pressió fiscal es situa per sota de la mitjana en els països de la UE25.

Respecte de l'any 2004 la majoria de països de la UE25 incrementen la seva pressió fiscal, i Espanya es situa, conjuntament amb Dinamarca, el Regne Unit, i Malta, amb un increment d'1,1 punts percentuals, entre el segon grup de països on més augmenta la pressió fiscal, darrera de Xipre i Polònia. Per la seva part, sis països (Alemanya, Hongria, Itàlia, Eslovàquia, República Txeca, i Àustria) redueixen la pressió fiscal entre 0,3 i 1,9 punts percentuals, tots ells, excepte la República Txeca, amb pressions fiscals superiors a l'espanyola.

Espanya, té una pressió fiscal inferior a la mitjana de la UE25. Respecte de l'any 2004 la majoria de països de la UE25 incrementen la seva pressió fiscal, i Espanya es situa entre el segon grup de països on més augmenta.

TAULA 57. RECAPTACIÓ TRIBUTÀRIA EN PERCENTATGE SOBRE EL PIB PER TIPUS D'IMPOST. EUROPA 2003-2005

(segons SEC-95)

	Impostos s/ la producció i les importacions ² (D2)		Impostos corrents s/ la renda, el patrimoni, etc. i Impostos s/ el capital ³ (D5+D91)		Cotitzacions socials efectives (D611)		TOTAL ¹	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
EU25	13,7%	13,8%	12,5%	12,9%	13,0%	13,0%	39,5%	39,9%
EU15	13,7%	13,8%	13,0%	13,4%	13,0%	13,0%	39,7%	40,2%
Suècia	17,1%	17,3%	19,5%	20,1%	14,0%	13,9%	50,7%	51,4%
Dinamarca	17,7%	17,9%	30,5%	31,4%	1,2%	1,1%	49,3%	50,4%
Bèlgica	13,6%	13,9%	17,6%	17,7%	14,1%	13,9%	45,2%	45,6%
Finlàndia	14,0%	14,1%	17,8%	17,9%	11,8%	12,2%	43,6%	44,1%
França	15,5%	15,8%	11,6%	11,9%	16,2%	16,4%	43,1%	44,0%
Noruega	12,8%	12,4%	21,1%	22,4%	9,4%	8,9%	43,3%	43,7%
Àustria	14,9%	14,7%	13,5%	13,0%	14,6%	14,6%	42,9%	42,1%
Eslovènia	16,4%	16,4%	8,6%	9,3%	14,7%	14,8%	39,6%	40,5%
Itàlia	14,3%	14,5%	13,9%	13,4%	12,4%	12,6%	40,7%	40,4%
Alemanya	12,1%	12,1%	10,2%	10,4%	16,9%	16,7%	39,2%	39,1%
Hongria	16,3%	15,8%	9,1%	9,1%	13,3%	13,6%	38,6%	38,5%
Luxemburg	13,6%	13,4%	13,4%	14,1%	10,9%	10,8%	37,9%	38,3%
Països Baixos	12,9%	13,1%	10,8%	11,9%	14,0%	13,1%	37,7%	38,2%
Regne Unit	13,5%	13,2%	15,7%	16,8%	7,7%	8,0%	36,9%	38,0%

República Txeca	12,0%	11,9%	9,8%	9,3%	15,1%	15,1%	36,8%	36,3%
Espanya	12,2%	12,5%	10,6%	11,3%	12,2%	12,2%	34,5%	35,6%
Xipre	17,1%	17,1%	8,7%	10,2%	7,7%	8,3%	33,5%	35,6%
Malta	15,3%	16,0%	12,1%	12,1%	6,8%	7,2%	34,2%	35,3%
Portugal	14,5%	15,1%	8,6%	8,7%	11,2%	11,3%	34,3%	35,1%
Bulgària	18,0%	19,0%	6,6%	6,4%	10,7%	10,5%	34,6%	34,8%
Grècia	13,1%	12,9%	8,9%	9,5%	12,3%	12,1%	34,3%	34,4%
Polònia	13,1%	13,9%	6,4%	7,0%	13,5%	13,7%	32,6%	34,2%
Irlanda	13,3%	13,6%	12,5%	12,5%	4,7%	4,8%	30,5%	30,8%
Letònia	11,9%	12,9%	7,9%	8,0%	8,7%	8,5%	28,5%	29,4%
Eslovàquia	12,5%	13,0%	6,0%	6,1%	12,0%	10,9%	29,8%	29,4%
Lituània	11,3%	11,5%	8,7%	9,1%	8,4%	8,3%	28,3%	28,9%

Font: Eurostat.

(1) El total inclou la suma dels quatre agregats (D2+D91+D5+D611) corregida pel valor dels acreditaments impagats (D995).

(2) Inclou tot aquell conjunt de impostos indirectes que graven els productes o els factors de producció així com també els aranzels.

(3) Inclou tots aquells impostos que graven de manera irregular el valor dels actius o la transmissió dels mateixos com a resultat de tot tipus de transferències.

7. L'ECONOMIA SOCIAL L'ANY 2006

7.1. NOVETATS EN EL MARC NORMATIU

Enguany s'ha aprovat la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i cooperatives europees⁵⁷. Mitjançant aquesta Llei es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les dues directives dictades en aquesta matèria: la Directiva 2001/86/CE, de 8 d'octubre de 2001⁵⁸, pel que fa a la societat anònima europea (SE), i la Directiva 2003/72/CE, de 22 de juliol de 2003⁵⁹, relativa a la implicació dels treballadors en les societats cooperatives europees (SCE).

Enguany s'ha aprovat la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les SE i en les SCE.

L'articulat de la Llei se centra en regular les disposicions aplicables a les SE domiciliades a Espanya, mentre que en la disposició addicional segona estableix que les previsions de la Llei seran també aplicables a les SCE amb les particularitats que la mateixa disposició preveu⁶⁰.

Aquesta disposició estableix la correspondència entre les referències a la SE i la SCE, a la vegada que defineix el concepte de SCE, d'entitats jurídiques participants i de filials d'aquestes. Així mateix, determina el règim aplicable a la implicació dels treballadors en determinades SCE i en cas de trasllat del domicili social. Per últim, la disposició preveu les circumstàncies de participació amb dret a vot dels treballadors de la SCE i dels seus representants en les assemblees generals (o, si s'escau, en les de secció o sectorials).

7.2. PARTICIPACIÓ DE L'ECONOMIA SOCIAL EN PROJECTES EMPRESARIALS

La implicació de les entitats de l'economia social amb les persones i el territori troba el seu reflex en la participació en projectes de caràcter socioeconòmic. D'entre aquestes iniciatives destaquen el Projecte EQUAL-RSE.COOP i el Projecte TESIS.

⁵⁷ BOE núm. 250, de 19.10.07.

⁵⁸ DOUE L 294, de 10.11.01.

⁵⁹ DOUE L 207, de 18.08.03.

⁶⁰ El projecte de llei presentat al Congrés dels Diputats no contenia aquesta previsió, atès que fou introduïda per la Ponència del Congrés abans de remetre el text al Senat. La Ponència va al·legar motius d'oportunitat per introduir aquesta disposició addicional, atesa la semblança estructural i de contingut de les dues directives que s'havien de transposar (BOCG, VIII legislatura, sèrie A: Projectes de llei, 06.06.06).

El Projecte EQUAL-RSE.COOP parteix de la idea de l'existència de paral·lelismes entre els valors que promou la responsabilitat social de les empreses i la identitat cooperativa. Aquest projecte, que compta amb la participació de l'administració autonòmica i local, així com les entitats representatives del sector cooperatiu, tant d'àmbit autonòmic com estatal, ha estat aprovat pel FSE dins la iniciativa comunitària Equal II 2004-2007.

L'objectiu principal del programa és la implementació d'una eina de Responsabilitat Social en un grup pilot d'empreses d'economia cooperativa amb la doble funcionalitat de diagnosticar i de ser una guia d'implantació respecte a comportaments empresarials socialment responsables des del punt de vista econòmic, social i mediambiental. La culminació d'aquest procés per a les empreses participants és l'obtenció de la Marca de RSE en Economia Cooperativa i l'elaboració de la memòria de sostenibilitat segons criteris del Global Reporting Initiative (GRI).

Al llarg del 2006, des del sector juntament amb l'administració, a través del programa RSE.COOP, s'ha continuat treballat per la implantació de polítiques de responsabilitat social a les 40 empreses cooperatives participants. Durant el 2006 aquesta implantació s'ha traduït en la diagnosi de RSE a 19 organitzacions cooperatives, acompanyada del seu corresponent pla de mesures correctores i la implantació de plans estratègics. Així mateix, 40 càrrecs directius han seguit una formació de gestió empresarial avançada, i 111 membres dels Consells Rectors han rebut formació professionalitzadora en línia amb el que suposa ser representant en un òrgan de govern. En matèria d'igualtat d'oportunitats i de conciliació de vida personal i laboral, 20 i 25 cooperatives respectivament han elaborat el seu pla de foment. Cal destacar que en finalitzar l'any, el 90% de les empreses del programa han establert el compromís de redactar i publicar la seva memòria de sostenibilitat d'acord amb la Guia High 5 de GRI –màxim referent internacional al respecte – i els indicadors de l'eina de RSE.COOP.

Al igual que en el cas de les cooperatives, les societats laborals i les seves entitats representatives participen activament en projectes europeus, com ara el Projecte TESIS (territoris emprenedors per a l'economia social solidària), finançat pel FSE, dins la línia EQUAL, i que també compta amb la participació de l'administració autonòmica, local, entitats bancàries i empreses d'inserció laboral. L'objectiu del Projecte és experimentar nous models d'intervenció que facilitin la inserció laboral d'aquelles persones amb especial dificultat per accedir al mercat laboral, mitjançant el foment de l'economia social solidària i la igualtat d'oportunitats.

7.3. NOVES EMPRESES DE L'ECONOMIA SOCIAL

7.3.1. Cooperatives

Societats cooperatives constituïdes

Segons les dades facilitades pel Departament de Treball, l'any 2006 s'han constituït 141 noves cooperatives. Aquest nombre implica una reducció del 24,6% respecte l'any anterior, quan se'n van constituir 187.

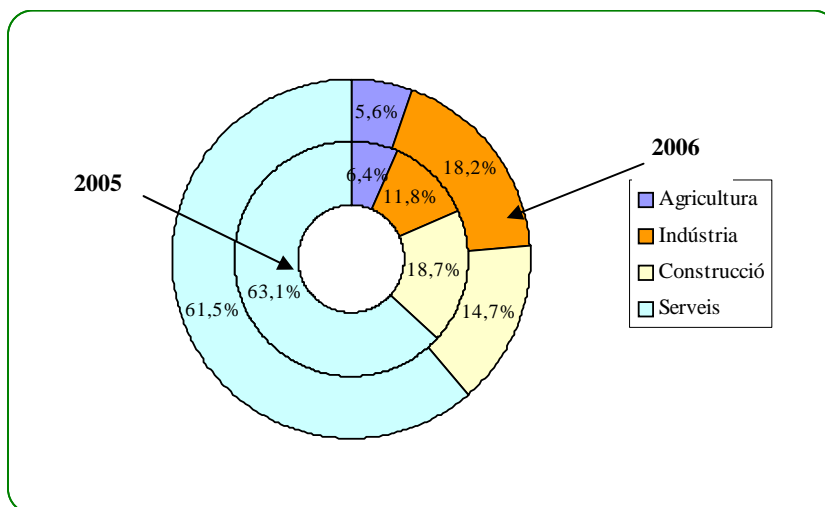
Ambdós anys més del 80% de les noves cooperatives són de treball associat (el 84% el 2005 i el 83% l'any 2006). El següent tipus de cooperativa per ordre d'importància són les agràries l'any 2005 (que van representar el 4,8% del total) i les de serveis l'any 2006 (amb un pes del 7,1%).

Des del punt de vista territorial, la majoria de noves cooperatives es concentren a la demarcació de Barcelona. Aquesta concentració és més acusada l'any 2006, atès que passa del 73,8% al 80,9%⁶¹. Girona i Tarragona (sense les Terres de l'Ebre) incrementen lleugerament el seu pes sobre el total (Girona passa de concentrar el 5,9 al 6,4%, mentre que Tarragona passa de representar l'1,6% al 2,8%). En canvi, disminueixen el seu pes les Terres de l'Ebre en passar del 6,4% al 0,7% i Lleida, en passar del 12,3% al 9,2%.

Barcelona concentra la majoria de les noves cooperatives constituïdes durant el 2006.

⁶¹ Malgrat això, no es pot considerar que hi ha una tendència clara, atès que l'any 2005 i en comparació amb el 2004, les noves cooperatives es van concentrar en menor grau a Barcelona, tal com es va remarcar en la MSEL 2005, pàgina 117.

GRÀFIC 41. DISTRIBUCIÓ PER SECTORS DE LES NOVES COOPERATIVES CONSTITUÏDES. CATALUNYA 2005-2006

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

El gràfic anterior reflecteix la distribució sectorial de totes les noves cooperatives constituïdes durant els anys 2005 i 2006. En ell s'aprecia com el sector d'activitat econòmica que concentra un major nombre de noves cooperatives és, ambdós anys, el sector serveis (el 63,1% i el 61,5% respectivament). Malgrat això, l'any 2006 s'aprecia un canvi significatiu: els segon sector per ordre d'importància deixa de ser la construcció per passar a ser-ho la indústria: les noves cooperatives en la construcció passen de representar el 18,7% del total al 14,7%, i en la indústria creixen de l'11,8% al 18,2%. El pes de l'agricultura davalla respecte l'any anterior. D'altra banda, l'any 2006 s'han constituït menys cooperatives en tots els sectors excepte en la indústria (on el seu nombre augmenta el 18,2%).

Pel que fa a la situació concreta de les noves cooperatives de treball associat⁶², es repeteix la distribució sectorial descrita en l'anterior paràgraf; si bé l'any 2006 el nombre de noves cooperatives d'aquest tipus davalla en el sector dels serveis amb una intensitat superior a la mitjana del total de les noves cooperatives en aquest sector (31,3% en front del 25,4%). Al mateix temps, incrementen de manera significativa el seu nombre en el sector de

⁶² Que són les majoritàries entre les cooperatives de nova creació l'any 2006, amb percentatges sobre el total superiors al 80%, tal com ja s'ha comentat anteriorment.

l'agricultura (66,7%), sector en el que la tendència general del nombre de noves cooperatives és decreixent (amb una variació interanual del 33,3%). D'altra banda, el sector de la indústria, únic en el que el nombre total de cooperatives creix (el 18,2%, tal com ja s'ha comentat), registra un creixement inferior a la mitjana en el cas de les cooperatives de treball associat (15,0%).

TAULA 58. NOVES COOPERATIVES CONSTITUÏDES PER BRANQUES D'ACTIVITAT. CATALUNYA, 2005-2006

Unitats: nombre de cooperatives i percentatge.

Branques d'activitat	Cooperatives constituïdes		Distribució interna		Var. 05 / 06
	2005	2006	2005	2006	
PRIM	12	8	6,4	5,7	-33,3
INM	0	3	0,0	2,1	
IM	22	23	11,8	16,3	4,5
CONS	35	21	18,7	14,9	-40,0
CHR	29	14	15,5	9,9	-51,7
TR	17	14	9,1	9,9	-17,6
SEP	38	44	20,3	31,2	15,8
SCOM	34	14	18,2	9,9	-58,8
TOTAL	187	141	100,0	100,0	-24,6

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

PRIM Primari. Sector agrari; Silvicultura i explotació forestal; Pesca i aqüicultura.

INM Indústria no manufacturera. Antracita, hulla, lignit i torba; Petroli brut i gas natural; Minerals urani i tori; Minerals metàl·lics, Minerals no metàl·lics ni energètics; Energia, gas i aigua calenta; Captació, depuració i distribució aigua.

IM Indústria manufacturera. Indústries productes alimentaris i begudes; Ind. tabac; Ind. tèxtils; Ind. confecció i pel·leteria; Cuir, marroquineria, basteria; Ind. fusta i suro, llevat mobles; Ind. paper; Edició, art gràfica i suports enreg.; Refinació petroli i tract. nuclears; Ind. químiques;

Cautxú i matèries plàstiques; Ind. altres prod. minerals no metàl·lics; Metal·lúrgia; Prod. metàl·lics, llevat maquinària; Construcció maquinària i equips mec.; Màquines oficina i equips informàtics; Maquinària i materials elèctrics; Mat. electrònic, ràdio, TV i comunicació; Instruments medicoquirúrgics i precisió; Vehicles motor, remolcs i semiremolcs; Altres mat. transport; Mobles, altres ind. manufactureres; Reciclatge.

CONS Construcció.

CHR Comerç, Hoteleria i Restauració. Venda i reparació vehicles motor; Comerç engròs i intermediaris; Comerç detall, altres reparacions; Hoteleria.

TR Transports. Transp. terrestre i per canonades; Transp. marítim, cabotatge i vies int.; Transp. aeri i espacial; Activitats afins transp.; ag. Viatges.

SEP Serveis a les empreses i serveis personals. Correus i telecomunicacions; Mediació financera; Assegurances i plans de pensions; Activitats aux. mediació financera; Immobiliària; Lloguers maquinària; Activitats informàtiques; Recerca i desenvolupament; Altres activitats empresarials.

SCOM Serveis a la comunitat. Adm. pública, defensa i SS obligatòria; Educació; Sanitat i serveis socials; Act. sanejament públic; Act. associatives; Act. culturals i esportives; Act. diverses serveis personals.

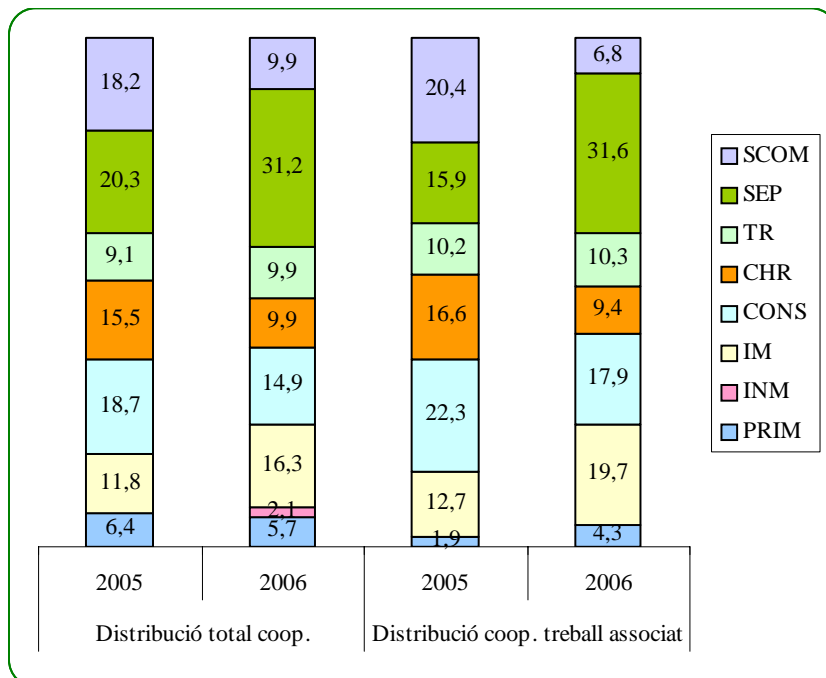
Tant l'any 2005 com el 2006, la branca d'activitat que concentra un major nombre de noves cooperatives és la de serveis a les empreses i serveis personals: el 20,3% del total l'any 2005 i el 31,2% l'any 2006. El segon sector amb un major nombre de noves cooperatives l'any 2005 va ser la construcció (18,7%), seguida de ben a prop del sector dels serveis a la comunitat (18,2%). En canvi, l'any 2006 aquesta distribució varia lleugerament, en situar-se el sector de la indústria manufacturera en segon lloc (representant el 16,3% del total), a continuació del sector majoritari (serveis a les empreses i serveis personals). El tercer sector en funció del seva importància relativa sobre el total és la construcció (14,9%).

Els serveis a les empreses i serveis personals, la indústria manufacturera i la construcció concentren la majoria de noves cooperatives.

Cal tenir en compte doncs, que l'increment del pes de la indústria manufacturera en la distribució relativa de les noves cooperatives creades, no només es deu a l'increment del nombre de noves cooperatives constituïdes respecte l'any anterior (en passar de 22 a 23), sinó també al fet que en la resta de branques davalla el nombre de noves cooperatives (a excepció de les cooperatives de serveis a les empreses i serveis personals).

GRÀFIC 42. DISTRIBUCIÓ PER BRANQUES D'ACTIVITAT DE LES NOVES COOPERATIVES CONSTITUÏDES I DE LES NOVES COOP. DE TREBALL ASSOCIAT CONSTITUÏDES. CATALUNYA, 2005-2006

Unitats: nombre de cooperatives.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Nota: la taula anterior conté la llegenda relativa a les sigles de les branques d'activitat.

L'increment que experimenta el nombre de noves cooperatives en els serveis a les empreses i serveis personals (15,8%) contrasta amb la davallada ja comentada anteriorment que en termes agregats experimenta el sector serveis. Aquest decrement general pot ser explicat pel comportament del nombre de noves cooperatives en els serveis a la comunitat (davalla el 58,8% respecte l'any anterior), així com per la davallada del comerç, l'hoteleria i la restauració (que presenta un decrement del 51,7%).

D'altra banda, cal destacar que el nombre de noves cooperatives en la construcció davalla el 40,0% (en passar de 35 a 21), confirmant-se el fet ja apuntat de la pèrdua d'importància relativa d'aquesta branca d'activitat.

Societats cooperatives transformades

L'any 2006 incrementa de manera significativa el nombre de cooperatives que s'han donat de baixa del Registre per haver-se transformat a alguna altra forma societària, en passar de 18 l'any 2005 a 47 el 2006.

La majoria de societats que s'han transformat eren de treball associat (43 sobre 47, que suposa el 91,5% del total). Aquesta dada coincideix amb el fet que la majoria de cooperatives són d'aquest tipus, tal com es constata de les dades del Registre de cooperatives del Departament de Treball: a desembre de 2006 el 73,9% de les cooperatives existents són de treball associat.

Societats cooperatives dissoltes

L'any 2006 el nombre de cooperatives dissoltes és de 99, xifra que representa una disminució del 23,8% respecte l'any anterior, quan se'n van dissoldre 130. La majoria de les cooperatives dissoltes són de treball associat (83, que suposa el 83,8% del total). El següent tipus de cooperativa dissolta per ordre d'importància relativa són les agràries (5) i les d'habitatge (4).

D'altra banda, cal tenir en compte les cooperatives en procés de desqualificació, atès que aquesta és la conseqüència jurídica de la manca d'adaptació e dels estatuts socials de les cooperatives en els terminis establerts per la Llei 18/2002, de 5 de juliol, de cooperatives. Segons les dades facilitades pel Departament de Treball hi ha 7.148 cooperatives afectades per aquest procés, tot i que de moment encara no se n'ha desqualificat cap de manera definitiva.

Creació neta de cooperatives

Malgrat reduir-se l'any 2006 el nombre de noves cooperatives constituïdes en relació amb l'any anterior, la diferència entre aquest i el nombre de cooperatives dissoltes (que també davallen el 2006), és positiva, és a dir, el ritme de constitució de noves cooperatives supera el de la seva dissolució. Cal tenir en compte, però, que l'any 2006 la creació neta de cooperatives és inferior a la del 2005 (42 en comparació de 57).

El ritme de constitució de noves cooperatives supera el de la seva dissolució.

Cal considerar que en aquest resultat no s'inclouen les cooperatives que s'han transformat a una altra forma jurídica, i que malgrat haver-se donat de baixa en el Registre, no deixen d'existir, sinó que únicament canvien la seva forma jurídica, per la qual cosa continuen sent operatives en el tràfic jurídic i econòmic.

7.3.2. Societats laborals

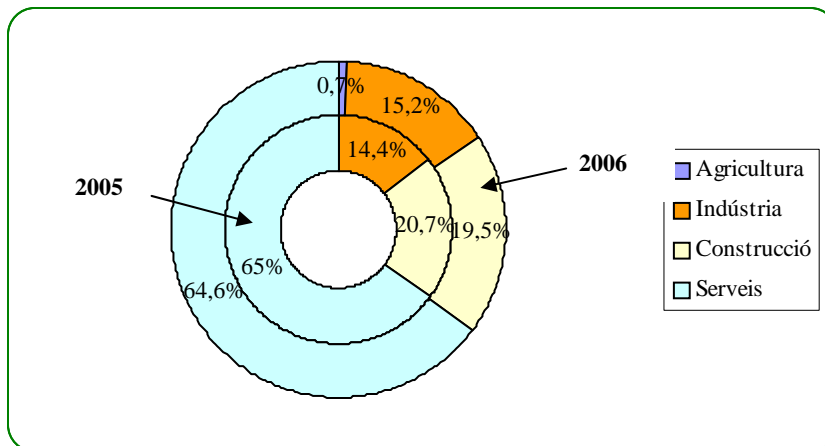
L'any 2006 es registraren 297 noves societats laborals, 100 menys (25,2%) que l'any anterior. En el cas de les societats anònimes laborals se'n van constituir el 33,3% menys que l'any anterior i el 24,9% menys en el cas de les societats limitades laborals.

Barcelona concentra les tres quartes parts (el 77,4%) de les noves societats laborals, seguida de les demarcacions de Lleida, Girona, Tarragona (sense Terres de l'Ebre) i les Terres de l'Ebre. L'any 2005 la distribució era similar, si bé el segon lloc l'ocupava la demarcació de Girona i el tercer la de Lleida.

En funció del tipus de societat laboral aquesta distribució varia: en el cas de les societats anònimes laborals (SAL) s'observa com es concentren de manera pràcticament majoritària a la demarcació de Barcelona (el 100% l'any 2005 i el 87,5% el 2006); mentre que les societats limitades laborals (SLL) es distribueixen territorialment seguint la pauta general descrita.

GRÀFIC 43. DISTRIBUCIÓ PER GRANS SECTORS DE LES NOVES SOCIETATS LABORALS CONSTITUÏDES. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: nombre de cooperatives.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Tal com es constata en el gràfic anterior, el sector serveis concentra el major nombre de societats laborals (192 sobre un total de 297, que suposa el 64,6%), seguit per la construcció i la indústria. L'any 2006 la importància relativa del nombre de noves societats en el sector de la indústria experimenta

un lleuger increment respecte l'any anterior en passar de representar el 14,4% al 15,2%, mentre que el nombre de noves societats en la construcció davalla el seu pes sobre el total, passant del 20,7 al 19,5%. Cal tenir en compte però, que el nombre absolut de societats laborals en cada sector disminueix respecte l'any anterior, si bé en una intensitat superior en la construcció (29,3%) en comparació amb la indústria (21,1%).

Pel que fa a les SLL aquesta distribució es repeteix tant l'any 2005 com el 2006. En canvi, en les SAL l'any 2005 només es concentraven en el sector serveis (11 de 12) i la construcció, mentre que l'any 2006 també n'hi ha en el sector de la indústria.

TAULA 59. NOVES SOCIETATS LABORALS CONSTITUÏDES PER BRANQUES D'ACTIVITAT. CATALUNYA, 2005-2006

Unitats: nombre de societats laborals i percentatge.

Sectors	Societats laborals constituïdes		Distribució total		Var 05/ 06
	2005	2006	2005	2006	
PRIM	0	2	0,0	0,7	
INM	0	0	0,0	0,0	
IM	57	45	14,4	15,2	-21,1
CONS	82	58	20,7	19,5	-29,3
CHR	129	91	32,5	30,6	-29,5
TR	13	15	3,3	5,1	15,4
SEP	105	81	26,4	27,3	-22,9
SCOM	11	5	2,8	1,7	-54,5
TOTAL	397	297	100,0	100,0	-25,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Nota: la taula de noves cooperatives constituïdes conté la llegenda relativa a les sigles de les branques d'activitat.

La distribució per branques d'activitat de les noves societats laborals constituïdes és la mateixa els dos anys analitzats, si bé s'aprecien algunes diferències. Així, l'any 2006 el sector que concentra un major nombre de societats laborals és el del comerç, hoteleria i restauració (el 30,6%), seguit dels serveis a les empreses i serveis personals (el 27,3%), de la construcció (el 19,5%) i de la indústria manufacturera (amb el 15,2% del total).

La distribució descrita pel conjunt de societats laborals coincideix amb la de les SLL atès que aquestes representen el 97,3% del total de societats laborals constituïdes l'any 2006. En canvi, les SAL tendeixen a concentrar-se en el

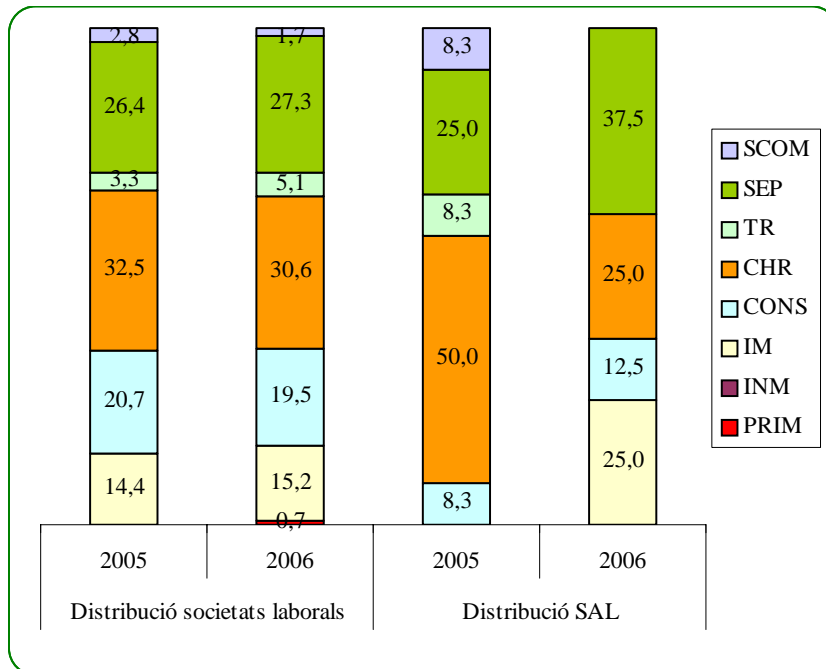
Les noves societats laborals es concentren en el comerç, l'hoteleria i restauració, els serveis a les empreses i personals i la construcció.

sector de serveis a les empreses i serveis personals (el 37,5% l'any 2006), seguit del sector de la indústria manufacturera i del comerç, hoteleria i restauració (en ambdós casos amb una importància relativa del 25% sobre el total).

Tal com s'observa en la taula anterior, l'any 2006 s'aprecia com la davallada en el nombre total de societats laborals registrades es reflecteix en tots els sectors, a excepció dels transports, on creixen el 15,4%. Els principals decrements es registren en el sector dels serveis comunitaris (on davalla el 54,5%), el comerç, l'hoteleria i la restauració (que decreix el 29,5%) i la construcció (amb un decreixement del 29,3%).

GRÀFIC 44. DISTRIBUCIÓ PER BRANQUES D'ACTIVITAT DE LES NOVES SOCIETATS LABORALS CONSTITUÏDES I DE LES NOVES SAL CONSTITUÏDES. CATALUNYA, 2005-2006

Unitats: nombre de societats laborals.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Nota: la taula de noves cooperatives constituïdes conté la llegenda relativa a les sigles de les branques d'activitat.

El comportament de les SLL és idèntic al descrit amb caràcter general, si bé les variacions interanuals presenten alguna diferència respecte la tendència general. Així, el sector dels transports creix amb una intensitat superior (del 25,0% en front del 15,4%), mentre que els serveis comunitaris decreixen amb menor intensitat (el 50,0%, en front de la davallada del 54,5% que es registra per totes les societats laborals). El sector de la construcció en les SLL experimenta una davallada pràcticament idèntica a la general (el 29,6% en front el 29,3%), mentre que el comerç, l'hosteleria i la restauració davalla amb menor intensitat (el 27,6% en comparació amb el 29,5%).

Societats laborals dissoltes

L'any 2005 es van dissoldre dues SLL, ambdues del sector serveis i de la demarcació de Barcelona. L'any 2006 se'n van dissoldre 5, dues també del sector serveis, dues més de la indústria i una de la construcció. D'altra banda, cal tenir en compte que en els anys analitzats no s'ha dissolt cap SAL.

Tenint en compte aquestes darreres dades es pot afirmar que el ritme de creació de noves societats laborals és clarament superior al de la seva dissolució.

El ritme de creació de noves societats laborals és clarament superior al de la seva dissolució.

7.4. SUPORT PÚBLIC A L'ECONOMIA SOCIAL

L'objectiu d'aquest apartat és descriure els ajuts que han rebut les societats cooperatives i laborals en el marc de les subvencions atorgades per diferents organismes i departaments de la Generalitat de Catalunya durant els anys 2005 i 2006. Es disposa de dades relatives als ajuts convocats pel Departament de Treball, el CIDEM i el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural.

7.4.1. Ajuts atorgats pel Departament de Treball

En el marc d'aquests ajuts cal destacar en primer lloc l'aprovació de l'Ordre TRI/406/2006, de 2 d'agost⁶³, per la qual es concreten les línies d'actuació del Servei de Foment de la Direcció General d'Economia Cooperativa, Social i d'Autoocupació. Aquestes línies d'actuació es fonamenten en una sèrie d'elements clau, d'entre els que destaca la voluntat de fomentar la consolidació i la vertebració social i econòmica de les cooperatives i del moviment cooperatiu (incloent també a les societats laborals), amb especial èmfasi en la promoció de la creació de cooperatives de segon grau i de grups cooperatius; la millora de l'atractiu de l'economia social per a persones emprenedores, en especial en el món rural, entès com a eix vertebrador del territori contra l'èxode rural i com a factor decisiu de les noves estructures territorials.

Enguany s'han publicat les línies d'actuació del Servei de Foment de la Direcció General d'Economia Cooperativa, Social i d'Autoocupació.

Anàlisi genèrica de les subvencions concedides

Les subvencions de foment de l'economia social es nodreixen d'una banda, dels fons transferits per l'Estat central a la Generalitat⁶⁴, i de l'altra dels fons propis de la Generalitat, tal com diferencia la següent taula.

TAULA 60. SUBVENCIONS CONCEDIDES PEL FOMENT DE L'ECONOMIA SOCIAL. CATALUNYA 2006 I VARIACIÓ RESPECTE 2005.

Unitats: imports en euros, variació en percentatge i nombre de beneficiaris.

	Cooperatives		Societats laborals		Altres		TOTAL	
	2006	Var. 05/06	2006	Var. 05/0	2006	Var. 05/0	2006	Var. 05/06
Total import	1.611.225,6	-22,6	1.258.379,0	-27,4	45.655,0	14,9	2.915.259,6	-24,4
% FP	64,2	3,8	45,0	-14,4	100,0	0,0	56,5	-2,7
% FT	35,8	-6,2	55,0	16,0			43,5	3,8
Total bciaris	178	-26,4	220	-27,9	5	-16,7	403	-27,1
% FP	58,4	16,9	50,0	9,7	100,0	0,0	54,3	13,0
% FT	41,6	-16,9	50,0	-8,1			45,7	-12,0

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

⁶³ DOGC núm. 4698, de 16.08.06.

⁶⁴ En base al Reial decret 1576/1991, de 18 d'octubre.

Nota: sota l'epígraf "Altres" s'inclouen les federacions i les associacions.

Tenint en compte aquesta doble font de finançament cal constatar que l'any 2006 en relació amb l'any anterior l'import total de les subvencions atorgades disminueix el 24,4% (el 22,6% en el cas de les subvencions atorgades a cooperatives i el 27,4% en el cas de les societats laborals, mentre que les subvencions a altres entitats ha crescut el 14,9%).

L'any 2006 es registra una davallada del 24,4% de l'import de les subvencions atorgades pel Departament de Treball.

La davallada general descrita es reflecteix tant en l'import de les subvencions a càrrec dels fons propis (26,4%) com a càrrec dels fons transferits (27,4%), si bé en aquest darrer cas la davallada és un punt percentual més intensa.

Paral·lelament, el nombre de beneficiaris decreix respecte l'any anterior, tal com s'aprecia en la taula. En funció del tipus de beneficiari, cal tenir en compte que l'import dels ajuts procedents de fons propis atorgats a cooperatives han davallat el 37,8%, mentre que els atorgats a societats laborals són els únics que han incrementat, el 14,9%. D'igual manera, en les subvencions procedents de fons transferits la davallada de l'import ha estat més acusada en el cas de les cooperatives que en les societats laborals (27,4% i 15,8%, respectivament).

De la taula anterior també es deriva que del total de cooperatives beneficiades pels ajuts concedits, el 58,4% ho estat de subvencions amb càrrec als fons propis, mentre que el 41,6% restant de subvencions amb càrrec als fons transferits. En canvi, el nombre de societats laborals que s'han beneficiat ha estat idèntic per d'ambdues fonts de finançament.

Anàlisi de les subvencions concedides per programes

L'anàlisi de les subvencions atorgades per programes té present les línies d'actuació del Departament de Treball enunciades, com ja s'ha dit, per l'Ordre TRI/406/2006, de 2 d'agost. Atès que les ajudes previstes es classifiquen en diferents programes i s'assignen a una línia d'actuació concreta, l'anàlisi de les subvencions atorgades per programes permet detectar on se centren realment les ajudes econòmiques que atorga l'administració i al mateix temps comprovar si les línies que reben un major suport econòmic són les que es declaren com prioritàries en el preàmbul de l'Ordre citada.

Per una major comprensió de l'anàlisi, la taula següent sintetitza les línies d'actuació que conté l'Ordre TRI/406/2006.

TAULA 61. LÍNIES D'ACTUACIÓ DEL SERVEI DE FOMENT DE L'ECONOMIA SOCIAL

Línia 1: Motiva	Objecte	Sensibilitzar i fomentar el model cooperatiu en els emprenedors, en la societat en general i en les cooperatives.
	Tipologia	Acció M.I: productes de divulgació de l'economia cooperativa. Acció M.II: programes de sensibilització, divulgació i formació en l'empresa d'economia cooperativa. Acció M.III: programes de foment de l'economia cooperativa en l'educació reglada i no reglada.
Línia 2: Crea.	Objecte	Donar suport als proj. empr. d'economia cooperativa durant els seus primers tres anys
	Tipologia	Acció C.I: fomentar projectes d'impuls a la creació d'empreses cooperatives i SL i contribuir al foment de l'ocupació relacionat amb els col·lectius socialment més desfavorits.
		Acció C.II: dissenyar progr. i instruments de suport per als projectes de coop. i SL en zones rurals.
		Acció C.III: proj. de reconversió i professionalització d'entitats associatives a empreses coop. i SL, o de segon grau o ulterior, esp. en els sectors econòmics amb poca presència d'empreses d'econ. cooperativa.
		Acció C.IV: suport a empr. mercantils i acompanyament en el procés de transformació en empresa d'economia cooperativa.
Acció C.V: promoure el coneixement dels serveis de les federacions i fomentar els vincles entre empreses i federacions.		
Línia 3: Transforma.	Objecte	Ajudar i contribuir al creixement i la consolidació de les empreses d'economia social de més de tres anys.
	Tipologia	Acció T.I: impuls de la participació dels socis de treball i treballadors en les empreses d'economia cooperativa. Acció T.II: programes de creixement i reestructuració per a empreses d'economia social. Acció T.III: fusions.
Línia 4: Suport estructures i xarxes d'econ. cooperativa	Objecte	Impuls de la intercooperació.
	Tipologia	Acció EX.I: xarxes universitàries i d'investigadors Acció EX.II: xarxes d'intercooperació. Acció EX.III: xarxes locals. Acció EX.IV: federacions.

En base a l'Ordre citada, les ajudes procedents dels fons transferits de l'Estat s'emmarquen en les actuacions previstes en les línies 1, 2 i 3 (Motiva, Crea i Transforma)⁶⁵, mentre que les atorgades en base als fons propis se centren en les línies 2 i 3 en exclusiva. En conseqüència, s'aprecia com, en principi, l'actuació pública de foment de l'economia social se centra en la creació i sobretot, la consolidació en l'activitat econòmica d'aquestes societats, fet que coincideix amb la voluntat del Departament de Treball d'afavorir la consolidació d'aquestes societats.

TAULA 62. EVOLUCIÓ DE L'IMPORT DE LES SUBVENCIIONS DE FOMENT DE L'ECONOMIA SOCIAL AMB CÀRREC ALS FONDS PROPIS. CATALUNYA, 2005-2006

Unitats: imports en euros i variació en percentatge.

		Estudis, auditories i ass. empr.	Inversions productives	Creació de coop.de 2n o ulterior grau	Adaptació noves tecn: Internet	Total
2005	Coop.	303.486,4	829.645,4	124.768,4	29.289,7	1.287.189,9
	SL	170.648,8	689.279,9	-	51.741,8	911.670,5
	Altres	26.199,9	13.551,4	-	0,0	39.751,3
	Total	500.335,2	1.532.476,7	124.768,4	81.031,5	2.238.611,7
2006	Coop.	252.009,4	741.708,5	40.636,5	-	1.034.354,4
	SL	172.129,8	394.482,7	-	-	566.612,4
	Altres	25.338,5	20.316,5	-	-	45.655,0
	Total	449.477,7	1.156.507,7	40.636,5	-	1.646.621,8
Var. 05/06	Coop.	-17,0	-10,6	-67,4		-19,6
	SL	0,9	-42,8			-37,8
	Altres	-3,3	49,9			14,9
	Total	-10,2	-24,5	-67,4		-26,4

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament de Treball.

Nota: sota l'epígraf "Altres" s'inclouen les federacions i les associacions.

⁶⁵ En concret, les subvencions destinades a l'assistència tècnica, a les inversions en actius fixos i a la incorporació d'aturats com a socis treballadors o de treball s'inclouen en les línies 2 i 3, mentre que les activitats de formació, difusió i foment de l'economia social s'inclouen en la línia 1.

Classificades doncs, en diferents programes, les subvencions atorgades l'any 2006 en base als fons propis de la Generalitat, es concentren tal com s'aprecia en la taula anterior, per aquest ordre, en les subvencions destinades a finançar inversions productives (70,2% de l'import subvencionat), en les destinades a fer estudis, auditories i prestar assessorament empresarial⁶⁶ (27,3%) i les destinades a la creació de cooperatives de segon o ulterior grau (2,5%). La taula conté els imports totals per cada programa diferenciant el tipus de beneficiari.

Gran part de les subvencions atorgades van dirigides a finançar inversions productives, per contribuir a la consolidació de les societats.

Cal destacar també que l'any 2006 no s'han convocat les subvencions en el marc del programa destinat a fomentar l'adaptació a les noves tecnologies. Aquest fet pot explicar en part la davallada general de l'import atorgat respecte l'any 2005 (del 26,4%), però no de manera íntegra, atès que aquest programa només representava el 3,6% del total subvencionat l'any 2005.

D'altra banda, l'import atorgat en el marc del programa d'ajuts destinats a la creació de cooperatives de segon o ulterior grau davalla de manera significativa (el 67,4%).

La distribució de les ajudes entre els diferents tipus de beneficiaris reflecteix que les cooperatives reben una major proporció de l'import total que les societats laborals (el 62,8% i el 34,4%, respectivament l'any 2006), mentre que les federacions i les associacions reben el 2,8% restant. En analitzar les dades per programes, s'aprecia la mateixa situació: les cooperatives tenen un major pes en la distribució de l'import atorgat que les societats laborals.

Pel que fa a les subvencions a càrrec dels fons transferits (que es relacionen en la taula següent), cal destacar que la major part de l'import atorgat es destina a la incorporació de desocupats com a socis treballadors o de treball (el 80,6% l'any 2005 i el 60,7% el 2006). A continuació se situen les ajudes per a dur a terme inversions en actius fixes (el 18,2% el 2005 i el 30,2% el 2006). A diferència dels anys anteriors, la importància relativa d'aquestes darreres creix l'any 2006, en detriment de les ajudes per incorporar desocupats.

⁶⁶ Estudis per millorar la direcció i la gestió, dins de processos de millora contínua, auditories de comptes i assessorament financer, fiscal, laboral o també per implantar plans de comunicació, una nova organització empresarial, o fins i tot la implantació del sistema ISO-14001.

TAULA 63. EVOLUCIÓ DE L'IMPORT DE LES SUBVENCIONS DE FOMENT DE L'ECONOMIA SOCIAL AMB CÀRREC ALS FONTS TRANSFERITS. CATALUNYA, 2005-2006

Unitats: imports en euros i variació en percentatge.

		Assist. tècnica	Inversions en actius fixes	Incorporació desocupats com a socis treballadors o de treball	Formació, difusió i foment de l'econ. social	Total
2005	Coop.	13.727,3	193.996,0	585.750,9	968,0	794.442,2
	SL	4.582,1	99.706,9	717.276,0	-	821.565,1
	Total	18.309,4	293.702,9	1.303.026,9	968,0	1.616.007,2
2006	Coop.	82.473,6	230.473,8	243.468,2	20.455,7	576.871,2
	SL	-	152.696,6	539.070,0	-	691.766,6
	Total	82.473,6	383.170,4	782.538,2	20.455,7	1.268.637,8
Var. 05/06	Coop.	500,8	18,8	-58,4	2013,2	-27,4
	SL	-	53,1	-24,8	-	-15,8
	Total	350,4	30,5	-39,9	2013,2	-21,5

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball.

Malgrat aquesta tendència general, s'aprecia com en el total d'ajuts que reben les societats laborals els destinats a incorporar desocupats a la societat davallen en un grau menor que en el cas de les cooperatives, de manera que aquesta continua sent la principal finalitat de les subvencions que reben les societats laborals. En el cas de les cooperatives, les subvencions es destinen gairebé amb la mateixa proporció a les dues finalitats comentades: incorporació de desocupats a la societat (40,2%) i inversions en actius fixes (40,0%).

D'altra banda, cal destacar la importància relativa de les ajudes rebudes amb la finalitat de proporcionar assistència tècnica, atès que representen el 14,3% del total d'ajuts rebuts per les cooperatives l'any 2006. Aquesta dada és rellevant atès que l'any anterior la importància relativa d'aquestes ajudes sobre el total rebut per les cooperatives era de l'1,7%.

Comentar per últim l'escàs pes de les úniques ajudes emmarcades en la línia 1 (Motiva), destinades a activitats de formació, difusió i foment de l'economia social (el 0,1% el 2005 i l'1,6% el 2006). Entre els beneficiaris d'aquests ajuts únicament se situen les cooperatives.

La major part de les subvencions rebudes per les societats laborals van destinades a incorporar desocupats a les societats.

A diferència de les subvencions a càrrec dels fons propis, les subvencions a càrrec dels fons transferits es distribueixen de manera menys desigual entre cooperatives i societats laborals (45,5% i 54,3%, respectivament). Ara bé, en analitzar cada programa s'aprecia com en les ajudes destinades a la incorporació de desocupats el pes de les societats laborals és major que el de les cooperatives (68,9% i 31,1%), mentre que en les subvencions per fer inversions en actius fixos la situació és inversa: les cooperatives acumulen el 60,1% del total subvencionat i les societats laborals el 39,9% restant.

Per últim, cal tenir en compte que les dades analitzades en aquest apartat no inclouen les subvencions atorgades a les cooperatives agràries afectades pels danys de les gelades de l'any 2001, atès que aquestes ajudes tenen un caràcter excepcional. Es convoquen anualment des de l'any 2003 i en base a l'Ordre reguladora⁶⁷ d'aquestes subvencions, l'any 2006 és el darrer en què es convocaran. L'any 2006 import concedit ha experimentat un increment del 64,3% respecte l'any 2005 i han beneficiat un total de 47 cooperatives (22 més que l'any anterior).

Malgrat no estar integrades en les línies d'actuació de foment de l'economia social analitzades, poden considerar-se relacionades amb l'objectiu ja comentat de prestar una especial consideració a l'entorn rural (predominant en el cas de les cooperatives agràries).

7.4.2. Ajuts atorgats pel CIDEM

Cal tenir en compte que les dades relatives a l'any 2006 facilitades pel CIDEM no contenen les subvencions als projectes presentats a les línies d'ajuts de la Secretaria d'Indústria i Empresa (atès que no es disposava de les dades segmentades per tipus d'empresa). Aquesta manca de continuïtat de les dades comporta que no es puguin comparar directament ni els imports anuals ni el nombre total de projectes subvencionats.

Malgrat això, tal com es constata en la taula següent, el nombre de projectes aprovats el 2006 és superior al del 2005 (54 en front de 42), per la qual cosa podem afirmar que el nombre de societats de l'economia social beneficiades és, en general, major.

⁶⁷ Ordre TRI/333/2005, d'11 de juliol (DOGC núm. 4436, de 28.07.05).

TAULA 64. AJUTS CONCEDITS PEL CIDEM A PROJECTES PRESENTATS PER COOPERATIVES I SOCIETATS LABORALS. CATALUNYA 2005-2006

Unitats: projectes i imports en euros

PROGRAMES	Projectes aprovats		Import		Import mitjà	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Programa Créixer	24	40	8.640,0	33.315,7	360,0	832,9
Subcontractació R+D+I. Activitats d'innovació	2	1	60.188,8	1.943,0	30.094,4	1.943,0
Subcontractació R+D+I. Activitats de recerca industrial	1	1	9.017,5	36.370,0	9.017,5	36.370,0
Pla de Consolidació i Competitivitat de la PIME	8	8	31.019,7	21.645,6	3.877,5	2.705,7
R+D+IT Secretaria Ind. i Empresa. Sectors en transformació	1		20.986,8		20.986,8	
R+D+IT Secretaria Ind. i Empresa. Sectors estratègics	3		311.007,4		103.669,1	
Programa Gènesi		1		19.227,6		19.227,6
Reorientació activitats productives	3	3	173.247,5	52.477,6	57.749,2	17.492,5
TOTAL	42	54	614.107,7	164.979,5	14.621,6	3.055,2

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del CIDEM.

Ambdós anys la majoria dels projectes presentats es concentren en el Programa Créixer, en els ajuts per a realitzar diagnosis empresarials, previs a l'inici d'una activitat empresarial. Tot i això, l'import mitjà que reben aquests projectes és el més baix de tots els ajuts que ha atorgat el CIDEM a cooperatives i societats laborals (360 € de mitjana per projecte el 2005 i 832,9 € el 2006). D'altra banda, cal tenir en compte que les ajudes rebudes per les entitats de l'economia social representen l'any 2006 el 23,4% del total atorgat en aquest programa.

El següent programa amb un major nombre de projectes aprovats se situa dins del Pla de consolidació i competitivitat de la PIME, en concret, les accions en el marc de disseny, per a la realització de projectes de xarxes

Les ajudes a l'inici de l'activitat concentren la majoria de les subvencions atorgades pel CIDEM..

interempresarials de cooperació, societat de la informació i per a la realització de projectes d'innovació de processos. L'import mitjà per projecte en aquesta línia d'ajuts és també, al igual que els del Programa Créixer, dels més baixos en comparació amb l'import mitjà d'altres programes (3.877,5 € el 2005 i 2.705,7 € l'any 2006).

Cal tenir en compte però, que les ajudes rebudes per cooperatives i societats laborals en el marc d'aquest Pla representen l'any 2006 el 0,3% del total subvencionat, una importància relativa sobre el total de l'ajuda atorgada molt inferior al pes que representen aquestes societats en el Programa Créixer.

La tercera línia d'ajuts que cal destacar és la que preveu incentius a la reorientació d'activitats productives per empreses fortament exposades a la competència internacional, atès que l'import mitjà per ajut és elevat, de 57.749,2 € l'any 2005 i 17.492,5 el 2006. Malgrat això, la importància relativa de les subvencions rebudes per les empreses de l'economia social sobre el total subvencionat és baixa: 6,9% l'any 2005 i 1,5% el 2006.

La resta de línies han beneficiat un nombre menor de projectes, però l'import mitjà per ajut ha estat superior, arribant als 103.669,1 € el 2005 (els ajuts de R+D+IT de la Secretaria d'Indústria i Empresa⁶⁸) i els 36.370 € l'any 2006 (els ajuts per a la subcontractació d'R+D+I⁶⁹).

Pel que fa al tipus de societat beneficiària, cal destacar que el nombre de cooperatives ha augmentat el 63,6%, en passar de 22 a 36, mentre que el nombre de societats laborals ha davallat el 10,0%, en passar de 20 a 18.

D'altra banda, ambdós anys el nombre de cooperatives que han rebut ajuts pels projectes presentats és superior al nombre de societats laborals, si bé aquesta diferència és més gran l'any 2006 (36 cooperatives beneficiàries i 18 societats laborals) que el 2005 (22 cooperatives i 20 societats laborals).

7.4.3. Ajuts atorgats pel Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural

Tant les cooperatives com les societats laborals són beneficiàries de les subvencions per a la millora dels processos de transformació i

⁶⁸ En concret, les subvencions destinades a incentivar la realització de projectes empresarials de recerca, desenvolupament i innovació tecnològica en sectors estratègics.

⁶⁹ La subcontractació d'activitats de recerca industrial i desenvolupament precompetitiu. Cal tenir en compte que les subvencions atorgades a cooperatives i societats laborals en aquestes dues línies representen l'any 2006 el 0,1% i el 2,4% del total subvencionat, respectivament.

comercialització de productes agrícoles i ramaders. Cal tenir en compte però, la importància relativa d'aquestes societats en el sector agrari.

Pel que fa a les cooperatives, tot i que el sector de l'agricultura no en concentra la majoria de les noves cooperatives constituïdes els dos darrers anys (6,4% i 5,6%, respectivament), cal destacar l'existència d'una modalitat específica de cooperatives, les agràries, i que a desembre de 2006 representen el 5,7% del total de les cooperatives existents.

D'altra banda, les societats laborals tenen una presència molt menor en el sector agrari: a desembre de l'any 2006, l'1% de les societats laborals existents pertanyen al sector agrari, havent-se'n constituït únicament dues de noves durant l'any 2006.

Malgrat això, les societats laborals han percebut el 33,5% del total dels ajuts en el marc d'aquest programa (2.594.987,2 €), mentre que les cooperatives el 14,9% (1.569.263,8 €). Aquests percentatges reflecteixen que gairebé la meitat dels beneficiaris d'aquestes ajudes han estat les societats que integren l'economia social (el 48,4%, que suposa un total de 4.164.251,1 €).

D'altra banda, cal constatar el fet les subvencions analitzades no es nodreixen únicament amb fons del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, sinó que també compten amb fons comunitaris i estatals. La major part de les subvencions són d'origen comunitari (el 70,2% del total), seguides per les autonòmiques (el 26,3%) i les estatals (el 3,4%).

Una altra línia d'ajuts en el sector agrari és la prevista en el Pla de Modernització i Concentració de les Cooperatives Agràries de Catalunya, que va dirigit a fomentar la competitivitat de les cooperatives catalanes a través dels principis de modernització i concentració, per tal de millorar l'eficiència econòmica i social del sector cooperatiu i reforçar la seva posició en el conjunt de la indústria agroalimentària.

Segons les dades facilitades pel Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural, l'any 2006, 111 cooperatives han rebut un total de 8.351.892,6 € dins el marc d'aquest Pla, la qual cosa suposa un increment de l'import subvencionat del 44,1% respecte l'any anterior.

Cal tenir en compte que el Pla no va dirigit en exclusiva a les cooperatives, atès que també poden ser beneficiàries altres entitats associatives agràries, que tenen la forma jurídica de societats anònimes o limitades. Aquestes altres societats (que ascendeixen a 11 l'any 2006) han rebut 547.263,6 €, valor que suposa el 6,1% del total subvencionat l'any 2006. En conseqüència, el 93,9% restant, ha anat dirigit a les cooperatives.

Gairebé la meitat dels beneficiaris totals de les subvencions per a la millora dels processos de transformació i comercialització han estat societats laborals i cooperatives.

La Generalitat ha acordat prorrogar fins el 2008 el Pla de Modernització i Concentració de les Cooperatives Agràries de Catalunya

Per últim, cal comentar dues línies d'ajut dutes a terme pel Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural: d'una banda, les ajudes destinades a compensar la constitució i el funcionament administratiu de les Agrupacions de productors i de l'altra, les destinades a fomentar la contractació de personal per a les agrupacions de gestió d'explotacions agràries.

Cal tenir en compte però que les dades relatives a les ajudes per tal de compensar les despeses de constitució i de funcionament d'Agrupacions de productors són de l'any 2005. L'import atorgat va ser de 1.220.462 €, mentre que el nombre de cooperatives beneficiàries fou de 13.

D'altra banda, pel que fa a les Agrupacions de gestió empresarial d'explotacions agràries, l'import atorgat l'any 2006 a dues cooperatives per tal de fomentar la contractació de tècnics ha estat de 162.273,3 €. L'objecte de les Agrupacions de gestió empresarial és millorar la gestió agrària, econòmica, financera i administrativa de les explotacions agràries associades.

Aquestes dues modalitats de subvencions se situen en la mateixa línia que el Pla de Modernització i Concentració de les Cooperatives Agràries de Catalunya: en suport a l'eficiència econòmica de les explotacions agràries per tal que aquestes puguin ser competitives en el mercat.

La finalitat de les ajudes al sector agrari és donar suport a l'eficiència econòmica de les explotacions agràries, per tal de fomentar-ne la competitivitat.

7.5. PERSPECTIVES DEL SECTOR DE L'ECONOMIA SOCIAL

Tal com s'ha comentat anteriorment, l'any 2006 ha davallat el nombre de noves societats (tant cooperatives com laborals) constituïdes. En el cas de les cooperatives també disminueix el nombre que es dissolen, de tal manera que el ritme de constitució de noves cooperatives supera el de la seva dissolució. En les societats laborals, aquest fet és més clar (atès que se n'han dissolt molt poques: 5 el 2006). En un context de continuïtat del cicle expansiu de l'economia, és possible que aquesta situació es mantingui durant el 2007.

D'altra banda, pel que fa a les branques d'activitat on es concentren les noves societats, s'aprecia com en el cas de les cooperatives incrementen el seu pes en la indústria manufacturera i en els serveis a empreses i serveis personals. Aquesta tendència està en consonància amb l'evolució general d'aquestes branques d'activitat que durant el 2006 també s'han expandit.

Pel que fa a les societats laborals, aquestes es concentren principalment en el sector dels serveis (64%), seguit per la construcció i la indústria.

Probablement aquesta distribució es mantindrà al llarg del 2007, si bé amb certa reserva en funció del comportament general de la construcció. És a dir, una possible desacceleració de l'activitat en el sector de la construcció podria afectar el nombre de noves societats laborals en la construcció, confirmant-se així la tendència ara incipient a la disminució del nombre de noves societats laborals en aquest sector.